יום ב', י"ח בסיון תשמ"ז, 15 ביוני 1987 / שנה מ"ד מס' 13368 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

"אגד" ישבית הערב התחבורה העירונית

הנהלת "אגד" החליטה אתמול להתאים החל מהיום בשעה 20.00 את היקף השירותים שמספקת האגודה לציבור, לאמצעים הכספיים שבידיה. החל משעה 11 יושבתו כל האוטובוסים העירוניים.

מ"אגד" נמסר, כי נציגי הממשלה אכן העבירו סכום כסף אשר פתר הבעייה לתקופה קצרה והסכימו לנהל מו"מ אינטנסיבי ולהביא לסיומו תוך חודשיים ימים. באותה פגישה הובהר לנציגי הממשלה על ידי נציגי הקואופרטיב כי הסכום שהתקבל לא יספיק בשום פנים לתקופת המו"מ וחיוני למצוא פתרון ביניים מיידי.

ב־7.6 נשלח מכתב לשר התחבורה בו התריעה מזכירות "אגד" על החרפת המצב ועל המשתמע מכך. כיוון שעד עתה לא נמצא פתרון לבעיות שהועלו במכתב החליטה הנהלת "אגד" על התאמת היקף השרותים להיקף המזומנים. משמע, השבתה חלקית. (שע"ח)

שרון הבטיח: כל יצוא חיטה מישראל ייעשה בתיאום עם הרבנים הראשיים

לדבריו, המגדלים לא ייגזקו ומי שירצה יקיים מצוות שמיטה ■ המפד"ל: מאבק על מעמד הרבנות הראשית ■ גרנות: סמכות הממשלה שמוטה

מאת אודי נחשון ומוטי בסוק, כתבי "על המשמר", וכתבנו הכלכלי בירושלים

בפגישה עם הרבנים הראשיים, לפני ישיבת הממשלה, הבטיח להם השר שרון, כי כל צעד בעניין החיטה — כולל האפשרות לייצא עודפי־יבולים — ייעשה בתיאום עימם.

שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, סקר אתמול בממשלה את נושא החיטה בשנת־השמיטה וטען, כי פועלו בנושא זה אינו בעל היבטים פוליטיים, אלא נועד "לאפשר לכל יהודי לקיים מצוות־שמיטה על־פי הבנתו, לא למנוע בהכנסות מגדלי החיטה ולהקטין ככל האפשר את הנטל על אוצר המדינה".

שרון הרגיש את חשיבות העובדה, שמגדלי החיטה לא יינזקו.

(סוף בעמוד 4)

השר אריאל שרון לרבנים הראשיים, אתמול בלשכתם: מי שירצה, יקיים מצוות־שמיטה. (צילום: רחמים ישראלי)

אש"ף: לא מו"מ ישיר עם האויב הציוני; רק ועידה בין־לאומית

ח"כ ביטון בשובו: לא אתייצב במשטרה ■ "יהיו מפגשים נוספים"

מאת כתבי סוכנויות הידיעות וזהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

טוניס. — אש"ף "מתנגד לכל פתרון נפרד וחלקי לשאלה הפלשתינית, ומדיניותו מתבססת על דחיית מו"מ ישיר עם האויב הציוני ועל מחוייבות לוועידת שלום בינלאומית" — אמר אתמול מקור בכיר באש"ף.

סוכנות הידיעות של אש"ף מסרה, כי המקור הגיב בכך על ביקורת, שהובעה בעקבות הפגישה שנערכה באחרונה בבודאפשט בין משלחת של השמאל הישראלי לבין שני חברים של הוועד הפועל של אש"ף.

המקור הבכיר מחרש על דבקות אש"ף ב"ועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם ובהשתתפות כל הצדדים האחרים הנוגעים בסכסוך על בסיס של שיוויון".

המקור, שהגיב למעשה על ביקורת בעתונות הסורית, אמר, כי אש"ף "יתנגד למו"מ ישיר עם האויב, העשוי לטרפד את המאמצים הנעשים לזימון ועידת שלום".

עוד הדגיש המקור, כי אש"ף דבק בהמשך המאבק המזויין, עד להשבת הזכויות של העם הפלשתיני, לשיבה למולדתו ולהקמת מדינה עצמאית".

ביקורת בסוריה

עתוני סוריה הוקיעו אתמול את הפגישה בבודפשט. בטאון מפלגת השלטון, "אל־בעת", הגדיר את הפגישה כ"מסוכנת מאוד לעניין הפלשתיני", וכתב, כי "הוויתורים של "גורמים מסויימים", במהלך פגישות ישירות או עקיפות עם האויב הציוני, הובילו את האומה הערבית רק לחולשה ולפילוגים. ישראל לא תשנה את עמדתה, אלא אם יצליחו הערבים להגיע לאיזון אסטראטגי עימה".

בטאון הממשלה הסורית, "תשרין", כתב, כי ההצהרות שהשמיע

(המשך בעמוד 2)

ח"כ צ'רלי ביטון מציג את צו הזימון לחקירה אותו קיבל. לידו (מימין), לטיף דורי, יו"ר משלחת השמאל הראשונה לרומניה. (צילום: בעז לניר)

שמונה מנהיגי הקהילה היהודית נפגשו עם האפיפיור בוורשה

ורשה. — האפיפיור יוחנן פאולוס נפגש הבוקר בוורשה עם שמונה נציגים של הקהילה היהודית הקטנה בפולין.

הפגישה נערכה במעונו של ראש הכמורה הקאתולית הפולנית, בקרבת אתר הגטו, שנהרס ב־1943.

שמעון דאטנר, סגן נשיא הקהילה, שבה מאוגדים בעיקר אנשים באים בימים, המבקרים בבתי־הכנסת, הודה לאפיפיור על שביקש להיפגש עם "אחנו הבכורים באמונה"... הוא בא בלוויית סטאניסלב קראייבסקי, המרכז סביבו קבוצת של יהודים שנולדו אחרי מלחמת־העולם השנייה והמבקשים לגלות מחדש את זהותם הדתית והתרבותית.

מספר היהודים החיים כיום בפולין נאמד ב־4,000 נפש, לעומת יותר משלושה מיליון לפני מלחמת־העולם השנייה.

דאטנר הדגיש את "תשומת־הלב המיוחדת" שהפגין האפיפיור

(המשך בעמוד 4)

חריש לבג"ץ: לדחות עתירת כהנא על הסף ● עמוד 3

המרפל"ד: נסים שכח מהו שכר חודשי ● עמוד 2

ה"לייקרס" — אלופת האן.בי.אי.

קבוצת הלוס־אנג'לס לייקרס זכתה הלילה באליפות האן.בי.איי בכדורסל כאשר גברה באולם הפורום בלוס־אנג'לס על הבוסטון סלטיקס 106:93. היה זה הנצחון הרביעי של הלייקרס לעומת שניים של הבוסטון שהושגו בבוסטון.

כדורגלני הבוסטון, בניצוחו של לארי בירד גילו עליונות קלה בכל הרבעים הראשונים של המשחק ואולם בהמשך נהנו שחקני הלייקרס מעידוד האלפים ביציעים ויצרו פער שלא ניתן למחיקה עד הסיום.

ברבע האחרון של המשחק כבר הוליכו שחקני הלייקרס בהפרש של כ־18 נקודות. גבור אותן דקות היה הותיק כארים עבדול ג'אבר שלא היה כמעט מכל מצב. (שע"ה)

יוון אלופת אירופה — ניצחה את בריה"מ

מאת ישראל פז, שליח "על המשמר" לאליפות אירופה

נבחרת הכדורסל של יוון עשתה אמש היסטוריה כאשר זכתה באליפות אירופה, לראשונה בתולדות המשחקים. היוונים ניצחו במשחק גמר מרתק שבעיקר את ברית המועצות — 101:103.

בתום 40 הדקות הייתה התוצאה 89:89 כשממש בשריקה האחרונה קלעו היוונים סל אך הוא לא אושר.

רבבות יצאו הלילה לרחובות אתונה כדי לחגוג את נצחון נבחרתם. הקהל צא בגליו וקפץ לכל בריכת מים אפשרית.

הייתי ב־14 אליפויות אירופה. מעולם לא ראיתי שמחה שכזו. פרטים מלאים על המשחקים במדור הספורט — בעמוד 12.

הוועידה חוזרת לקליפתה

הצופים העדיניים, שחיברו יחדיו את הקצוות המרוחקים של רעיון הוועידה הבין־לאומית לשלום במזרח התיכון, מתחילים להיפרם. אין בכך הפתעה. טיבן של הבנות חשאיות בין מדינות זרות ואף עוינות שהן קצרות־מועד, וכדי לבססן במציאות צריך לחכות בברזל בעודנו חם. כך היה ב־77, כאשר תוך שבועות אחדים התגלגלה החבנה הסודית בין דיין והאוראות לביקור גלוי של הנשיא המצרי בירושלים, תוך היענות ישראלית מיידית לעיקר הצעותיו. כך עשוי היה לקרות גם, אולי, ב־87: לו קיבלה ממשלת ישראל את החסכם (החשאי) פרס־חוסיין כמפתח להסדר־שלום כולל. אולם כוחה הפוליטי של מפלגת העבודה לא עמד לה, לא בממשלה ולא במאבק על דעת הקהל הספקנית, ופתיל היוזמה כבה עוד בטרם הוצת הנפיץ. החסימה של הליכוד הצליחה, והוועידה תקועה במבוי־סתום.

עכשיו מתחילים שותפיה הפוטנציאליים להתכחש לדברים שנאמרו בחדרים הסגורים, בראותם שממילא אין סיכוי לתזוזה ישראלית חיובית. או להצעה כלשהי. הסיכון שבהידברות לא־רשמית עם ישראל מתחיל להראות בעיניהם מסוכן מעבר לכל פרופורציה, ולא רק משום שכל סוד רב תחמי דולף בה החוצה. אלא בעיקר משום שהמאמץ עקר. הראשונים לסגת הם הסובייטים: האסכולה השמרנית, זו שמלכתחילה שללה את הפתיחות הגורבצ'ובית החדשה כלפי ישראל וראתה בה חשיפה מיותרת לביקורת ערבית קשה. מצביעה עכשיו בגלוי על המחיר ששולם, ללא תמורה ישראלית נאותה, ותובעת ממשרד החוץ במוסקווה להפסיק מיד את הפלירט עם משרד החוץ בירושלים. נסיגה זו משתלבת בקשיים שבהם נתקלת מדיניותו של גורבצ'וב גם בביתו ובמפלגתו, ודומה שבהיעדר כל גמישות ישראלית בהחלטות ממשלת ישראל, ישובו הסובייטים להתחפר עמוק בעמדותיהם הסרבניות המסורתיות, כלומר, ועידה בין־לאומית בעלת סמכויות של כפייה ובהשתתפות אש"ף הרשמי.

גם מחצרו של המלך חוסיין מגיעים קולות ברורים של אי־נחת גוברת. הסלכת המלך סבור, כי בהסכמתו חחשאית עם השרים פרס ורבין הרחיק לכת מעבר לכל מה שממשלת ישראל שפויה, שפניה לשלום, יכלה לתבוע ממנו. והנה מסתבר, שבאותה הממשלה אין בעצם רוב לדון בראש פתוח ובהיגיון פוליטי בהסדר שלום ממשי עם ירדן, ולא כל שכן לאשר הסדרים חלקיים. על כן כן לא נותרה לו, לחוסיין, ברירה, אלא לסגת מהר אל הגבולות הצרים של הקונסנזוס הערבי הסרבני ולהחריף לא נתנה עימנו קו.

ועידת השלום הבין־לאומית, במתכונת קבילה על ישראל, ירדן וארה"ב עומדת לחזור אל הקליפה. כפרי שלא נולד, שאיננו מוצא את ביצתו. ראו את הרוחות המקפיאות והמעכבות בחוץ, וחזר מיד לקליפתו לחיות ערב שלא נולדה.

כך עלול מהלך שלום היסטורי להיחנק ולגווע. עוד בטרם החל לנשום. נכלל שהציבור בארץ יחזה מודע לגודל ההזדמנות שהוחמצה, ואת אשמת המחמיצים.

ציורמצב

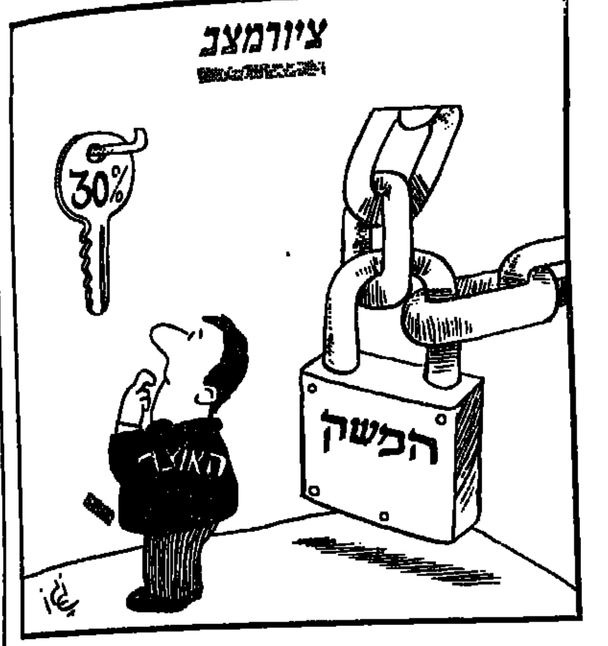

אזמל / שמיטה

השעפסלעך של שרון

השר שרון שמח שמספר שומרי השמיטה גדל — כך הוא הצהיר בכנסת. מה שנורא חבל שדיני השמיטה אינם חלים גם על עדרי הצאן.

שערו בנפשכם שהבד"ץ של העדה החרדית היה מאלץ את החווא אריק שרון למכור לחו"ל את השעפסלעך ומשרד המסחר והתעשייה היה נאלץ לייבא מחו"ל את כל מוצרי הצאן, מצמר ועד גבינה.

אם אריק שרון היה מצפצף על הבד"ץ כשם שציפצף עד כה על ועדות ממשלתיות שונות, אז סביר שאגודת ישראל וש"ס היו מפירים את בריתם עם הליכוד. ואז אולי היה נוצר רוב הכנסת בעד הקדמת הבחירות והיה נפתח פתח צר לשלום. חבל, חבל מאוד.

אשר שילוני

חיטה + שמיטה = שחיט"ה

אחד העקרונות הבסיסיים שלמדתי בילדותי, הוא שמיבחנה של דמוקרטיה אמיתית הוא דווקא בשמירה על זכויות המיעוטים והקבוצות החלשות.

את ההתחשבות במיעוט החרדי מחייבת אותנו למכור את יבול החיטה שלנו בזול ולקנות חיטה "גויית" ביוקר, הבה נעשה זאת. אלא שההפסד הכספי לא צריך ליפול על שיכמה של האוכלוסיה הלא־חרדית: הרי אין אנו משופעים בכסף, והמיסים שאנו משלמים גבוהים דיים גם בלי מותרות שכאלה.

לפיכך, הצעתי היא למלא אחר דרישות החרדים, אבל את המחיר לנכות מן ההקצבות השונות שהם מקבלים מאוצר המדינה.

כל אחד מאיתנו יודע שרבקות באמונה, בעקרונות, באידיאלים, כרוכה בתשלום מחיר, לעיתים גבוה. הרי המדינה נבנתה על־ידי אנשים שויתרו על קריירות מקצועיות ואקדמיות, על רווחה אישית ועל שלווה, ולעיתים אף על חייהם. עד היום אנשים נקראים להקריב לא מעט עבור עקרונותיהם.

אם החרדים אכן דבקים באמונתם, אין ספק שגם הם יהיו מוכנים לשלם את המחיר הנדרש.

יעל לוטן

20 אחרי הספירה / 14־16.6.67

200,000 ברחבת הכותל

עכשיו המדיניות היא שוב המשכה של המלחמה. במרכז האו"ם מנסה בריה"מ לשכנע את מועצת הביטחון לגנות את ישראל על תוקפנותה ולחייבה לסגת מהשטחים. ההצעה נדחית. בריה"מ מעבירה את הזירה לעצרת הכללית. בראש המשלחת הסובייטית למושב עומד אלכסנדר קוסיגין, ראש ממשלת בריה"מ. ישראל מכינה את עצמה לדיון. מחליטה לשגר לאו"ם משלחת מיוחדת בראשות אבא אבן, שר החוץ. במקביל מחליטה ירושלים לשגר משלחות הסברה לרחבי העולם כדי להציג את ה"אנדר דוג" שעשה זאת.

בירושלים עולים 200 אלף לרחבת הכותל. כדי לקלוט את כולם שולח משרד מהנדס העיר דחפורים להרחיב את השטח לפנות את הצירים אליו. שינויים קוסמטיים לרווחת ההמונים. ישראל מצהירה הצהרת כוונות ראשונה לגבי האוכלוסיה בשטחים. לא לגרש, לא לעודד הגירה אלא לדאוג לצרכי האוכלוסיה. חותמת על הסכם עם סוכנות הסעד לתעסוקת פליטים. נתונים ראשונים מצביעים על הצורך של הסוכנות לטפל ב־394 אלף תושבים בגדה מתוך 956 אלף, ובעוד למעלה מ־200 אלף ברצועת עזה. תעסוקה לפליטים שאט־אט, אחר ההלם הראשון, יתחילו לעבור את הקו שהיה ירוק, לתוך ישראל שמחפשת כוח עבודה זול.

בצד הדיאלוג בין כובש ונכבש על החזרת החיים למסלול, מתחילה המלחמה שאחרי המלחמה לגבות את המחיר שלה. מוקש שמונה ארבעה ק"מ מקיבוץ רעים גורם למותם של שלושה מבני המשק. אמבולנס שנשלח לפנותם עולה על מוקש שני. הרופא והנהג נפצעים קשה. העקבות מוליכים לכיוון רצועת עזה. ניצנים ראשונים של אוכלוסיה שאיננה משלימה עם המציאות החדשה. ובוחרת בדרך הטרור.

ירון זליג

בשטח / סבסטיה

מעט מדי, מאוחר מדי

שתיים בצהריים, חמסין לוהט. ורק שני אוטובוסים הגיעו לצומת בית־ליד. בנות יחפות במכנסיים קצרים, עם צמיד על הקרסול, יוצאות ונכנסות דרך פרצה לפרדס הסמוך. "שירותים" אחרונים לפני סבסטיה. סרן בכומתה שחורה, מתרוצץ בין האוטובוסים, מזהיר את המפגינים: "לא לצאת בלי הליווי הצה"לי".

— אתה חושש מהמתנחלים או מהערבים?

— "משניהם... ואני מכסוט שלא עשיתם לי את זה ביום חול... בגלל השבת אני מאמין שרחים לא יבואו להפריע".

בסיבוב האחרון לפני תחנת הרכבת הישנה — מכאן יצאה לפני 14 שנה בשורת ההתנחלות של גוש אמונים וכאן גם התנחל הגרעין הראשון גרעין קרומים — הציב לו ערבי מהכפר השכן דוכן למשקאות קלים ופיתות, לעשות פרנסה ממלחמות היהודים.

הנערים והנערות, בחולצות כחולות לא בדיוק נראים שייכים למקום. עומדים נבוכים למראה מאות החיילים, המשטרה הצבאית, משמר הגבול ואפילו חיילות שהתמחו בפינוי מתנחלות, המקיפים אותם מכל עבר.

"שמוצניקים" מפריחים יונות־שלום בסיום העצרת בסבסטיה (צילום: מאיר פרטוש)

חגי הלוי, רכז השומר הצעיר, אפרים רוון מזכיר הקיבוץ הארצי, וחנן ארז מזכיר מרכז מפ"ם נושאים דברים — "באנו הנה לסבסטיה עם חשבון נוקב. באנו באיחור של 14 שנה. לא ראינו נכונה את המהלך שעשה כאן גוש אמונים... ואנו אומרים מכאן, שהכל פתוח למו"מ ואנו תובעים גבולות מוכרים ובטוחים תמורת החזרת השטחים... כאנו הנה להניף את דגלינו. דגל הציונות הדמוקראטית וההומניסטית...".

נערות משלחות יונות שלום, והחבורה עולים לאוטובוסים והביתה. באוויר נותרה התחושה, של קצת מעט מדי קצת מאוחר מדי וקצת סטרילי מדי. איכשהו לא השכילו להביא להנה את האלפים. יותר מדי התלבטו בדרך.

עמידם כהן

מטרת־דמות/פרס

העלה פרץ בידו

מסכן שמעון פרס. פעם הוא רצה להיות כמו־בן־גוריון והיום הוא מסתפק בלהיות שמיר. שותה תה עם נענע, שם סחוג באוכל, מלקק את האצבעות מן המופלטה, סידר לעצמו אפילו נכד חצי מרוקני. אבל מה לעשות, כאש" לכן אדם אין מזל, אפילו "חמסה" לא תעזור לו. ניסה לקנות את ש"ס, קיפץ במעלה המדרגות אל הרב עובדיה יוסף בקלילות אידיאולוגית והעלה פרץ בידו. רץ ליגאל הורביץ, התחנף לאבו־חצירא וגמר בחוץ. שניהם סגרו עם הליכוד על מקום טוב בצמרת.

אז מה נותר ליו"ר מפלגת העבודה ("לייבור") לעשות במצב כזה? ללכלך על השמאל. זה ודאי יוחסל סופית את העלילה על האמא הערבייה שלו. בכנס מפלגתי אמר, כתגובה לשאלת אחד המשתתפים על הליכה משותפת אפשרית של המערך יחד עם מפ"ם ורצ: "חס וחלילה, אם הליכוד רוצה מדינה בלי שלום הרי מפ"ם ורצ רוצות שלום בלי מדינה". שנון הפרס הזה, ממש שנון, וגם מבריק, איזה יופי הכניס לשמיר מצד ימין ולגרנות ושריד מצד שמאל.

ככה זה כאשר אתה קורא את "מולכו המעיין בערך קופסה שחורה". את הכעס על המאל אני יכול להבין. החלום המתוק של פרס זה להצטייר בעיני הבוחר כמישהו שאין לו ולא כלום עם השמאלנים — כפטריוט זולל ערבים ואוכל חיטה מיובאת בשנת שמיטה — בקיצור שיחשבו שהוא

אריק שרון. אבל למה הוא אומר שהליכוד רוצה מדינה בלי שלום? פרס הרי יודע שזה לא נכון, עובדה שאת השלום עם מצרים עשה... לא נעים להודות, מנחם בגין, מכולם, רוזקא הוא. ועם מי מחלק פרס את היצוע והמצע המשותף בממשלת האחדות הלאומית? עם רן כהן ויאיר צבן או עם יצחק שמיר ויצחק מודעי? ובכלל, אם פרס כל־כך אוהב שלום והליכוד כל־כך לא, שיקום ויעזוב את הממשלה.

לוי מורב

לו יהי / על השבוע שיהיה

שפן אמיץ בעציץ

רוני "מכה" שוב: צפוי "סקופ" נוסף בפרשת הציור האופטי שיוצר בהולנד על בסיס ידע ישראלי ונמכר לגורמים עוינים. מרובר במזימה משולבת שבה פרופ' ברונו ("שלום עכשיו", בנק ישראל) העלה את הריבית, כך ש"כסף חם" של אש"ף הגיע לישראל, הכפיל עצמו במהירות והוברח להולנד כדי לרכוש בו ציור אופטי למחבלים מידי המיליארדר היהודי־הולנדי ואן־ליר (שותף ב"אל־אופ", מחרחר שלום) בעיסקת מימון וחימוש כחול־לבן לאש"ף. הגילוי נזקף לזכות סוכן־צמרת ישראלי המכונה "רוני", שהיה מחופש לעציץ במחיצות שהפרידו בין משלחות אש"ף וישראל ברומניה והונגריה. הצלחות קודמות של "רוני" — המתחזה תכופות גם לח"כ או סגן שר — חשיפת קשרי "שלום עכשיו" עם הסי.אי.אי, סעודיה, הקונטראס ודובי ריבלין מהליכוד בירושלים.

שפן תורן לכובע: נערי פרס מחפשים בדחיפות שפן כזה, אחרי שמלאי השפנים הקודמים אזל: הצמיחה — לא צמחה, הנגב — לא פרח, והוועידה הבין־לאומית מילכדה את "העבודה" כמיעוט בממשלה. מתלבטים בין "תעלה בשיתוף ירדן, אילת וסדום" לבין "משאל עם".

בלי מורא, בלי משוא־פנים: בנובמבר, כשמשלחת השלום חזרה מרומניה, היועץ המשפטי חריש כבר התלבט האם להעמיד לדין את ידידיה, עורכי־הדין כספי וארנון, בשל חשד בהרחת עדים ופגישה לילית הנוגעת לפרשת השתמטות ח"כ עמאר ממילואים בלבנון. הוא לא התלבט והעמיד לדין בלי היסוס — את חברי משלחת השלום. צפוי שהשבוע יעמיד לדין, בלי היסוס, את חברי המשלחת לבודפשט. בעניין הפגישה הלילית — הוא עוד מתלבט.

עודד ליפשיץ

שוק פרוע / משקאות

מי ישתה למי?

בשנה שעברה, שנה לפני עשרים שנה אחרי הכיבוש, תקף את תושבי מדינת ישראל צימאון אדיר למשקאות קלים. מה זה אדיר? כולם שתו לכולם, עד שלא נותר אפילו שלוק אחד. יצרני המשקאות לא הבינו למה, אבל הבינו כמה — מדובר בשוק של כ־400 מיליון דולר וכראי להשקיע בו הרבה מאוד כסף, כי אף אחד לא רוצה להסתבך עם ישראלים צמאים.

לקראת הקיץ הנוכחי נערכו יצרני המשקאות לקרב, עם תחמושת גדולה יותר של יצרני האריזות — מפעל "פניציה" לבקבוקי זכוכית הוסיף קו ייצור חדש והחברה הישראלית לקופסאות פח, המייצרת פחיות משקה, הגדילה את קו הייצור, שמופעל 3 משמרות. ארבעת המשקים הגדולים הם: "טמפו־בירה", קוקה־קולה", "יפאורה" ו"תבורי־קריסטל". את ה"טמפו" מציעים לנו עכשיו בבקבוק פלסטיק חד־פעמי — 1033 מ"ל במחיר של 250 מ"ל. ובשני טעמים חדשים: תות־שדה וטוניק. למה טוניק? כדי לנגוס בחלקה של "יפאורה" בבארים של בתי המלון.

"קריסטל־תבורי" כבר העלתה אותנו למדרגה אלוהית עם הנקטר "ספרינג". עכשיו הם רצים אחרי הילדים עם "שפריץ" — כוס פלסטיק עם שליפה בסגנון הפחית. לתרגול נטול סכנות. "יפאורה" ינסו לרחוף לנו את הביטר־למון בבקבוק משפחתי והוסיפו גם פקק משוכלל. שיהיה. יש להם גם חידושים בתחום הדאייט — משקאות דיאטיים עמידים עד חצי שנה.

"קוקה־קולה" ידחפו בעיקר את ה"קינלי", שהוזנח בשנה האחרונה.

ויתגוננו מפני מתקפת "טמפו־קולה". "עלית" הצטרפה לחגיגה ורצתה להוריק לנו באמצעות חברת "סיגמיר". "קוקה־אין" ובסוף התפכרה על "קולה־אין". לא ברור אם זה IN או OUT, אבל אפשר להשיג אותו בפחית ולא במזרק.

מה שנותר זה רק החשבון. מסיכומים ראשונים של פתיחת הקיץ עולה, כי ישנה ירידה מסוימת בצריכת המשקאות לעומת פרעות 86'. אז תתחילו לשתות, כדי שלא יצטרכו לייצא עודפים עם החיטה הנוטשמטת.

אודי נחשון

מחט

● "מנהטן טראנספר" בהופעה חיה (והחברה הכללית למוסיקה) מי שראה את הלהקה הקולית המופלאה הזאת בהופעתה בארץ לפני שנים אחדות, לא ישכח את ההנאה הצרופה מן המקצוענות, המיומנות והחוש המוסיקלי־בידורי של חבריה. התקליט הזה מתעד הופעה של "מנהטן טראנספר" ביפאן, בחודש בפברואר 1986. ג'אז ווקאלי במיטבו. הרמוניות מתוקות, שליטה מלאה בקול ובקהל. יש לנו, אגב, גם נציג ישראלי בלהקה — המנהל המוסיקלי ירון גרשובסקי, שהוא גם נגן הקלידים שלה. האזנה בכיף.

עומר ניר

עורך "עמודאחורי": אפי לנדאו

הברפלד: נסים ועוזריו שכחו מה הוא שכר חודשי בשירות הציבורי

הוועד־הפועל הסמיך האיגוד המקצועי לנקוט בצעדים עד כדי שביתה

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות, הסמיך אתמול את האגף לאיגוד מקצועי לנקוט בכל הצעדים האופרטיביים שיידרשו, אם משרד האוצר לא יגמיש את עמדותיו ולא תחול התקדמות של ממש במשא־ומתן על הסכמי שכר חדשים בסקטור זה, האמור להתחדש בימים הקרובים.

את הדיון במדיניות המקצועית בשירות הציבורי פתח נחום פסה, אשר בעזרת שקופיות הסביר את ההתפתחויות הכלכליות במשק מאז התכנית הכלכלית של קיץ 85'.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי עסק במדיניות המקצועית לשנים 88/87, תוך שהוא תוקף את הפרטנרים שלו בממשלה: הוויכוח היום עם שר האוצר, עוזריו ונגיד בנק ישראל, הוא עם אלה אשר כבר מזמן שכחו מה הוא שכר חודשי בשירות הציבורי ורבים מהם בכלל לא מוכנים לעבור בשירות הציבורי על־פי טבלאות שכר ומוצאים כל מיני דרכים להגיע להסכמים מיוחדים ולא מוכנים לחשוב שהם חלק מן העניין, כי הם כבר לא חלק מהעניין, ומסע הצלב שהוכרז על ידם נגד השכר איננו מקובל עלינו.

השירותים אויב העם

נציג מפ"ם, דב פלג, אמר, כי השירותים הציבוריים — חינוך, בריאות, שיכון וביטוח לאומי — הפכו בעזרת ממשלת האחדות הלאומית לאויב העם. „לא השכר עלול להחזיר את האינפלציה, אלא הכלכלה השחורה והריבית הגבוהה", דברי פלג.

נציגת חר"ש, תמר גוז'נסקי, אמרה, כי מדיניות התאצ'ריזם־רייגניזם של הממשלה הינה הבראת המשק תוך שחיקת השכר הריאלי, פלוס אבטלה המונית והרס השירותים הציבוריים. רכז סיעת ר"צ, אהוד פאפוריש, אמר, שצריך להגיע למצב ששכר המינימום יהיה בשיעור של 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק. נציג ל"ע, מרדכי גרוברג, הקדיש את דבריו לבעיית הפנסיונרים התקציביים.

שינויים ברשויות השיפוט

מזכ"ל ההסתדרות, אשר סיכם את הדיון, קבע, כי ניתן להעלות את השכר מבלי לחדש את האינפלציה. הוא הזהיר את השר נסים וקבע, כי לא יהיה הסכם אם בעיית הגימלאים יוצאי שירות המדינה, לא תבוא על פתרונה הצודק.

החלק השני של הישיבה הוקדש לשינויים במערך רשויות השיפוט המחוזיות של ההסתדרות. בין היתר נקבע, כי מספר המחוזות יצומצם לחמישה או שישה: מחוז ירושלים, מחוז תל־אביב, מחוז המרכז, מחוז חיפה והצפון ומחוז באר־שבע והדרום. את השינויים הציג יו"ר רשות השיפוט, אליהו נאווי.

במזרח־ירושלים התקיימה אתמול הפגנה של תומכי אש"ף, ובמהלכה הותקפו את חנא סניורה על יוזמתו בעניין ירושלים. בהפגנה השתתפו כמה מאות איש והיא נערכה באישור המשטרה. המפגינים בקשו למחות על סיפוח ירושלים.
(כתב: פנחס ענברי / צילום: אליהו הוראתי)

המשכים

אש"ף: לא מו"מ ישיר

(סוף מעמוד ראשון)

אבו־מאזן (מוחמד עבאס), ראש המחלקה הבינלאומית של אש"ף וחבר הוועד הפועל, בבודאפשט, מהווה „פגיעה בכללי הפעולה הלאומית הפלשתינית ונסיון של הימין הפלשתיני הרודני לחתור לפתרון נפרד ודו־צדדי עם ישראל".

גם מורדי „פתח" מגנים

מורדי ה„פתח" בדמשק, בראשותו של קולונל אבו־מוסא, מתחו אתמול ביקורת חריפה על המיפגש. בגילוי־דעת שפורסם בדמשק נאמר, כי בעקבות מיפגש זה, „נמצא הכדור עכשיו במגרשם של הפלגים שחזרו והצטרפו לאש"ף במהלך המועצה הלאומית הפלשתינית, באלג'יר, בחודש אפריל, בקוותם שיוכלו לשנות בצעדם זה את מדיניות הסטיות של ערפאת".

לדעת מורדי „פתח" בדמשק, „מבישה העובדה, כי שורה של מעשי בגידה — כגון המפגש בבודאפשט, הצעותיו של חנא סניורה בירושלים והודעתו של חבר הוועד הפועל של אש"ף (המשורר מוחמוד דארוויש) על כוונתו להיפגש עם משכילים ציוניים — לא עוררו תגובה חריפה יותר מהסתייגות ומשתיקה (מצד הנהגת אש"ף) בשעה שאפילו שלטונות ישראל עומדים לחקור את חברי המשלחת הציונית לבודאפשט".

ביטון לא יתייצב

„אני חושב שאני מנצל את החסינות שלי ולכך היא נועדה", הודיע אתמול ח"כ צ'רלי ביטון, במסיבת עתונאים שנערכה בשוב המשלחת של אנשי השמאל מבודאפשט.

בהודעה זו הגיב ביטון על ההזמנה לבוא לחקירה בסוף החודש במטה מחוז המרכז של משטרת ישראל. הזמנה רשמית לחקירה נמסרה לו עם רדתו מהמטוס, על־ידי מפקד משטרת הנמל, ניצב־משנה אליעזר בן־יהודה.

ביטון היה היחיד מבין 22 חברי המשלחת שקיבל זימון לחקירה. במשטרה הסבירו זאת בכך, שהוא היה האיש הדומיננטי במשלחת וכי זימונו נועד להבהיר מספר עובדות.

„בסיס לכינון שלום"

ח"כ ביטון הקריא הודעה מסכמת על נסיעת המשלחת, והודיע, כי נציג הוועד הפועל של אש"ף, אבו מאזן, אימץ את הודעת המשלחת, הקוראת להקמת מדינה פלשתינית עצמאית, לצד מדינת ישראל. הנציג הבכיר של אש"ף אף הכריז, לדבריו, כי הצהרה זו מהווה בסיס לכינון שלום במזרח התיכון.

את פני המשלחת החוזרת תקביל לטיף דורי, מזכיר הוועד לדיאלוג, שעמד בראש המשלחת הראשונה לרומניה. בדבריו ציין, כי הפעם היה רוב לבני עדות המזרח ולתושבי עיירות הפיתוח, ועליהם נוספו חברי קיבוצים של השומר הצעיר, דבר המוכיח, „שהרצון והנכונות לקיים דו־שיח של שלום עם אש"ף, הנציג הלגיטימי והיחיד של העם הפלשתיני, קיימים בקרב כל האוכלוסיה".

„פריצת־דרך"

דוברת נוספת של המשלחת, שבע פרידמן, מקבוצת חברי מפ"ם, הוסיפה: „בשמי ובשם חברי מפ"ם שהשתתפו במשלחת השלום לדו־שיח עם הנהגת אש"ף, על בסיס של אמון הדדי, מטרתנו בתהליך הוא קידום השלום. היינו שותפים לעשייה גדולה ולפריצת־דרך בהכרזת אש"ף על הכרה בהצהרת משלחת השלום כבסיס טוב ואמין למשא ומתן להכרה במדינת ישראל ולקיום שלום צודק וכר קיימא".

חבר נוסף במשלחת, דוד איש־שלום, קרא לשלטונות להעמידו לדין, לאחר שהודיע, כי התחבט והתעסק עם אנשי אש"ף בניגוד לחוק.

עוד מסרו אנשי המשלחת, כי בעתיד צפויים מיפגשים נוספים מסוג זה ובקרוב תתארגן נסיעה של אנשי־רוח ואמנים, שיצאו כמשלחת־שלום נוספת.

קבלת־פנים אדישה

עם הקבוצה נסע עורך־דין עמוס גבעול, שציין, כי למרות שהתקיימו מיפגשים עם אנשי אש"ף, לא היתה עבירה על החוק. יש לזכור, לדבריו, שמדובר בחוק חדש, שטרם פורש על־ידי בית־המשפט.

השבוע יימשך משפטם של ארבעת חברי משלחת השמאל לרומניה, שהואשמו בעבירה על סעיף התיקון לחוק, האוסר מיפגשים עם נציגי ארגונים עוינים.

בניגוד לקבלת־הפנים הסוערת והעויינת, שחיכתה לאנשי המשלחת הראשונה, כשבם ארצה, התקבלו אתמול 22 אנשי המשלחת השנייה באדישות, שאף עוררה תמיהה אצל כמה מהם.

תוספות לעובדי מדינה יוכרו לצורך גימלאות

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה שמעה אתמול, בשבתה לוועדת שרים לענייני ביטחון, סקירה מפי נציג צה"ל על התקריות האחרונות בין חיילי צה"ל ואנשי „חיזבאללה".

הממשלה מינתה את תמר הקר ליועצת המשפטית של משרד האוצר. כן אישרה הממשלה את צירוף השר משה שחל לוועדת הבחירה לשופטים, במקום אמנון רובינשטיין, שהתפטר מן הממשלה.

עוד החליטה הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, להכיר בתוספות לעובדי המדינה לצורך גימלאות, לפי חוק שירות המדינה. הממונה על השכר הלל דוראי אמר, כי מדובר בתוספות מוכרות לעובדי המדינה, שיש צורך למסרן באורח פורמאלי. השר גדעון פת קבל על כי נהגי השרים אינם מופיעים ברשימת הזכאים לתוספות אלה. דוראי אמר, כי התוספות אושרו כבר על־ידי ההסתדרות. ההצעה עברה ב־9 קולות ובהתנגדות 5.

בחירות כלליות באיטליה, אתמול והיום:

סיכוי לקומוניסטים לעלות עם סיום הספירה הערב

רומא. — באיטליה החלו אתמול בחירות כלליות שיימשכו יומיים, והעלולות לפתוח פרק חדש בחוסר יציבותה הפוליטית של המדינה.

הפעם נשקפת אפשרות חסרת־תקדים, כי המפלגה הנוצרית־הדמוקרטית תיאלץ לעבור לאופוזיציה בפעם הראשונה למן מלחמת־העולם השנייה, וכי את מקומה תתפוס המפלגה הקומוניסטית, שהשתתפה בממשלות קואליציה נמנעה למן שנת 1947.

מדינאים ומשקיפים הביעו את הדעה, כי הבחירות הנוכחיות עשויות להיות המכריעות ביותר בתולדות הרפובליקה האיטלקית, בת 40 השנים.

מנהיגים פוליטיים קראו לקהל הבוחרים, המונה 45.5 מיליון נפש, לבוא לקלפיות בהמוניהם. מנהיגי המפלגות הגדולות חוששים משיעור גדול של הימנעות. מזג־האוויר הנאה השורר ברחבי איטליה עלול להחמיר מגמה זו, שכן ההמונים נוהרים לשפת הים.

תחנות הקלפי באיטליה נסגרו אמש בשעה 10 בערב וייפתחו מחדש היום, ב־7 בבוקר. הקלפיות יינעלו סופית הלילה, בשעה 02.00 לפנות בוקר. (ע"ר, ע"צ)

„על המשמר" המו"ל: עתון וספר בע"מ — עתון יומי, בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעל ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 121-102 טל' 231616
המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 13134, רח' מכנור 12, טל' 673673 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

צלצול מהיר — אתי רונאל

פרופסור מנחם פרי, עורכם של ספרי חנוך לוין:

כדאי היה שמנכ"ל רשות השידור יעבור קורס בהבנת הנקרא

עם הוצאתו מחדש של ספר הסאטירות של חנוך לוין, היו מי שסברו, שפג עוקצן של „מלכת האמבטיה" ושל הסאטירות האחרות של לוין, שהיכו גלים בשנות ה־70. בא מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, פסל אתמול לשידור, בתוכנית „מצב היה" בטלוויזיה, שניים משירי „מלכת האמבטיה": „אבי היקר" ו„היה זה בגיל 3", והוכיח שכוחה של „מלכת האמבטיה" בעינו עומד. ועשה לכן, בעצם, טובה...

כך זה נראה. „אבי היקר" הושמע כבר כל כך הרבה פעמים כדי שחשבתי שהוא נשחק. בא פורת והקים אותו לתחייה... מסתבר, שהמנכ"ל נבהל, אחרי שקיבל על הראש ממי שהוא מייצג בראשות השידור בעקבות כתבתו של אורי גולדשטיין על הבעשה בשטחים, ורצה להראות שהוא „בסדר". רק שבסך הכל הוא עשה שירות חשוב לעם ישראל, מפני שעכשיו יתחילו, אולי, לקרוא את המחזה.

„אבי היקר" שודר כבר בעבר ב„קול ישראל". לא כן זהו האבסורד. נכון שבזמנו ניתן היה לשמוע את הטקסטים האלה רק ב„קול קאהיר". אבל, כבר ב־1974, כשערכתי תוכנית ספרותית כלשהי ב„קול ישראל", התעוררה השאלה אם לשדר את השיר במהלך התוכנית. השיר שודר. וב־14 השנים האחרונות חזר „קול ישראל" ושידר אותו פעמים רבות, כולל בתוכניתה של יו"ר המועצה לתרבות ואמנות, לאה פורת ז"ל, על טקסטים שהיא אוהבת. יותר מזו — אם להתייחס ל„חשש" של פורת מפני הפגיעה ברגשות ההורים השכולים, בעשרות ספרי זיכרון שהוציאו הורים שכולים לזכר ילדיהם, מופיע השיר האמור בפתח הספר, לאחר שלוין, שנתבקש על־ידם לעשות כן, התיר את השימוש בשיר.

טענתו של פורת היא, שמכל מכלול הנושאים של הסאטירה בחרה התוכנית לעסוק דווקא בנושא רגיש זה.

הסאטירה מעצם טבעה עוסקת בנושאים החשובים. ואם פורת חושב שזהו נושא שלא ראוי לענות בו, או הוא איננו יודע מה חשוב, ואיננו מבין את ההבדל בין נושא ספרותי ובין נאום פוליטי. ומה שמגוחך עוד יותר הוא הפרסום על עילת הפסילה של השיר השני „היה זה בגיל 3", שהוגדר כשיר על חייה של ילדה פלשתינית, החיה בצל ההפצצות, והופכת לקשישה בגיל 5. אם אכן כך הדבר, כדאי היה שמנכ"ל רשות השידור יעבור קורס בהבנת הנקרא לפני שהוא „מיטיב" עם עם ישראל. השיר מספר על ילדה ישראלית, החיה בעולם של מלחמות ומאבדת את נעוריה בדרך למקלט, ולא בילדה פלשתינית...

זר קוצים לשר קצב מהעובדים הסוציאליים

קבוצה קטנה של כשלושים עובדים סוציאליים, באו אתמול בערב לנמל התעופה בן־גוריון, כדי להפגין בפני שר העבודה והרווחה, משה קצב, על מה שהם מכנים „התמוטטות המערכת".

המפגינים, רובן נשים, שנשאו זר קוצים עטוף בנייר צלופן, ביקשו להגיש את הזר לשר שחזר מז'נבה, שם ייצג את ישראל בכינוס הפלג האירופי של ארגון העבודה הבין־לאומי (איי.אל.או.) המסונף לאו"ם.

זו הפעם הראשונה שישראל מיוצגת בפלג האירופי, לאחר שהצליחה לעבור מהאיזור האסיאני שם היקשו מאד על השתתפותנו בדיונים העניינים. גם באירופה יש התעניינות רבה במצב של הפועל הערבי בשטחים, ולדעת האירופים, מקשה ישראל על קיום איגודים מקצועיים בקרב פועלי הגדה המערבית ועזה.

קצב אמר, שישראל מסבירה, כי איגודים אלה לעתים קרובות מהווים מסווה לפעילות חבלנית ולא פעם נמצאו פעילי האיגודים קשורים בעת הכנת מטענים.

באשר לעובדים הסוציאליים אמר השר, שאין הוא המעביד שלהם — הם מועסקים על־ידי הרשויות המקומיות. לא ייתכן שהם יטילו את המערכת החשובה כל כך בעת שנפתח המו"מ על הסכמי השכר בסקטור הציבורי, אמר השר, והורה לעובדים להמתין בסבלנות עד גמר המו"מ והשגת ההסכם. הוא לא היה מוכן להיפגש עם המפגינים, ולבסוף יצא את נמל התעופה משער צדדי. (עתים)

● עמותת ידידי היחידה להפריה חוץ־גופית בבית חולים בלינסון בפתח־תקווה, יוצאת בימים אלה למסע התרמה למען רכישת מכשיר שאיבה וצילום אולטראסאונד, המשמש לשאיבת ביציות בהליך ביצוע הפריות חוץ־גופיות.

במלאת שנה
לפטירתה של
הילה
בתם של טרי וישעיהו
נפקוד את קברה ביום שלישי 16.6.87 בשעה 15.30
ובערב תיערך אזכרה בשעה 21.00 במוסד החינוכי בכיתת שוף
המשפחה וקיבוץ שובל

במלאת שנה לפטירתו של חברנו
צבי היכל ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי, 16.6.87,
בשעה 15.00.
נקיים אזכרה בערב בשעה 21.00,
בחדר האוכל.
המשפחה
ובית יסעור

גולדינג לפרס: מוסכם לא לכפות נהלים על משתתפי ועידת שלום

שליחו של מזכ"ל האו"ם דיווח על הגמשה בעמדת הסובייטים ● שמיר: מוכן לשקול קיום ועידת שלום אזורית

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מזכ"ל האו"ם פרז דה קואר סבור, כי אין בשום אופן כוונה להכתיב על הצדדים המשתתפים בוועידה הבינלאומית כל עמדה ותכתית לגבי נהלי הוועידה — זאת אמר אתמול סגן מזכ"ל האו"ם מרק גולדינג, למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בפגישה עימו. גולדינג שהה בישראל בשליחות מזכ"ל האו"ם כדי לבדוק את עמדות הצדדים באשר לתנאים בהם ניתן לכנס ועידה בינלאומית. מכאן יצא לירדן.

בפגישה הרגיש שר החוץ, כי הוועידה הבינלאומית שתכונס, תהווה בסיס לקראת מו"מ ישיר בין הצדדים. כן הדגיש פרס את ההסכמה שגיבשה ארה"ב, לפיה אסור שהוועידה תכפה פתרון או תהווה תחליף למו"מ ישיר, אלא על הוועידה להזמין את הצדדים למו"מ ישיר, שיתנהל במסגרת ועדות גאוגרפיות, דו־צדדיות, על בסיס החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

פרס אמר לגולדינג, כי בישראל טרם נפלה הכרעה כלשהי לגבי ההצעה האמריקנית של ועידה בינלאומית — לא הכרעה חיובית ולא שלילית. „על כן, בשלב זה", אמר פרס, „אני פועל בזירה הפנימית למען קבלת הכרעה. אסור לתת להזדמנות־לשלום לחלוף".

בעקבות התייחסותו של פרס לבריה"מ ולתנאי ישראל להשתתפותה בוועידה, אמר גולדינג, כי מזכ"ל האו"ם והוא עצמו התרשמו, שישנה הגמשה בעמדה הסובייטית. הוא הבטיח, כי מזכ"ל האו"ם, בשיחותיו עם בריה"מ, יבדוק את עמדתה כלפי הוועידה הבינלאומית לאור ההבהרות פרס.

ראש הממשלה יצחק שמיר, שנפגש עם מרק גולדינג קודם לכן, אמר לו כי אינו מאמין בוועידה בינלאומית אלא במו"מ ישיר בלבד. שמיר הוסיף, כי הוא מוכן לשקול קיום מו"מ ישיר במסגרת ועידה אזורית, שבה ישתתפו ישראל, ירדן ומשלחת פלשתינית מוסכמת, וכן מצרים וכל מדינה ערבית נוספת שתרצה להצטרף.

שמיר „מוכן לשקול"

ירושלים. — ראש הממשלה, יצחק שמיר, הצהיר אתמול, כי הוא „מוכן לשקול"

במהלך שיחה שניהל אתמול עם תת המזכיר הכללי של האו"ם, מרק גולדינג, ציין שמיר, כי יש לשקול את רעיון כינוסה של ועידת־שלום אזורית — מסרו מקורות מקורבים ללשכת ראש־הממשלה. אפשרות שישראל ושכנותיה, וכן נציגים פלשתיניים, ישתתפו בוועידה אזורית מעין זו — מסרו אותם מקורות.

עם זאת, חזר ראש הממשלה והדגיש את התנגדותו לכינוסה של ועידת־שלום בינלאומית, בהשתתפות המעצמות הגדולות.

גולדינג, שפתח בשבת בישראל סיור במדינות המזרח התיכון, אמר, כי אינו נושא עימו הצעות מפורטות לכינוסה של ועידה בינלאומית אפשרית. עוד מסר גולדינג, כי ייפגש בעוד ימים מספר, בטוניס, עם מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת.

שמיר יצא למסע אפריקה — תיתכן הודעה על יחסים עם מדינה נוספת

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, יצא אמש למסע בן שבוע באיזה ארצות אפריקניות.

שמיר יפתח את ביקורו בטוגו, שהודיעה בשבוע שעבר על חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. יו"ר מכן יבקר בקאמרון, בליבריה ובמדינה נוספת, בה יעשה את השבת.

אל שמיר נלווים רעייתו שולמית, יועצו לענייני תקשורת אבי פזנר, המזכיר הצבאי תא"ל עזריאל נבו, היועץ המדיני אריה מקל וראש הלשכה צחי הנגבי. כן נלווים אליו הסמנכ"ל לענייני אפריקה במשרד החוץ, אבי פרימור, וראש מחלקת אפריקה.

עם ראש הממשלה יוצאים גם מספר תעשיינים, ביניהם ליאון תמן. נלווה אל המשלחת רופא, מנהל „הדסה" ד"ר צבי שטרן, שיברוק אפשרויות של סיוע רפואי במדינות שבהן יבקר שמיר, ויהיה גם רופא המשלחת.

הממשלה אישרה אתמול את הנסיעה. שמיר ישוב לארץ ביום א' לפנות־בוקר, לקראת ישיבת הממשלה.

ייתכנו שיחות חסויות

„ייתכן שאקיים פגישות נוספות במשך המסע שלי, אבל כנהוג, ראשי המדינות האלה מבקשים לא לפרסם מראש על כך, לפני שהם מפרסמים בבירותיהם" — אמר אתמול ראש הממשלה שמיר בתשובה לשאלה בדבר שמועות על חידוש הקשרים עם מדינה נוספת באפריקה.

מאסר־עולם ייגזר על קלאוס ברבי — מעריך סרג' קלארספלד

„היעדרותו מן המשפט מביאה תועלת — לפחות אינו ממוטט עדים בעת החקירה הנגדית"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

סרג' קלארספלד שבזכות פעילותו הנמרצת הובא הפושע הנאצי, קלאוס ברבי ממקום מסתורו בבוליביה, למשפט בעיר בה ביצע את פשעיו, ליון, אמר כי היעדרותו המוסגרת של הנאשם מאולם המשפט מביאה אף תועלת. שכן, ברבי לא יגרום לעדים להתמוטט בשאלות ובחקירה נגדית.

לדבריו, שמיעת עדותם של העדים תסתיים היום, ופסק הדין יינתן בראשית יולי. הוא מעריך כי ייגזר על ברבי מאסר־עולם.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בירושלים, הציגו בני הזוג קלארספלד קובץ בן חמישה כרכים הכולל עדויות ומסמכים על קורות יהודי גרודנו והסביבה, ותהליך הכחדתם. החומר נאסף במשפטי גרודנו וביאלסטוק, אך עד כה סירבו שלטונות גרמניה להתיר את פירסומו. הם נוהגים כך לגבי משפטי נאצים אחרים ומתירים רק לנציגי התביעה לעיין בהם. קלארספלד אומר כי במרתפי הממשלה הגרמנית נאסף אוצר בלום של מסמכים, גרמניים בעיקר, העוסקים ב„פתרון הסופי" של שאלת היהודים.

במסיבת העיתונאים השתתף גם ד"ר זנדמן מפילדלפיה, שהוסתר על־ידי בני משפחת פרחובסקי בפולין לאחר שנמלט ממשלוח למחנה המוות, יחד עם ארבעה יהודים אחרים. המסתתרים בילו במרתף אפל חודשים ארוכים ראש המשפחה דואגת למלא את צרכיהם. עתה הגיעו בני המשפחה לארץ והתכבדו בנטיעת עץ בשדרת חסידי אומות העולם ב„יד ושם" בירושלים.

במעמד זה נמסרו ל„יד ושם" חמישה כרכים עבי־כרס המכילים כ־3000 עמודים של מסמכים ממשפטם של שני הצוררים הגרמניים: ויזה, שהיה מפקד גיטו גרודנו ועמיתו לפשעים ארנים מפקד איזור העיר גורדנו, שנשלחו למאסר עולם בבית משפט גרמני ב־1960.

עץ ביער חסידי אומות העולם ב„יד ושם" (צילום: ישראלי)

● 517 נשים קיבלו אתמול מילגות מטעם נעמ"ת בסכום כולל של 105 אלף ש"ח.

חריש מבקש מבג"ץ לדחות עתירת כהנא נגד היו"ר הלל

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש קורא לבג"ץ לדחות על הסף את עתירתו של ח"כ הרב מאיר כהנא נגד יושב ראש הכנסת.

חריש טוען, כי עתירתו של כהנא הינה משום הטרדה של בג"ץ. עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה כלולה בהודעה שהגיש אתמול לבג"ץ, בעקבות עתירתו של כהנא נגד יו"ר הכנסת, שלמה הלל. כהנא טען נגד שלילת זכויותיו כחבר־כנסת, בעקבות סרובו להצהיר אמונים לכנסת בלי להוסיף „אשמרה תורתך לעולם ועד". לנוסח ההצהרה.

היועץ המשפטי לממשלה טוען, כי החוק אינו מתיר לשנות את נוסח הצהרת האמונים לכנסת או להוסיף עליה. עם ההוספה של הדברים שאמר כהנא, הרי הצהרתו אינה ברת־תוקף ויושב־ראש הכנסת נהג כדין עם שלילת זכויותיו של כהנא כחבר־כנסת.

היועץ המשפטי טוען עוד, כי את המצב החדש שחייב את כהנא להצהיר אמונים מחדש לכנסת, יצר הוא עצמו עם תצהירו לבית־המשפט בארה"ב בנושא שלילת אזרחותו. חריש גם קורא לבג"ץ לא להוציא צו־ביניים נגד הכנסת, המורה לא לשלול את זכויותיו של כהנא עד תום הדיונים המשפטיים בעתירתו. בהודעתו נאמר, כי צו־ביניים נגד הכנסת אינו דבר מקובל, זאת בשל האיזון העדין הנדרש בין הרשויות השונות.

חריש טוען כי ח"כ כהנא נהג שלא בתום לב ולא בא לבג"ץ עם ידיים נקיות. לכן הוא קורא לבג"ץ לדחות את עתירתו.

הדיון בבג"ץ יתקיים הבוקר, בפני השופטים: המשנה לנשיא מרים בן־פורת, מנחם אילון ואליהו וינוגרד. (עתים)

גילוי־הדעת על עבירות כלפי ערביי חברון הועבר לטיפול צה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גילוי הדעת שניסחה קבוצת חיילי מילואים שסיימה שירות מילואים פעיל, הועבר אתמול מלשכת שר הבטחון לטיפול רשויות צה"ל.

הקבוצה — 3 קצינים ו־28 חיילי מילואים — העלתה בגילוי־הדעת תביעה לבדוק את מה שכינו „מיליציות יהודיות של המתנחלים בקריית־ארבע". החיילים פנו לשר הבטחון ותיארו מספר מקרים של עבירות־לכאורה נגד אוכלוסיה ערבית בחברון.

מקורות צבאיים מסרו, כי התלונות ייבדקו, ובמידת הצורך ייערך בירור ותחקיר.

קריית־ארבע מפגינה היום למען עצורי דהיישה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

במגרש הרוסים בירושלים יפגינו היום תושבים מקריית־ארבע לאות סולידריות עם חבריהם העצורים מאירועי דהיישה. המתנחלים אומרים, כי ההפגנה היא „חימום קנה", וייתכנו בעתיד פעולות רחבות־היקף.

בתוך כך מסר מקור מהימן בקריית־ארבע, שהשתתף באירועי דהיישה, כי אחד העצורים, שמואל מידר, מתושבי הרובע היהודי, לא השתתף באירועים ונעצר בטעות. אותו מקור מסר כי מייחסים לו מעשים שעשה איש אחר בעל חזות דומה. המקור לא מסר מי האיש האמיתי. עם זאת, שמואל מידר היה מעורב בהתפרעות שהיתה בחברון בעקבות פציעת בחור הישיבה, וייתכן כי רוצים לנקום בו.

בקשה נוספת לכונס לחברה של האחים הורביץ

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הבנק לפיתוח התעשיה פנה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בבקשה למנות כונס נכסים לחברת „גורדל תעשיות", שבבעלות האחים יוני ויואב הורביץ, בגין חוב של כ־3 מיליון דולר לבנק. בית־המשפט עדיין לא דן בבקשה.

מתצהיר שהוגש אתמול מטעם הבנק לפיתוח התעשיה לבית המשפט, מתברר כי חברת „גורדל" נרכשה על־ידי האחים הורביץ במסגרת הסדר עם כונס הנכסים של חברת „הספקה", והחברה קיבלה מהבנק לפיתוח התעשיה הלוואות שונות לטווח ארוך. האחים הורביץ שיעבדו את נכסי החברה לבנק. החברה עוסקת בייצור תערובת מזון לבעלי חיים.

פרס: לא מתערבים בפוליטיקה הלבנונית

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית

„העניין של ישראל בלבנון נוגע אך ורק למצב הבטחון בצפון הארץ ולמניעת פעולות טרור מלבנון. פרט לכך, לישראל אין עניין כלשהו להתערב בנעשה בפוליטיקה הלבנונית" — זאת הבהיר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לשר ההגנה הנורווגי יוהנס יורגן הולסט, עימו נפגש.

הולסט בא לישראל כדי לבדוק את מצב חיילי נורווגיה בכוח יוניפי"ל. הוא אורחה של שגרירות נורווגיה בישראל. היום יפגוש את הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון.

במהלך הפגישה אתמול הסביר פרס להולסט מדוע חשוב לקדם עתה את תהליך השלום באמצעות הוועידה הבינלאומית. הוא אמר, כי ברה"מ פעילה היום מאוד במזרח התיכון ואף היו לה מספר הצלחות במאמציה להגדיל את השפעתה באזור. אם לא יקרה דבר בתהליך השלום, אמר פרס, תיווצר לברה"מ דרך פנויה לקידום מעמדה באזור עד 1989.

התנצלות בפני מר אורי מילשטיין

אני חוזרת ומתנצלת בזאת בפני מר אורי מילשטיין, על הדברים שפרסמתי אודותיו בראיון לעתון „על המשמר" ביום 10.3.87 ובעתון „הארץ" מיום 20.3.87, לאחר פסק־הדין של בית המשפט מיום 26.2.87.

ביום 26.2.87 הסכמתי בבית המשפט לפרסם התנצלות ולהשתתף בהוצאותיו של מר מילשטיין בסך 6.000 ש"ח ונוסף לכך הסכמתי ביום 1.6.87 לפרסם התנצלות זו ולהשתתף בהוצאותיו בסך 2.500 ש"ח.

רחל טבוראי

מאדונה ביפאן: זמרת ה„רוק" האמריקנית מאדונה, לבושה במעין בגד־ים בצבעי שחור־זהב, מבדרת קהל־מאזינים שמילא עד אפס־מקום את איצטדיון אוסאקה, ביפאן, בראשון מבין מופעיה בארץ זו, אתמול. לדברי המשטרה, התקבצו במקום יותר מ־23 אלף בני־אדם, רובם בגיל העשרה. (צילום: איי.פי.)

המשכים

שרון הבטיח: כל יצוא

(המשך מעמוד ראשון)

„שכן, הדבר טומן בחובו סכנה להמשך עיבור אדמות ארץ־ישראל בידי יהודים". השר ביקש מהממשלה לאפשר לו להמשיך לעסוק בנושא, במגמה להשיג את המטרות הללו.

ערעור הסטאטוס קוו

הנושא עלה בממשלה בעקבות שאילתות של מספר שרים. שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, טען, כי יצוא החיטה נוגד את הסדרים הממלכתיים שהיו נקוטים שנים רבות. „מערער את הסטאטוס קוו ומחריף יחסי דתיים־חילוניים". הוא דרש לעכב את המשך טיפולו של שר התעשיה בנושא, אבל בהיעדר כל החלטה בעניין, משמעות הדבר הוא, כי שרון רשאי להמשיך לטפל בנושא.

הרבנים הראשיים הציגו בפני שרון את עמדתם, לפיה חיטת ארץ־ישראל כשרה ואין צורך לייצא אותה. הם טענו, כי ניתן להגיע להסדר, כמו בשנות־שמיטה קודמות, לפיו טחנות מסויימות יטחנו חיטת־יבוא ושאר הטחנות יקבלו שני־שלישים חיטת־יבוא ושליש חיטה מקומית.

שרון אמר כי זה מקובל עליו, אולם ציין, כי בשל השנה המבורכת, ייתכן שיהיה צורך לייצא עודפים. אך הוא הבטיח לעשות זאת בתיאום מלא עם הרבנים הראשיים.

המפד"ל תמשיך להיאבק

המזכיר המדיני של המפד"ל, שאול יהלום, הביע מורת־רוח מכך, שהממשלה לא סיכמה את הדיון בנושא. יהלום אמר, כי הדחייה והיעדר ההחלטה בעניין זה מחייבים את המפד"ל לעמוד על המשמר ולוודא, שמשרד התעשיה והמסחר לא יסטה כהוא זה מעמדותיה המוצהרות ומהחלטותיה של הרבנות הראשית לישראל, כפי שאכן הבטיח השר שרון.

יהלום הבהיר, כי על הליכוד להבין, שהמאבק על מעמד הרבנות הוא יסוד קיומה של התנועה הדתית הלאומית. המאבק הנוכחי אינו רק על יבוא או יצוא חיטה, אלא הוא מאבק עקרוני על ביסוס המוסד ההילכתי הממלכתי, קרי, הרבנות הראשית לישראל ושמירה על מעמדה בישראל. לצורך קביעה זו, תשתמש המפד"ל בכל כוחה הפרלמנטרי והקואליציוני.

עמדת התק"ם

התנועה הקיבוצית המאוחדת תובעת מממשלת ישראל לצאת מה„פלונטר" שיצר השר שרון ולרחות על חסף את האבסורד של „יצוא 250 אלף טונות חיטה ישראלית משובחת וייבוא כמות דומה של חיטה מחו"ל.

החלטה זו כרוכה בנזק כלכלי של מיליוני דולרים למדינת ישראל, אמר דובר התק"ם.

„שתי הקנוניות פסולות"

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, אמר אתמול, כי „מבחינת יתרון ההפרדה בין המדינה לבין מוסדות הדת, היענותה של הממשלה לדין־תורה של הרבנים הראשיים בענייני החיטה אינה פסולה פחות מהקנוניה של השר שרון עם הבית־דין צדק של החרדים".

גרנות קובע, כי „ממשלה שאין בה אפילו שר אחד שהתפטר במחאה על שמיטת סמכותה ומכירת כבודה, היא ממשלה שכבודה מחול וסמכותה שמוטה בכל עניין".

אדרי מביע תמיהה

יו"ר הקואליציה, רפי אדרי (מערך), הביע אתמול תמיהה על שהליכוד מוכן לבזבז מיליוני דולרים רבים מקופת־המדינה על עסקות מפוקפקות בחיטה, כאשר בשל הקופה המצומקת של המדינה, נאלצים לקצץ בנושאים חיוניים, כמו רפואה, חינוך ורווחה.

בדעת אדרי להפגש בימים הקרובים בנושא זה עם הרבנים הראשיים. הוא גם יזמן להנהלת הקואליציה את שר האוצר ניסים ושר המסחר והתעשיה שרון.

שמונה מנהיגי הקהילה

(המשך מעמוד ראשון)

והפולני כלפי קהילות יהודיות. הוא הביע תקווה, כי הפגישה תתרום להעמקת הקשרים בין יהודים נוצרים, ברוח הצהרת הוואתיקן על הקשרים בין הכנסיה הקאתולית לבין לא־נוצרים. הוא סיים את נאומו במלה „שלום".

האפיפיור הכריז, כי „הכנסיה הפולנית חשה עצמה קרובה במיוחד לעם היהודי, בעקבות הסבל שעבר עליו בימי הכיבוש הנאצי, רדיפות „שהיו אכזריות הרבה יותר" מאשר במקומות אחרים.

כיום, הוסיף האפיפיור, „מזכירה האומה היהודית לעולם מה שאירע במלחמת־העולם השניה, והיא מזהירה אותו."

גם האפיפיור סיים את הפגישה הקצרה בברכת „שלום" בעברית.

האפיפיור וחברי המשלחת היהודית לא הזכירו את שאלת הקשרים הדיפלומטיים בין הוואתיקן לישראל.

נשיא הקהילה היהודית, משה פינקלשטיין, העניק לאפיפיור מנורת כסף מן המאה ה־19, ואילו קראייבסקי הגיש לו אלבום תצלומים של בתי־עלמין יהודיים פולניים עתיקים, שצולמו בידי אשתו מוניקה.

האפיפיור מסר לכל חברי המשלחת מדליות של הוואתיקן.

האפיפיור בא לפגישה בלווית שלושה חשמנים פולניים, וכן מונסיניור הנריק מושינסקי, נשיא ועדת־המשנה לקשרים עם היהדות, שהוקמה לא מכבר על־ידי הכנסיה בפולין.

ממקור מוסמך נודע, כי במסגרת הקשרים הללו, מבקשים היהודים שהכנסיה הפולנית תפרסם איגרת־רועים על היחסים עם היהדות, כפי שעשו זאת כמה כנסיות במערב. (ע"צ)

עליה ניכרת לעומת השנים הקודמות

200 אסירים פלשתינים ישתתפו בבחינות בגרות בכלא־בישראל

ירושלים. — מאתיים אסירים פלשתיניים צעירים ייבחנו השנה בבחינות הבגרות בכלא, וזוהי עלייה ניכרת לעומת השנים הקודמות — נמסר ממקור אוניברסיטאי פלשתיני.

בשנים האחרונות, היה נע מספרם בסביבות 160־170, אולם התסיסה שהיתה בשנת־הלימודים האחרונה בקרב התלמידים בשטחים מסבירה עלייה זו — הוסיף המקור.

בחינות־הבגרות החלו לפני ימים ספורים בגדה המערבית וברצועת־עזה ויימשכו כל השבוע. בגדה המערבית יש 13,500 מועמדים, ביניהם 20 אסירים, ו־6,000 ברצועת עזה, שם לא נמסר על מועמדים מבתי־הכלא.

בגדה המערבית נערכות בחינות־הבגרות (בערבית: תאוג'יהי), במסגרת תוכנית הלימודים הירדנית, ואילו ברצועת עזה במסגרת מערך הלימודים המצרי.

כדי שאסיר יוכל להשתתף בבחינות־הבגרות, התנאי הוא שנעצר, נשפט ונידון באותה שנת־לימודים. אם אין הוא ניגש לבחינות־הבגרות באותה שנה, עליו להמתין לשנה הבאה. אסירים מסויימים נרשמים מספר שנים ברציפות, אפילו כבר קיבלו את התעודה שלהם. חלקם מבקשים להיחלץ בכך מהשעמום של בית־הכלא, ואחרים מבקשים לשפר את ציוניהם הקודמים.

אם מספרם של האסירים המועמדים עולה על ארבעה בכלא אחד, מעמידים לרשותם שלטונות הכלא הישראליים אולם ומאפשרים למורים פלשתיניים לבוא לפקח על הבחינות. כאשר מספר המועמדים אינו עולה על ארבעה, מרכזים כמה קבוצות בכלא לצרכי הבחינות.

גילם של המועמדים האסירים גבוה במידה ניכרת מזה של עמיתיהם החופשיים: בין 22 ל־30 שנה, ולעתים אף יותר. השנה אין אף תלמידה ניגשת לבחינות־הבגרות בבתי־הכלא, לעומת השנים הקודמות, כאשר היו 2 או 3, וזאת למרות שבבתי־הספר בגדה המערבית מהוות התלמידות השנה רוב.

אחוז ההצלחה אצל המועמדים האסירים גבוה במידה ניכרת [illegible] המועמדים החופשיים. [illegible] הסיבה לכך היא מוטיבאציה [illegible] יותר, ואולי גם סלחנות [illegible] מצד הבוחנים.

הבחינות בגדה המערבית [illegible] בפיקוח שלטונות ההוראה [illegible] אולם השאלות אינן [illegible] מוצגות בידינו. [illegible] התוצאות נבדקות ברבת־עמון. ברצועת־עזה, שהיתה [illegible] שנה בשלטון מצרי, [illegible] ה„תאוג'יהי" לחלוטין [illegible] במצרים עצמה, אולם [illegible] המארגן את הבחינות, [illegible] התשובות, מעביר אותן [illegible] ולאחר מכן מעביר את [illegible] לתלמידים ברצועה. (ע"פ)

אותר מבנה לדיוני הוועדה לחקירת השב"כ

הוועדה הממלכתית לחקירת שיטות ונוהלי החקירה של השב"כ איתרה מקום לישיבותיה. המיבנה שייך לגוף ציבורי בירושלים ומקומו נשמר בסוד.

אתמול התקיימו דיונים [illegible] האוצר לתקציב הוועדה [illegible] הדירה אותו דורש הגוף הציבורי עבור המיבנה.

מקורות משפטיים אמרו כי [illegible] עוד לא יאושר תקציב לוועדה [illegible] תוצב שמירה על המיבנה, [illegible] פירסום על המקום בשל [illegible] ביטחון. (ע"מ)

ג'מאייל מדיח בכירים בצבא בעקבות רצח כראמה

ביירות. — מקורות מקורבים לנשיא ג'מייל מסרו, כי הוא הורה למפקדת הצבא להדיח מתפקידם את ראש מנגנון הבטחון הצבאי ג'ורג' שוראן, מספר חיל־האוויר סהיים אל־חאג' ואת האחראי על בסיס המסוקים ארמא, השייך לבסיס חיל־האוויר בביירות.

העתון „אל־חקיקה", המוסר על כך, מציין בשם מקורות בטחוניים, כי כל חקירה רצינית חייבת לענות על השאלה, מדוע לא השמיד הגורם, שתיכנן וביצע את ההתנקשות בחייו של ראש־הממשלה רשיד כראמה, את המסוק כולו, לא פעל להעלים את הראיות ולא רצח את עדי הראייה למעשה.

חקירה זו חייבת לענות גם על השאלה, כיצד ידע הגורם שתיכנן את הפעולה, כי המסוק הממולכד הוא זה שיטוס לטריפולי. כן יש לחקור את חליל מטר, טייס מטוס הסילון שיורט, כביכול, על־ידי המטוסים הישראליים, ואת אחראי מפלגת הלאומיים הליברליים בג'זין, נביל סמעאן, שהיה על הספינה.

שני האישים האלה, טוען העתון, וכן דאני שמעון וסמיר ג'עג'ע, טסו במטוס שהיה בדרכו לפגישה של אנשי מודיעין ישראליים, שכונסה ברחיפות על־מנת לקבל החלטה חד־משמעית על רציחתו של כראמה. באותה פגישה השתתפו גם נביל סמעאן ומפקד הספינה, ומשערים כי הם פיקחו מהים על הפעלתו מרחוק של המטען. כן השתתפו בפגישה הטייס מטר, שהיה אחראי למילכודו של המסוק ולנתיב טיסתו וכן אנשי הצוות שהיה להם חלק במעשה. (ע"מ)

עיטור כבוד לבנו של רומל

„לו היה צבאו של אביך מנצח — כולנו היינו באושוויץ", הטיח מפגין בירושלים — אבל רומל הבן לא הופתע. הוא גם חזר על התירוץ המפורסם „לא ידענו" כשהתייחס לחיילים הגרמנים שעמדו בשערי ארץ־ישראל תחת פיקודו של אביו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„חסד נעשה לנו שצבאותיו של אבי, פילדמרשל רומל, נעצרו במלחמת העולם השניה באל עלמיין ולא באו בשערי ארץ־ישראל" — אומר ד"ר מנפרד רומל, ראש עיריית שטוטגרט בגרמניה, בנו של המצביא הגרמני המפורסם.

רומל מסביר כי באותה עת לא ידעו החיילים שהיו תחת פיקודו של אביו על השמדת היהודים באירופה. כל רצונם היה להגיע לתעלת סואץ ולהשתלט על עורק ימי חשוב זה. שוחחתי עם רומל הבן שעה קלה לאחר שעוטר בתואר „עמית ירושלים" על־ידי ראש עיריית ירושלים טדי קולק, בפתח היכל העיריה. המתין לרומל המפגין הוותיק יצחק שמואלי־ירון שהטיח לעברו: „לו היה צבאו של אביך מנצח — כולנו היינו באושוויץ".

„הפגנות כאלה אינן מפתיעות אותי — הגיב מנפרד רומל — הן נערכות לעתים גם בגרמניה, אך שם אין לאנשים אותה זכות כמו לאלה שנושאים כרזות כאן".

ראש עיריית ירושלים טדי קולק שהחליטו להעניק עיטור כבוד לרומל, ידיד מובהק של ירושלים, התקבלה ברגשות מעורבים על־ידי חברי מועצת העיריה, שאחדים מהם אף החרימו את האירוע — אמר:

„יש אצלנו ויכוח פנימי וטוב שאנו דנים בנושא רגיש זה בפתיחות. באופן טבעי אנו קושרים את מנפרד רומל עם אביו. על גישתו של פילדמרשל רומל ליהודים ידוע מעט מאוד. היום חיים איתנו אנשים שהגיעו מצפון־אפריקה והם מאמינים כי רומל לא התיר לגרמנים להשמידם והם חבים לו את חייהם".

קולק מנה את שבחי אורחו וציין כי הוא תומך נלהב באיחוד ירושלים. רומל עמד בראש מפעל התרמות שבכספו הוקם מרכז רפואי משוכלל בשייך ג'ראח המשרת את ערביי מזרח העיר.

בטקס השתתפו אנשי כמורה גרמנים, שגרירי גרמניה בישראל, נציגי משרד החוץ ורקדני להקת הבלט של שטוטגרט. ד"ר מנפרד רומל הוא בן 58, וביקר בעבר פעמים מספר בירושלים.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, עונד לד"ר מנפרד רומל את אות „עמית ירושלים", אתמול. (צילום: מדיה)

שומטים את המאבק

במלחמה כמו במלחמה צריך הרבה מאוד כסף – אומרים בקיבוצים, ולא מוכנים לנהל את המאבק נגד החרדים והחלטת הממשלה, לבד – למען כולם. הפעם הם לא יוציאו לאחרים את הערמונים מהאש

מאת יהודה צור

הקיבוצים אינם מעוניינים להוציא את הערמונים ואולי נכון יותר — את [illegible] מן האש עבור חוגים רחבים [illegible] המוכנים לנהל מאבק עד [illegible] נגד הכפייה הדתית.

[illegible] פרידמן, מנהל מאפיית אורנים [illegible] קיבוץ כפר החורש, סבור, שאין [illegible] בכניעה ללחץ לדתיים אלה או [illegible] כל החלטה שתקבל הממשלה [illegible] למאפיות בארץ, תחול גם [illegible] מאפיית אורנים. מאפיית אורנים, [illegible] מחזור חודשי של מיליון שקל, [illegible] במידה ניכרת פרנסתם של [illegible] החורש, אינה מוכנה אף לדון [illegible] להיות כלי משחק בוויכוח המתנהל [illegible] אין כאן ויכוח הילכתי בלבד."

[illegible] מדובר כאן בהקצנה של גופים דתיים [illegible] פוליטית, וכמובן, הפתרון חייב [illegible] הוא פוליטי. כל החלטה שתאמץ [illegible] תחייב גם אותנו כי אנו [illegible].

[illegible] פרידמן קובל לא על כניעה דתית [illegible] שנעשה על־ידי מינהלת הסחר [illegible] והמסחר במארס. „רצו [illegible] המאפיות הגדולות בצפון יקבלו [illegible] המקובלת על החוגים החרדיים. [illegible] חיטה מתוצרת־הארץ. הדבר היה [illegible] מחוץ לכללי התחרות. אם [illegible] היתה מתקבלת, לא היינו יכולים [illegible] מול יתר המאפיות. באיזור [illegible] המאפיות כבר נכנעו מראש לחוגים [illegible] החלטת מסחר ותעשיה היתה [illegible] נפגעת קשה. הסרנו את [illegible]

אינו מעוניין להתערב בוויכוח בין המאפיות והטחנות שבבעלות הקיבוצים. אך גם הוא סבור שהיו הרבה חוגים בישראל שמעוניינים שהתנועה הקיבוצית תנהל בעבורם את המאבק נגד החוגים החרדיים בלי שהם עצמם יטלו חלק פעיל ומשמעותי תוך נטילת אחריות באותו מאבק. ג'ומס גורס, שבמסגרת מאבק פוליטי כולל יש, כמובן, לתנועה הקיבוצית תפקיד ייחודי, אך זאת בלי לוותר על חובה לחוגים אחרים המתנגדים גם הם לגורמים החרדיים. ג'ומס אומר, שכבר כיום בשורה ארוכה של נושאים, כפתה הרבנות הראשית הסדרים הגורמים נזקים לחקלאים מחוץ לנושא השמיטה עצמו. „האבסורד הוא, שישנם בממשלה אלה שמעלים על דעתם שהחקלאים ישלמו את המחיר וישאו בהפסדים שייגרמו להם בגלל הפרשים שבין מחירי החיטה ליצוא וחיטה מיובאת. כל נזק שייגרם מהחלטת ממשלה כלשהי, לא יהיה על חשבון המגדלים", אומר ג'ומס.

מזכיר הקיבוץ הארצי סבור, שבמסגרת מאבק פוליטי כוללני יהיה לקיבוצים חלק חשוב בשותפות עם חלקים נרחבים של הציבוריות הישראלית. דובר התק"ם, שלמה לשם, גורס, כי התק"ם התנגד ומתנגד לכל כניעה לחוגים החרדיים בנושא השמיטה. „אך אם הממשלה תחליט ללכת לקראת החוגים החרדיים, אנו מתנגדים בתוקף שהדבר יפול על שכמם של החקלאים. אנו מתנגדים שהמאבק יתנהל על גב המאפיות הקיבוציות. אילו, למשל, היו מחליטים המוני ישראל על שביתת קונים, אנו היינו מצטרפים אליה. אני מעריך שאם הממשלה אכן תחליט להיכנע ללחצם של החוגים החרדיים, ללא ספק התנועה הקיבוצית תצטרך לשבת ולקבוע עמדה משותפת בנושא".

גם מזכיר הקיבוץ הארצי סבור שאם המוני ישראל יחליטו לצאת במאבק ציבורי נגד מגמה זו או אחרת של כפיה דתית, לתנועה הקיבוצית ולקיבוץ הארצי יישמר מקום של כבוד באותו מאבק. הן דובר התק"ם והן מזכיר הקיבוץ הארצי מדגישים שהתנגדותן של התנועות הקיבוציות לכניעה לחוגים החרדיים, לא פוסלת את האפשרות לספק כמובן מאליו לאותם חוגים חרדיים את אותה כמות קמח שישמש להם לצרכיהם.

קמח מקומי, תוצרת ארה"ב

מאת אודי נחשון

זה התחיל בחדשות טובות: בעקבות החורף הגשום זכינו ליבולי חיטה גדולים מהרגיל — ממש אידיאלי לחובבי ה„בותרות החיוביות". החורף פשוט שכח שהשישר [illegible]

ישראל צורך 650 אלף טונה חיטה בשנה. השנה היא כאמור שנת ברכה וצפויים בה יבולים של כ־260 אלף טונה עד עתה נקלטו כ־160 אלף טונה. כלומר, נותרו כ־100 אלף טונה בעייתיים. מה לעשות?

ונצליח לקבל מחיר שיכסה את המחיר שנשלם לארה"ב, כולל הוצאות מישלוח, תקציב המדינה לא יינזק.

בינתיים לא ידוע איזה כמות — אם בכלל — תימכר, ובאיזה מחיר, לכן לא ניתן לדבר על היקף הנזק. אולם מהערכה ראשונה של [illegible]

למהדרין ואין צורך לייצא אותה. תנהג בבקשה כפי שנהגו בשנות שמיטה קודמות: טחנות מסויימות שטחנו קמח־יבוא והשאר יקבלו שני שלישים מקמח־יבוא ושליש מחיטה מקומית, ובא לציון גואל. שרון אמר שזה מקובל עליו ובשל השנה המבורכת יש שתי אפשרויות: לאחסן חיטה לשנה הבאה או [illegible]

הוא אמר להם, כי היעדר קשרים דיפלומטיים בין הוואתיקן לבין פולין, בעלת אוכלוסיה קאתולית גדולה, הוא „דבר אי־נורמלי".

אתמול התפלל האפיפיור על קברו של הכומר יז'י פופיאלושקו, תומכי „סולידריות", שנרצח בידי משטרת הבטחון הפולנית, והעניק דרגה ראשונה של קדושה לבישוף שמת במחנה ריכוז נאצי.

כוחות משטרה נרחבים התפרסו בוורשה לקראת אפשרות של הפגנות מצד תומכי „סולידריות", כאשר הגיע האפיפיור לכנסיית [illegible] הקדוש, שבה השמיע פופיאלושקו את דרשותיו ושם הוא קבור עתה. הביקור הוגדר כפרטי, על־פי דרישת השלטונות.

הוריו הזקנים של הכומר, שנרצח ב־1984, מאריאנה ויוזף, נכחו בטקס וכן כאשר נשק אותם האפיפיור ושוחח איתם במשך שתי דקות.

התרבות, בלב וארשה, [illegible] מגדל ניאו־גותי, שנתרם בשנות ה־50 על־ידי סטאלין לאומה הפולנית. המזבח, שקושט בצלב כסף ענקי, ניצב מול שערי הבנין, ממנו נמחק שמו של סטאלין, לרגל האירוע.

במהלך הטקס, העניק האפיפיור דרגה ראשונה של קדושה לבישוף מיכל קוזאל, שמת במחנה הריכוז דאכאו, ב־1943, לאחר שנעצר בשל התנגדותו לכיבוש הגרמני.

כאשר הגיע האפיפיור למיסה, שוב הונפו דגלים של „סולידריות" והורמו כרזות. על אחת מהן נכתב „עלייה לרגל רביעית — כאשר פולין תהיה חופשית".

בתום התפילה, יצא האפיפיור בראש תהלוכה דתית. אלפים ביקשו להצטרף לתהלוכה ברחובות, אולם המשטרה הקימה במהירות מחסומי־דרכים כדי למנוע זאת. (ע"ר, ע"צ)

24 נהרגו במהומות אלימות שביצעו הסיקים בפנג'אב

ניודלהי. — קיצונים סיקים ביצעו בשבת מספר התקפות קטלניות בניו־דלהי ובאמריצר, במדינת פנג'אב, ובסך הכל נהרגו 24 איש ונפצעו 22 — מסרה המשטרה.

בבירת הודו, שם מכוונים צעדים אלה אך ורק נגד ההינדים, נפתח המירדף הגדול ביותר בעשור [illegible]. כוחות הבטחון חסמו את [illegible] הקימו מחסומי־דרכים והגבירו את הביקורות בתחנות־המשטרה ובנמלי־התעופה. המשטרה מבקשת לגלות את עקבותיהם של שלוש יחידות קומנדו, שנסעו במכוניות והרגו 11 הינדים ופצעו 22, בשלוש שכונות בעיר.

אחת התקריות האלימות ביותר היתה בבית, שבו התכנסו כ־100 איש לרגל יום־הולדתו של ילד. התוקפים פתחו באש ללא הבחנה מתת־מקלעים והרגו שמונה אנשים. רימון־יד שנזרק לעבר הילד, שאת יום הולדתו חגגו, לא התפוצץ.

לאחר בריחת הרוצחים, נראו במקום שלוליות דם והקירות היו נקובים בכדורים.

אף אחד מן הרוצחים לא נלכד, אולם המשטרה גילתה את אחת המכוניות ובה מכתב, שהכריז כי היו אלה פעולות־גמול על הריגתם של פעילים סיקים בידי כוחות הבטחון בפנג'אב. (ע"צ, ע"ר)

הילד שיחק באקדח ישן ופאריס הועמדה על הרגליים

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — דמות, שנראתה מחזיקה אקדח ונשקפה מבעד חלון של דירה מול בית־המלון שבו מתאכסן יצחק רבין, בלב פאריס, חוללה מהומה בלילות בשבת בלילה. הרובע נסגר לתנועה. צפירות אזעקה נשמעו, בולשת בטחון צרפתיים כיתרו את המלון, צלפים תפסו עמדות על גגו.

שומר־ראש ישראלי הבחין בדמות, ששיחקה באקדח. שוטרי יחידת הלוחמה בטרור טיפסו בסולם מכבי־אש ופרצו אל הדירה, מול חדרו של רבין. הם גילו בה, בתדהמה, ילד בן 14 משחק באקדח ישן של אביו.

ישראל נקלעה במעט למה שמכונה כאן מחדל משטרתי. אצבע השוטרים לוחצת פה בנקל על ההדק ומול שהפעם שמרו השוטרים הצרפתיים על קור־רוח וטרחו לבדוק מי הדמות המשחקת באקדח, לפני שירו.

חרף המהומה, היה רבין שקוע בשינה עמוקה ולא שמע מה קורה סביבו.

„מבט חודר" לאשה שקיבלה מכת חשמל: „עיני רנטגן"...

מוסקווה. — [illegible] ראתה את עצמותיה וקרביה של אשה שעמדה לידה [illegible] 386 וולט [illegible] (ע"צ, ע"ר)

[illegible]

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

בתביעה לבדיקת כלל העדיפויות והתפקידים של ההסתדרות הציונית ובחינת איחוד המסגרות של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית בגוף מאוחד — יצאה אתמול הנהגת מפ"ם. בתום ישיבת הדיון והסיעה בוועד־הפועל הציוני, בתל־אביב.

מזכיר הברית העולמית של מפ"ם, היימי בורנשטיין, הציג תוכנית שתהווה בסיס לעמדת נציגי המפלגה במושב הוועד־הפועל הציוני שנפתח היום בבנייני האומה בירושלים. התוכנית התקבלה על דעת מוסדות המפלגה, ולהלן תמציתה:

הוועד הפועל הציוני רואה את השותפות בין מרכיביה של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית כחיונית לביטוי נאמן לאחדות העם היהודי, במאמץ להבטחת את הקיום הלאומי. התהליכים בגולה והצורך בהעמקת החינוך היהודי־ציוני ועידוד העליה, מחייבים בדיקת סולם העדיפויות והפונקציות של ההסתדרות הציונית. הוועד־הפועל הציוני מטיל על ההנהלה לבחון את איחוד המסגרות הציוניות. כמו כן לנדרשת ההנהלה הציונית לחוק את תנועת המגשימים והעולים לישראל.

בסכמו את הדיון, בו השתתפו גם פעילים בתנועה הציונית מהארץ ומחו"ל, למד מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות על הקשר שבין המציאות הפוליטית־חברתית בישראל לבין יהודי הגולה. הוא הדגיש את חשיבות התייצבותם של הכוחות המתקדמים בעם היהודי לצד הכוחות הלבנונים והחלוציים בישראל.

„שלום למחסל" — הסרט הזוכה בפרס מוגרבי

הפרס הראשון מטעם קרן מוגרבי לעבודות של סטודנטים בוגרים בחוג לקולנוע ולטלוויזיה באוניברסיטת תל־אביב הוענק אמש לבימאי יצחק פלורנטין על סרטו „שלום למחסל".

הפרס השני מטעם קרן מוגרבי הוענק לבימאי שמי זרחין על סרטו „הקסם האחרון של סבא".

קרן מוגרבי הוקמה ע"י קרן התאחדות ענף הקולנוע לזכר מי שהיה יו"ר ההתאחדות.

בטקס הענקת הפרסים במוזיאון תל־אביב קיבלו יוצרי הסרט גם פרס על העריכה (יוסף גרינפלד), פרס על ההפקה (אלברט וכריה), ציון לשבח על הצילום (דוד נמיר וצביקה ואקט), כתב הערכה על המוסיקה (עדי רנרט), וכתב הערכה על עיצוב התלבושות (יואלה ברמן, אמירה בר־שלום ויפה ברמן).

אורי קורנהבלר זכה בפרס מטעם קרן התרבות אמריקה־ישראל על בימוי הסרט „אלקה".

נתגלה אוסף מסמכים של טרוצקי

פאלו אלטו. — חוקרים במכון „הובר" הודיעו, כי גילו אוסף גדול של מסמכים של המהפכן הרוסי ליאון טרוצקי, שטרם פורסמו.

החוקרים ציינו, כי בידיהם עתה כ־35 תיקים של צילומים ועשרות ארגזים ובהם מכתבי טרוצקי, נאומיו ורשימותיו. אוצר זה נתגלה בין מסמכים היסטוריים אחרים שהוריש בוריס ניקולייבסקי, מהגר רוסי היסטוריון, שמת ב־1966.

המסמכים מתייחסים לשנים 1931־1938 והם כוללים הן מכתבים אישיים לבני משפחתו של טרוצקי והן כתבי־יד המשקפים את עמדתו של טרוצקי בעניינים מדיניים וחברתיים. (ע"ר)

מאדונה ביפאן: זמרת ה„רוק" האמריקנית מאדונה, לבושה במעין בגד"ים בצבעי שחור־זהב, מבדרת קהל־מאזינים שמילא עד אפס־מקום את איצטדיון אוסאקה, ביפאן, בראשון מבין מופעיה בארץ זו, אתמול. לדברי המשטרה, התקבצו במקום יותר מ־23 אלף בני־אדם, רובם בגיל העשרה. (צילום: איי.פי.)

עליה ניכרת לעומת השנים הקודמות

200 אסירים פלשתינים ישתתפו בבחינות בגרות בכלא־בישראל

ירושלים. — מאתיים אסירים פלשתיניים צעירים ייבחנו השנה בבחינות הבגרות בכלא, וזוהי עלייה ניכרת לעומת השנים הקודמות — נמסר ממקור אוניברסיטאי פלשתיני.

בשנים האחרונות, היה נע מספרם בסביבות 160־170, אולם התסיסה שחיתה בשנת־הלימודים האחרונה בקרב התלמידים בשטחים מסבירה עלייה זו — הוסיף המקור.

בחינות־הבגרות החלו לפני ימים ספורים בגדה המערבית וברצועת־עזה ויימשכו כל השבוע. בגדה המערבית יש 13,500 מועמדים, ביניהם 20 אסירים, ו־6,000 ברצועת עזה, שם לא נמסר על מועמדים מבתי־הכלא.

בגדה המערבית נערכות בחינות־הבגרות (בערבית: תאוג'יהי), במסגרת תוכנית הלימודים הירדנית, ואילו ברצועת עזה במסגרת מערך הלימודים המצרי.

כדי שאסיר יוכל להשתתף בבחינת־הבגרות, התנאי הוא שנעצר, נשפט ונידון באותה שנת־לימודים. אם אין הוא ניגש לבחינות־הבגרות באותה שנה, עליו להמתין לשנה הבאה. אסירים מסויימים נרשמים מספר שנים ברציפות, אפילו כבר קיבלו את התעודה שלהם. חלקם מבקשים להיחלץ בכך מהשעמום של בית־הכלא, ואחרים מבקשים לשפר את ציוניהם הקודמים.

אם מספרם של האסירים המועמדים עולה על ארבעה בכלא אחד, מעמידים לרשותם שלטונות הכלא הישראליים אולם ומאפשרים למורים פלשתיניים לבוא לפקח על הבחינות. כאשר מספר המועמדים אינו עולה על ארבעה, מרכזים כמה קבוצות בכלא לצרכי הבחינות.

גילם של המועמדים האסירים גבוה במידה ניכרת מזה של עמיתיהם החופשיים: בין 22 ל־30 שנה, ולעתים אף יותר. השנה אין אף תלמידה ניגשת לבחינות־הבגרות בבתי־הכלא, לעומת השנים הקודמות, כאשר היו 2 או 3. וזאת למרות שבבתי־הספר בגדה המערבית מ־הוות התלמידות השנה רוב.

אחוז ההצלחה אצל המועמדים האסירים גבוה במידה ניכרת לזה של המועמדים החופשיים. יתכן כי הסיבה לכך היא מוטיבציה עזה יותר, ואולי גם סלחנות מצד הבוחנים.

הבחינות בגדה המערבית נערכות בפיקוח שלטונות ההוראה הירדניים, אולם השאלות אינן זהות לאלה המוצגות בירדן. עם זאת, התוצאות נבדקות בירדן.

ברצועת־עזה, שהיתה נתונה שנה בשלטון מצרי, ה„תאוג'יהי" לחלוטין במצרים עצמה, אולם המארגן את הבחינות, התשובות, מעביר אותן לקהיר ולאחר מכן מעביר את התוצאות לתלמידים ברצועה. (ע״מ)

ג'מאייל מדיח בכירים בצבא בעקבות רצח כראמה

ביירות. — מקורות המקורבים לנשיא גזמייל מסרו, כי הוא הורה למפקדת הצבא להדיח מתפקידם את ראש מנגנון הבטחון הצבאי ג'וני שדואן, מפקד חיל־האוויר פהים אל־חאג' ואת האחראי על בסיס המסוקים אדמא, השייך לבסיס חיל־האוויר בביירות.

העתון „אל־חקיקה", המוסר על כך, מציין בשם מקורות בטחוניים, כי כל חקירה רצינית חייבת לענות על השאלה, מדוע לא השמיד הגורם, שתיכנן וביצע את ההתנקשות בחייו של רשיד כראמה, את המסוק כולו, לא פעל להעלים את הראיות ולא רצה את עדי הראייה למעשה.

חקירה זו חייבת לענות גם על השאלה, כיצד ידע הגורם שתיכנן את הפעולה, כי המסוק הממולכר הוא זה שיטוס לטריפולי. כן יש לחקור את ח'ליל מטר, טייס מטוס הסילון שיורט, כביכול, על־ידי המטוסים הישראליים, ואת אחראי מפלגת הלאומיים הליברליים בג'ון, נביל סמעאן, שהיה על הספינה.

שני האישים האלה, טוען העתון, וכן דאני שמעון וסמיר ג'עג'ע, טסו במטוס שהיה בדרכו לפגישה של אנשי מודיעין ישראליים, שכונסה בדחיפות על־מנת לקבל החלטה חד־משמעית על רציחתו של כראמה. באותה פגישה השתתפו גם נביל סמעאן ומפקד הספינה, ומשערים כי הם פיקחו מהים על הפעלתו מרחוק של המטען. כן השתתפו בפגישה הטייס מטר, שהיה אחראי למילכודו של המסוק ולנתיב טיסתו וכן אנשי הצוות שהיה להם חלק במעשה. (ע״מ)

אותר מבנה לדיוני הוועדה לחקירת השב"כ

הוועדה הממלכתית לחקירת שיטות ונוהלי החקירה של השב"כ איתרה מקום לדיוניה: המיבנה שייך לגוף ציבורי בירושלים ומקומו נשמר בסוד.

אתמול התקיימו דיונים בין ... האוצר לתקציב הוועדה ולמבנה ... הדירה אותו דורש הגוף הציבורי עבור המיבנה.

מקורות משפטיים אמרו כי ... עוד לא יאושר תקציב לוועדה ... תוצב שמירה על המיבנה, ... פירסום על המקום ... ביטחון. (ע״מ)

עיטור כבוד לבנו של רומל

„לו היה צבאו של אביך מנצח — כולנו היינו באושוויץ", הטיח מפגין בירושלים — אבל רומל הבן לא הופתע. הוא גם חזר על התירוץ המפורסם „לא ידענו" כשהתייחס לחיילים הגרמנים שעמדו בשערי ארץ־ישראל תחת פיקודו של אביו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„חסד נעשה לנו שצבאו־תיו של אבי, פילדמרשל רומל, נעצרו במלחמת העו־לם השניה באל עלמיין ולא באו בשערי ארץ־ישראל" — אומר ד"ר מנפרד רומל, ראש עיריית שטוטגרט בגרמניה, בנו של המצביא הגרמני המפורסם.

רומל מסביר כי באותה עת לא ידעו החיילים שהיו תחת פיקודו של אביו על השמדת היהודים באירופה. כל רצונם היה להגיע לתעלת סואץ ולהשתלט על עורק ימי חשוב זה. שוחחתי עם רומל הבן שעה קלה לאחר שעוטר בתואר „עמית ירושלים" על־ידי ראש עיריית ירושלים טדי קולק. בפתח היכל העירייה המתין לרומל המפגין הדתי יצחק שמואלי־דיזין שהטיח לעברו: „לו היה צבאו של אביך מנצח — כולנו היינו באושוויץ".

„הפגנות כאלה אינן מפתיעות אותי — הגיב מנפרד רומל. — הן נערכות לעתים גם בגרמניה, אך שם אין לאנשים אותה זכות כמו לאלה שנושאים כרזות כאן".

ראש עיריית ירושלים טדי קולק שהחלטתו להעניק עיטור כבוד לרומל, ידיד מובהק של ירושלים, התקבלה בתגובות מעורבות על־ידי חברי מועצת העירייה, שאחדים מהם אף החרימו את האירוע — אמר:

„יש אצלנו ויכוח פנימי הגון שאנו דנים בנושא רגיש זה בפתיחות. באופן טבעי אנו קושרים את מנפרד רומל עם אביו. על גישתו של פילדמרשל רומל ליהודים ידוע מעט מאד. היום חיים איתנו אנשים שהגיעו מצפון־אפריקה והם מאמינים כי רומל לא התיר לגרמנים להשמידם והם חבים לו את חייהם".

קולק מנה את שבחי רומל וציין כי הוא תומך נלהב באיחוד ירושלים. רומל עמד בראש מפעל התרמות שבכספיו הוקם מרכז רפואי משוכלל בשייך ג'ראח המשרת את ערביי מזרח העיר.

בטקס השתתפו אנשי כמורה גרמנים, שגריר גרמניה בישראל, נציגי משרד החוץ ורקטורי להקת ... של שטוטגרט. ד"ר מנפרד רומל, הוא בן 58, וביקר בעבר פעמים מספר בירושלים.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, עונד לד"ר מנפרד רומל את אות „עמית ירושלים", אתמול. (צילום: מדיה)

המשכים

שרון הבטיח: כל יצוא

(המשך מעמוד ראשון)

„שכן, הדבר טומן בחובו סכנה להמשך עיבוד אדמות ארץ־ישראל בידי יהודים". השר ביקש מהממש־לה לאפשר לו להמשיך לעסוק בנושא, במגמה להשיג את המטרות הללו.

ערעור הסטאטוס קוו

הנושא עלה בממשלה בעקבות שאילתות של מספר שרים. שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, טען, כי יצוא החיטה נוגד את ההסדרים הממלכתיים שהיו נקוטים שנים רבות. „מערער את הסטאטוס קוו ומתריע יחסי דתיים־חילוניים". הוא דרש לעכב את המשך טיפולו של שר התעשיה בנושא, אבל בהיעדר כל החלטה בעניין, משמעות הדבר הוא, כי שרון רשאי להמשיך לטפל בנושא.

הרבנים הראשיים הציגו בפני שרון את עמדתם, לפיה חיטת ארץ־ישראל כשרה ואין צורך לייצא אותה. הם טענו, כי ניתן להגיע להסדר, כמו בשנות־שמיטה קוד־מות, לפיו טחנות מסויימות יטחנו חיטת־יבוא ושאר הטחנות יקבלו שני־שלישים חיטת־יבוא ושליש חיטה מקומית.

שרון אמר כי זה מקובל עליו, אולם ציין, כי בשל השנה המבורכת, ייתכן שיהיה צורך לייצא עודפים. אך הוא הבטיח לעשות זאת בתיאום מלא עם הרבנים הראשיים.

המפד"ל תמשיך להיאבק

המזכיר המדיני של המפד"ל, שאול יהלום, הביע מורת־רוח מכך, שהממשלה לא סיכמה את הדיון בנושא. יהלום אמר, כי הדחייה והיעדר ההחלטה בעניין זה מחייבים את המפד"ל לעמוד על המשמר ולוודא, שמשרד התעשיה והמסחר לא יסטה כהוא זה מעמדותיה המוצהרות ומהחלטותיה של הרבנות הראשית לישראל, כפי שאכן הבטיח השר שרון.

יהלום הבהיר, כי על הליכוד להבין, שהמאבק על מעמד הרבנות הוא יסוד קיומה של התנועה הדתית הלאומית. המאבק הנוכחי אינו רק על יבוא או יצוא חיטה, אלא הוא מאבק עקרוני על ביסוס המוסד ההילכתי הממלכתי, קרי, הרבנות הראשית לישראל ושמירה על מעמדה בישראל. לצורך קביעה זו, תשתמש המפד"ל בכל כוחה הפרלמנטרי והקואליציוני.

עמדת התק"ם

התנועה הקיבוצית המאוחדת תובעת מממשלת ישראל לצאת מה„פלונטר" שיצר השר שרון ולדחות על הסף את האבסורד של ייצוא 250 אלף טונות חיטה ישראלית משובחת וייבוא כמות דומה של חיטה מחו"ל.

החלטה זו כרוכה בנזק כלכלי של מיליוני דולרים למדינת ישראל, אמר דובר התק"ם.

„שתי הקנוניות פסולות"

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, אמר אתמול, כי „מבחינת יתרון ההפרדה בין המדינה לבין מוסדות הדת, היענותה של הממשלה לדרך־תורה של הרבנים הראשיים בענייני החי־טה אינה פסולה פחות מהקנוניה של השר שרון עם הבית־דין צדק של החרדים".

גרנות קובע, כי „ממשלה שאין בה אפילו שר אחד שהתפטר במחאה על שמיטת סמכותה ומכירת כבודה, היא ממשלה שכבודה מחול וסמכותה שמוטה בכל עניין".

אדרי מביע תמיהה

יו"ר הקואליציה, רפי אדרי (מערך), הביע אתמול תמיהה על שהליכוד מוכן לבזבז מיליוני דולרים רבים מקופת־המדינה על עסקות מפוקפקות בחיטה, כאשר בשל הקופה המצומקת של המדינה, נאלצים לקצץ בנושאים חיוניים, כמו רפואה, חינוך ורווחה.

בדעת אדרי להפגש בימים הקרובים בנושא זה עם הרבנים הראשיים. הוא גם יזמן להנהלת הקואליציה את שר האוצר ניסים ושר המסחר והתעשיה שרון.

שמונה מנהיגי הקהילה

(המשך מעמוד ראשון)

הפולני כלפי קהילות יהודיות. הוא הביע תקווה, כי הפגישה תתרום להעמקת הקשרים בין יהודים ונוצרים, ברוח הצהרת הוואתיקן על הקשרים בין הכנסיה הקאתולית לבין לא־נוצרים. הוא סיים את נאומו במלה „שלום".

האפיפיור הכריז, כי „הכנסיה הפולנית חשה עצמה קרובה במיוחד לעם היהודי, בעקבות הסבל שעבר עליו בימי הכיבוש הנאצי". רדיפות, „שהיו אכזריות הרבה יותר" מאשר במקומות אחרים.

כיום, הוסיף האפיפיור, „מזכירה האומה היהודית לעולם מה שאירע במלחמת־העולם השניה, והיא מזהירה אותו".

גם האפיפיור סיים את הפגישה הקצרה בברכת „שלום" בעברית.

המשלחת היהודית מסרה, כי הפגישה התנהלה באווירה „חמה".

האפיפיור וחברי המשלחת היהודית לא הזכירו את שאלת הקשרים הדיפלומטיים בין הוואתיקן לישראל.

נשיא הקהילה היהודית, משה פינקלשטיין, העניק לאפיפיור מנורת כסף מן המאה ה־19, ואילו קראייבסקי הגיש לו אלבום תצלומים של בתי־עלמין יהודיים פולניים עתיקים, שצולמו בידי אשתו מוניקה.

האפיפיור מסר לכל חברי המשלחת מדליות של הוואתיקן.

האפיפיור בא לפגישה בלווית שלושה חשמנים פולניים, וכן מונסיניור הנריק מושינסקי, נשיא ועדת־המשנה לקשרים עם היהדות, שהוקמה לא מכבר על־ידי הכנסיה בפולין.

ממקור מוסמך נודע, כי במסגרת הקשרים הללו, מבקשים היהודים שהכנסיה הפולנית תפרסם איגרת־רועים על היחסים עם יהדות, כפי שעשו זאת כמה כנסיות במערב. (ע־צ)

שומטים את המאבק

במלחמה כמו במלחמה צריך הרבה מאוד כסף – אומרים בקיבוצים, ולא מוכנים לנהל את המאבק נגד החרדים והחלטת הממשלה, לבד – למען כולם. הפעם הם לא יוציאו לאחרים את הערמונים מהאש

מאת יהודה צור

הקיבוצים אינם מעוניינים להוציא את הערמונים ואולי נכון יותר — את ... מן האש עבור חוגים רחבים בציבור. המוכנים לנהל מאבק עד ... נגד הכפייה הדתית.

... פרידמן, מנהל מאפיית אורנים ... קיבוץ כפר החורש, סבור, שאין ... כאן בכניעה ללחץ לדתיים אלה או ... לדבריו, כל החלטה שתקבל הממשלה ... כיימסר למאפיות בארץ, תחול גם ... מאפיית אורנים. מאפיית אורנים, ... מחזור חודשי של מיליון שקל, ... בה תלויה במידה ניכרת פרנסתם של ... כפר החורש, אינה מוכנה אף לרדון ... להיות כלי משחק בוויכוח המתנהל ... בארץ. „אין כאן ויכוח הילכתי בלבד".

... מדובר כאן בהקצנה של גופים דתיים ... מסגרת פוליטית, וכמובן, הפתרון חייב ... גם הוא פוליטי. כל החלטה שתאמץ ... בוודאי תחייב גם אותנו כי אנו ... חוק".

... פרידמן קובל לא על כניעה דתית ... על ניסיון שנעשה על־ידי מינהלת הסחר ... התעשיה והמסחר במארס. „רצו ... המאפיות הגדולות בצפון יקבלו ... המקובלת על החוגים החרדיים, ... תימכר חיטה מתוצרת־הארץ. הדבר היה ... אותנו מחוץ לכללי התחרות. אם ... היתה מתקבלת, לא היינו יכולים ... בתחרות מול יתר המאפיות. באיזור ... כל המאפיות כבר נכנעו מראש לחוגים ... ואימוץ החלטת מסחר ותעשיה היתה ... אורנים נפגעת קשה. הסרנו את ... היום אנו גורסים שכל החלטה ... את כל המאפיות בצפון, תחייב גם אותנו".

פרידמן מתחמק מכל תשובה לשאלה ... ביחס ללחצי חוגים חרדיים. הוא בוחר ... ודוגמאות כלליות. „לא היה לחץ עלינו ... אך בוא נאמר שאפשרי הדבר שיופ־ ... על בעל מסעדה הרוכש אצלנו את ... רבנים הקשורים לחוגים חרדיים ... לנוע מבעל המסעדה את הכשרות ... לגרום לו נזק. כדי להסיר את האיום ... בוודאי יפסיק לקנות אצלנו פיתות.

... נוספת: בעלי מפעלים המפעילים חרדי ... לשכיריהם, עלולים לקבל רמזים ... תוחרם אם לא יפסיקו לקנות את ... ובכמה אצלנו. גם מסעדות עלולות ... ללחץ דומה. כל זה, כמובן, בגדר ... אך המציאותי מאוד".

... דומני, מרכז המשק של קיבוץ ... שבבעלותו טחנת קמח, סבור ... כמובן בוויכוח פוליטי שמעוררים ... ויכוח פנימי דתי. טחנת ... המשקים טוחנת 1500 טונות ... מרכז המשק סבור שטחנת הקמח ... הקיבוץ צריכה להיות מעוניינת ... לקוחותיה את כל כמות הקמח הן ... מן הארץ על־פי דרישותיהם. „אנו ... בקמח מקומי. כמובן, שיש לנו ... עקרונית בתחומים של כפייה דתית, אך ... שאת אותו ויכוח יש לנהל במישור ... הכללי ולא־דווקא בנקודה חצרה ...

... אם תהיה כניעה לחוגים החרדיים שיפגעו ... בטחנה שלנו, נתבע פיצוי מן ... כמובן, כל מה שהממשלה תחליט ... נבצע כי אנו מדינת חוק. אם ... תחליט לא לרכוש אצלנו קמח בגלל ... של חרדים, בוודאי שייגרם לנו נזק ... לפי השקפת עולמנו, אנו לא נכנעים. ... הממשלה תחליט על כך, לא ננהל את ... הפוליטי על חשבון הטחנה ודרכה.

עילה למאבק ציבורי

... דומני גורס, שהיתה לתנועה ... עילה לנהל מאבק ציבורי והיא לא ... הם חוגים בארץ שרצו שהקיבוצים ... מאבק בנושא השמיטה: לא ... את רצונם כי הדבר רק יפגע בנו. ... צריך להתכונן. הרבה זמן מראש ... הרבה מאוד כסף. זאת מלחמה ... להרבה כסף", ... מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים (ג'ומס) אורון.

אינו מעוניין להתערב בוויכוח בין המאפיות והטחנות שבבעלות הקיבוצים. אך גם הוא סבור שהיו הרבה חוגים בישראל שמעוניינים שהתנועה הקיבוצית תנהל בעבורם את המאבק נגד החוגים החרדיים בלי שהם עצמם יטלו חלק פעיל ומשמעותי תוך נטילת אחריות באותו מאבק. ג'ומס גורס, שבמסגרת מאבק פוליטי כולל יש, כמובן, לתנועה הקיבוצית תפקיד ייחודי, אך זאת בלי לוותר על חובה לחוגים אחרים המתנגדים גם הם לגורמים החרדיים. ג'ומס אומר, שכבר כיום בשורה ארוכה של נושאים, כפתה הרבנות הראשית הסדרים הגורמים נזקים לחקלאים מחוץ לנושא השמיטה עצמו. „האבסורד הוא, שישנם בממשלה אלה שמעלים על דעתם שהחקלאים ישלמו את המחיר וישאו בהפסדים שייגרמו להם בגלל ההפרשים שבין מחירי החיטה ליצוא וחיטה מיובאת. כל נזק שייגרם מהחלטת ממשלה כלשהי, לא יהיה על חשבון המגדלים", אומר ג'ומס.

מזכיר הקיבוץ הארצי סבור, שבמסגרת מאבק פוליטי כוללני יהיה לקיבוצים חלק חשוב בשותפות עם חלקים נרחבים של הציבוריות הישראלית. דובר התק"ם, שלמה לשם, גורס, כי התק"ם התנגד ומתנגד לכל כניעה לחוגים החרדיים בנושא השמיטה. „אך אם הממשלה תחליט ללכת לקראת החוגים החרדיים, אנו מתנגדים בתוקף שהדבר יפול על שכמם של החקלאים. אנו מתנגדים שהמאבק יתנהל על גב המאפיות הקיבוציות. אילו, למשל, היו מחליטים המוני ישראל על שביתת קונים, אנו היינו מצטרפים אליה. אני מעריך שאם הממשלה אכן תחליט להיכנע ללחצם של החוגים החרדיים, ללא ספק התנועה הקיבוצית תצטרך לשבת ולקבוע עמדה משותפת בנושא".

גם מזכיר הקיבוץ הארצי סבור שאם המוני ישראל יחליטו לצאת במאבק ציבורי נגד מגמה זו או אחרת של כפיה דתית, לתנועה הקיבוצית ולקיבוץ הארצי יישמר מקום של כבוד באותו מאבק. הן דובר התק"ם והן מזכיר הקיבוץ הארצי מרגישים שהתנגדותן של התנועות הקיבוציות לכניעה לחוגים החרדיים, לא פוסלת את האפשרות לספק כמובן מאליו לאותם חוגים חרדיים את אותה כמות קמח שישמש להם לצרכיהם.

קמח מקומי, תוצרת ארה"ב

מאת אודי נחשון

זה התחיל בחדשות טובות: בעקבות החורף הגשום זכינו ליבולי חיטה גדולים מהרגיל — ממש אידיאלי לחובבי ה„בותרות החיוביות". החורף פשוט שכח שהשנה היא שנת שמיטה.

במשחק השמיטה משתתפים שלושה גורמים: משרד התעשייה והמסחר, הרבנות הראשית והבד"ץ של העדה החרדית. בפרשת החיטה מצטרפות אליהם גם טחנות הקמח והמאפיות.

אליבא דרבנות ראשית, החיטה מיבולינו המבורכים כשרה למהדרין, כי הקרקע עליה היא גדלה נמכרה ללא־יהודי. אליבא דבד"ץ, החיטה אינה כשרה ואסורה לטחינה.

החרדים הבהירו למאפיות, כי אם יקבלו מטחנות־הקמח קמח שמקורו בחיטה מקומית — הן יוחרמו. המאפיות קראו לטחנות והטחנות צעקו חמס למשרד התעשייה והמסחר. במשרד ישבו ועשו חשבון: עם ישראל צורך 650 אלף טונה חיטה בשנה. השנה היא כאמור שנת ברכה וצפויים בה יבולים של כ־260 אלף טונה עד עתה נקלטו כ־160 אלף טונה. כלומר, נותרו כ־100 אלף טונה בעייתיים. מה לעשות?

יצא מנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי, לארה"ב וביקש בדחילו ורחימו, אנא, תאפשרו לנו לייבא מכם חיטה נוספת. פסקו „הגויים" האמריקנים: קחו עד 200 אלף טונה חיטה במחיר מציאה של 181 דולר לטונה, בתנאי שתייצאו במקביל חיטה עד חודש ספטמבר הקרוב. חזר המנכ"ל ואמר: צריך למצוא שווקי יצוא.

בתמ"ס חיפשו ובינתיים הצליחו לעניין שתי מדינות בחיטה מקומית מבורכת. בעסקות אלה מדובר ביצוא 180 אלף טונה חיטה במחיר של 185 דולר לטונה. בליזובסקי אומר שישנן שתי אפשרויות: או שנאחסן את החיטה העודפת במחסנים לשימוש בשנה הבאה או שנייצא אותה. אם נצליח למכור ונצליח לקבל מחיר שיכסה את המחיר שנשלם לארה"ב, כולל הוצאות משלוח, תקציב המדינה לא יינזק.

בינתיים לא ידוע איזה כמות — אם בכלל — תימכר, ובאיזה מחיר, לכן לא ניתן לדבר על היקף הנזק. אולם מהערכה ראשונה של כלכלני התמ"ס, שהוצגה בפני חברי ועדת הכספים של הכנסת בשבוע שעבר, עולה כי „מס שמיטה" עלול להגיע לכ־9 מיליון דולר.

בינתיים נכנסו לתמונה מגדלי החיטה וטענו, כי הממשלה התחייבה לקנות מהם את החיטה ב־193 דולר לטונה ועד כה שילמה להם רק 150 דולר לטונה. למגדלים נאמר שיהיה בסדר. „תקבלו כמו שסוכם".

בעוד החרדים זועקים על הסתה פרועה נגד הציבור החרדי ופקידי התמ"ס עסוקים בהדיפת הטענות על בזבוז הקופה הלאומית לריצוי החרדים, נזכרו הרבנים הראשיים כי הם הוזנחו. אתמול הם נפגשו עם שר התמ"ס, אריאל שרון, ואמרו לו: ידידנו היקר, חובב הגמרא, חיטת ארץ ישראל הקדושה כשרה למהדרין ואין צורך לייצא אותה. תנהג בבקשה כפי שנהגו בשנות שמיטה קודמות: טחנות מסויימות שטחנו קמח־יבוא והשאר יקבלו שני שלישים מקמח־יבוא ושליש מחיטה מקומית. ובא לציון גואל. שרון אמר שזה מקובל עליו ובשל השנה המבורכת יש שתי אפשרויות: לאחסן חיטה לשנה הבאה או לייצא. את זה כבר שמענו, אמרו הרבנים. אז מה אתם רוצים עוד? — אמר שרון. שהכל ייעשה בתיאום איתנו, גם היצוא וגם האיחסון — אמרו גדולי התורה. אמן ואמן. אמר שרון ויצא לבשר לשרי הממשלה על ההסכמה.

הממשלה נתנה לו אורכה של שבוע נוסף לפתרון הבעיה. ומה בעצם הבעיה? היא למצוא הסדר עם הטחנות שיטחנו חיטה, בלי חשש מהחוגים החרדיים. החרדים הזכירו אתמול למי ששכח, כי הם צורכים גם מוצרים של „אסם" ו„פרומין" ועוד כהנה וכהנה קריקרים ומיני מאפה. ולא מדובר אך ורק בלחם אחיד. אז נאלץ להמתין עוד שבוע.

חיטה ושאר ירקות

מאת חיים מרגלית

לפתע נעשתה שנת השמיטה לנושא בו דנים בממשלה ובוועדות הכנסת. לנגד עינינו מתנהל קרב איתנים בין הרבנים הראשיים, שפירא ואליהו, שניהם דבקים בפסקי־הלכה שיש להם מסורת ארוכה.

כך גם כותב הרב הראשי לשעבר, שלמה גורן, בפסק־דין הלכתי בעניין השמיטה בשנת תש"מ. הוא מדגיש כי הפסק ניתן „לפי הוראות היתר המכירה לשנת השמיטה של רבותינו גאוני ישראל, בדורות קודמים"... והוא מפרט את שמותיהם. גורן מוסיף, כי „לקראת שנת השמיטה תש"מ הוספנו כמה וכמה הדורים ותיקונים חשובים בהיתר המכירה, בהתאם לדרישות ההלכה".

קרבות בעיירה

לקראת שנת השמיטה תשמ"ז, כלומר השנה הזאת, דיקדקו הרבנים הראשיים והרבנויות המקומיות אף יותר מבעבר. כל מגדל ירקות, פירות וגידולי שדה צריך היה להצטייד בהיתר־מכירה, כדי שלא יהיה, חס וחלילה, צל של חשש שביעית. אפשר לומר על הרבנים דברים רבים, אך ברור שהם מכירים היטב את שדה הקרב שלהם, בעיקר כאשר חוגים החרדיים מחכים לכל מעידה כדי לשימם ללעג.

בהוצאה מיוחדת של היומון „יתד נאמן", שעסקו כו בשנת השמיטה, היה ניסיון לסכסך בין הרב גורן לבין הרבנים הראשיים, דווח שם ... הרב גורן מצטער על פסיקותיו בעבר. וכי מספר לא קטן של רבנים מקומיים, הכפופים לרבנות הראשית, העבירו מסרים לבתי־דין־צדק של העדות החרדיות וחיזקו ידיהם לעמוד מול האויב הנורא, וכוונתם כמובן לשני הרבנים הראשיים. קרבות מסוג זה נפוצים מאוד בקרב העדות החרדיות, אך לא זה המקום לספר על כך. לענייננו — ברור שבהזדמנות חגיגית זאת מתנהל מאבק של „הורדת ידיים" בין המפד"ל לבין אגודת ישראל; בין האגודה למועצת גדולי התורה; בין הבדצ"ים למיניהם לבין „חוג חתם סופר", ומכיוון שבעיקר באשכנזים עסקינן, „שמח בעיירה".

מעבר לוויכוח הגלוי על גורל החיטה, מניבה אדמת ארץ־ישראל ירקות ופירות ויצאנו לבדוק מה גורל אלה בשנת שמיטה.

הערבים מספקים ירקות

לדברי יונתן שטרסברג מארגון מגדלי ירקות, החרדים שומרי שנת השמיטה, שאינם סרים למרותה של הרבנות הראשית, אינם יותר משיבעה אחוזים באוכלוסיה. לדבריו, אפילו פחות. הגידולים הבעייתיים מבחינת המשק היהודי הם גזר ותפוחי־אדמה. ירקות אחרים בלאו הכי מסופקים למרכזים החרדיים על־ידי ערבים. „אלה", הוא אומר, „מעדיפים ירקות ופירות של ערבים על פני יהודים, ולא רק בשנת שמיטה". שטרסברג טוען כי המספרים שנמסרו בעיתונות בעניין יבולי הגזר

אדמת ארץ־ישראל מניבה, בנוסף לחיטה, גם ירקות ופירות. איך מקיימים את הכתוב וממשיכים בכל זאת לאכול גזר, תפוחי־אדמה, ביצים ועופות

מוגזמים מעל ומעבר. סך הכל יובאו 400 טונות של גזר וזה מעט מאוד. בחודשי החורף רוב הגזר מסופק מהמשקים ברמת הגולן ובערבה. על שטח זה לא חלים דיני שמיטה, שתופסים על „גבול עולי בבל". בחודשי האביב והקיץ מגיע גזר לשוק ממגדלים ערביים. היה גם צורך לייבא 200 טונות תפוחי־אדמה. לדעת שטרסברג זו כמות קטנה שנועדה לענות על צרכי הדתיים.

יגאל אבדה, מנהל שיווק הירקות ב„תנובה", מרגיש גם הוא שהסיפור על אודות גזר מיובא בכמויות היה מוגזם. ל„תנובה" קשרים עם מגדלי ירקות ערביים. הוקמו תחנות־שיווק מיוחדות לחרדים, דרכן שווקו ירקות שהחרדים אישרו אותם והם אף מפקחים עליהם. גם הוא הרגיש כי החרדים אינם נזקקים למערכות שיווק מאורגנות והיו להם תמיד קשרים עם ספקים משלהם.

יהודה גינת ממועצת הפירות מזכיר: כי לחרדים קשרים הדוקים עם סוחרי פירות בגדה וברצועת עזה. לדבריו לא נגרמו לפירות נזקי שמיטה בשל הוויסות היוצא מן הכלל של פירות בעונה זאת. „על החרדים", הוא אומר, „אפשר לסמוך שהם יודעים לדאוג לעצמם ושהם אינם מצטיינים בהקפדה על תוצרת יהודית דווקא". הוא מזכיר, שיש מספר גדול של מגדלי פירות ערביים בטירה וטייבה, שעושים עסקים עם החרדים.

בענייני חלב אין בעיות בשנת שמיטה — אמר אבשלום דולב, מנכ"ל מועצת החלב ואיש קיבוץ טירת־צבי. למשקים, ויש כאלה שמתמצאים בנושאי שנת שמיטה, סופק מספוא ותחמיץ משנה שעברה והכל כשר.

יין ישן ובשר

גם בעופות וביצים אין בעיה — על כך נמסר ממועצת הלול. גם שם דאגו לעתיד.

סיפור מעניין יש ליקבי „כרמל מזרחי". היינות שלהם מפוקחים ישירות על־ידי הרבנות הראשית ונציגה, הרב ינובסקי. לדברי איתן כסיף, מנהל השיווק, ינובסקי, הוא אישיות תורנית המקובלת גם על החרדים. ביקבים מקפידים לספק לאוכלוסיה החרדית יינות מהשנה שעברה וכאשר כסיף מדבר על אוכלוסיה חרדית, הוא מתכוון גם לקהילות חרדיות בחו"ל. הוא מוסיף שהוקם לא מכבר גוף חרדי, שנקרא „אוצר בית הדין", הרוכש יין משנת השמיטה לחלוקה לעניים ולמעוטי־יכולת במחיר עלות הגידול של הענבים וסחיטתם. בלי רווח. בנקודות החלוקה אין מוסיפים, אלא את עלות ההובלה, ובכך הם מקיימים לדבריהם את הכתוב, שבשנת שמיטה אפשר היה לאסוף מה שנשאר בשדה משנה קודמת.

... דסק לענייני היום: לוי מורב
... אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

תיק חוץ

אמנות האפשר

פגישה עם מרקוס אגיניס, סופר יהודי־ארגנטינאי ויועץ הנשיא לדמוקרטיזציה של התרבות

מאת שלמה סלוצקי

לא נחטא לאמת אם נאמר, שרבים מן הארגנטינאים שוחרי החופש והדמוקרטיה בחרו במפלגתו של ראול אלפונסין בגלל התמיכה הגלויה שהעניק לו מרקוס אגיניס. אגיניס, הסופר היהודי שסיים אמש ביקור בארץ, החל את דרכו כמנתח עצבים וכפסיכיאטר, והיה ללוחם אמיץ נגד הדיקטטורה ונגד כל הפרה של זכויות האדם. תמיכתו של איש רוח ארגנטינאי יהודי זה נתנה הכשר מוסרי לאלפונסין, אשר השתמש במערכת הבחירות של 1983 בסיסמאות אנטי־מיליטריסטיות.

לאגיניס, אשר הספיק לכהן כסגן שר האחראי על התרבות בארגנטינה, וכעת משמש בתפקיד הרם של יועץ אישי לנשיא אלפונסין, קשה להסביר היום את מדיניות ממשלתו. קשה לו שבעתיים, כאשר הוא מוצא את עצמו מרצה מול קהל של יוצאי ארגנטינה החיים בישראל, קהל המכיר היטב את המתרחש בארץ מולדתו ומודאג מחוקי "הנקודה הסופית" ו"המשמעת המחייבת", שהעניקו חנינה דה־פקטו לרוב אנשי כוחות הביטחון, הנאשמים בפגיעות נגד האנושות בתקופת הדיקטטורה השחורה של 1976־1983. החוק האחרון התקבל סופית יומיים לפני שהגיע אגיניס ארצה, ורק כמה שבועות לאחר הנסיון להפיכה צבאית שנכשל.

למרות מעמדו הרשמי בחר אגיניס שלא להישאר במצב הנוח של מוחה ממגדל השן האקדמי. בשיחה עם "על המשמר" חזר ואמר: "לפעמים אין ברירה, אפילו כשזה כואב, יש לבחור בהגדרה של פוליטיקה כאמנות האפשרי".

בחירה חופשית

— רבים ראו בהדחה את המעבר שלך מתפקיד סגן שר האחראי על התרבות למעמד של יועץ. האם זו היענות מסוימת ללחצי חוגים אופוזיציוניים מהימין שביקרו בחריפות את כמות היהודים במשטר הרדיקלי?

זו לא היתה הדחה אלא בחירה חופשית שלי שלא להישאר בתפקיד מנהלתי גרידא. לקחתי על עצמי מעמד וסמכויות של סגן שר, שזה אחד התפקידים החשובים, אם לא החשוב ביותר, בתהליך הדמוקרטיזציה בארגנטינה. ואם אני אומר תהליך, זה מפני שאכן השגנו את הדמוקרטיה הפורמלית אך זו עדיין אינה מספיקה כדי להבטיח את הישרדותה. אני מתכוון לצורך בשינוי הנוהגים וההתנהגות שנטבעו בנו במשך יותר מ־50 שנות דיקטטורות וממשלות אוטוריטריות, שהשכיחו מאיתנו את התחושות הדמוקרטיות הטבעיות, שכפו עלינו צנזורה עצמית שלא מתבטלת גם היום, שהביאו אותנו למצב של אינפנטיליות פוליטית ושל פירוד, כשחלקים נרחבים מהציבור יודעים רק למחות ולדרוש אך לא להציע פתרונות קונסטרוקטיביים.

מטבע הלשון השגורה ביותר בארצנו, זו שאיפשרה במידה רבה את הרציחות וההעלמויות ההמוניות, היתה: "אל תתערב". היום האנשים רוצים להשתתף אך הם אינם יודעים איך, מאחר שבמשך 50 שנה נאמר להם שאין להם חלק בהחלטות הגורליות של המדינה. את המצב הזה יש לשנות, וזוהי הדמוקרטיזציה של תרבות החיים על־פי ראייתי. מבחינה זו ישראל יכולה לשמש לנו כמודל, מאחר שהצליחה לשמור על מסגרת דמוקרטית מסוימת גם תחת אילוצים ולחצים מבפנים ומבחוץ.

— ובכל זאת, מורדי שבוע הפסחא (בסוף אפריל) הועלו בדרגות, וכמה שבועות לאחר האירועים הללו מתקבל חוק החנינה דה פקטו לרוב הנאשמים במעשים נגד האנושות. האין זה ויתור לצבא והזמנה ללחצים נוספים?

צריך להבין שבחג הפסחא התרחשו בארגנטינה שתי מרידות. האחת — המסורתית יותר — היתה של החוגים הריאקציונים שבצבא, הנתמכים על־ידי חוגים אזרחיים בעלי אינטרסים, שהדמוקרטיה איננה מטיבה עמם ושהמרידה עבורם היא רק עוד מהדורה של מרידות והפיכות צבאיות שאליהן הורגלו מאז שנות השלושים של המאה הזאת.

המרידה השנייה, החשובה ביותר, היתה של האוכלוסיה. בדרך־כלל המרידות נעשות כאילו ברפלקס מותנה: כאשר הצבא יוצא מבסיסו, הרי העם נכנס למכולת, קונה אטריות ואורז לכמה ימים ומסתגר בבית לשמוע ברדיו ולצפות בטלוויזיה מי השולט הפעם. במקרה זה הדברים היו שונים. ההמונים נהרו לרחובות ולכיכרות, ותוך סיכון חייהם שמו מצור על הבסיסים הצבאיים, משום שהפעם לא היו מוכנים לחזור ולהפסיד הכל. שלושת הימים האלה הסתיימו בתחושה של הקלה, אך אינני יודע מה היה קורה אם

מרקוס אגיניס: יש אנטישמיות
צילום: מאיר פרטוש

אלפונסין לא היה מצליח להשיג את כניעת הקצינים תוך זמן כה קצר ואיך היו מגיבים המפגינים ברחובות אם חיל־האוויר היה מפציץ אותם. ברור שהיה כאן סימן לשינוי ולמרות שאינו מספיק הרי הוא מבורך.

בקונטקסט הזה יש להבין את הניסיון של ממשלת אלפונסין לשים קץ ברור למשפטים נגד אנשי הצבא, וזאת גם במחיר שחלק מהפושעים יסתובבו חופשי. יש ניסיון להגיע לפיוס לאומי. מלבד זאת, למרות שמדובר רק באלפים מתוך 30 מיליון איש, הרי הם בעלי הנשק, ואין ברירה אלא לשלבם בתהליך בצורה הדרגתית.

אישית, איני בטוח שזהו הצעד הצודק ביותר והנכון ביותר, אך את זאת תצטרך לשפוט ההיסטוריה. בינתיים אסור לנו להפסיד את מה שהשגנו.

סולידריות עם ישראל

— באיזו מידה הגבילה כניסתך לחיים הפוליטיים את האפשרות שלך לבטא בחופשיות את דעותיך, אילו שהביאו לך תמיכה רחבה כאשר ביטאת אותן כאינטלקטואל עצמאי וכיהודי?

ברור שהתפקיד מחייב אותי למידה מסוימת של צניעות וזהירות, אלא שממילא אינני מוכר כאדם זהיר בהתבטאויותיו. אין גם מי שלא יודע את זהותי היהודית ואת הסולידריות שלי עם ישראל. דעותי ידועות לכל, ונראה לי שגם אם לא הייתי במעמד של יועץ ממשלתי הייתי מדבר ואומר אותם דברים.

— האם אתה חש ביום יום את ההתקפות האנטישמיות נגד מה שמכונה "בית הכנסת הרדיקלי", שאתה מסומן כאחד מעמודי התווך שלו על־ידי האשמות של הימין הפשיסטי בארגנטינה?

האנטישמיות קיימת ולצערי יש לה גם אחיזה בחלקים מהציבור הארגנטיני. אותם חוגים אינם יכולים לעכל את מה שהם רואים ככמות דיספרופורציונית של יהודים במשטר. אלא שיש להבין, שהיהודים שממלאים תפקידים בכירים בממשלה או במפלגות אינם עושים זאת כנציגי היהדות, כפי שהיה בפולין שלפני מלחמת העולם השנייה, אלא משום כישוריהם והשגיהם הפרטיים. ואם גידול מספר היהודים בתפקידים אלה נראה מהיר מדי, הדבר נובע רק מהעובדה שבמשטרה הדיקטטורי של הצבא ליהודים לא היה בכלל תפקיד כלשהו.

— האם יש גם יהודים שאינם מרוצים מהשתתפות יהודים בשלטון?

בהחלט. קיימים חוגים יהודים מסוימים אשר חוששים שפעילותנו בממשלה תחייב אותם ותערב אותם בדברים אשר עלולים לפגוע באינטרסים שלהם. חלק מאותם חששנים הם אלה שעל אף האנטישמיות הקשה בתקופת הדיקטטורה הצבאית היטיבו בתקופה זו את מצבם הכלכלי ומתגעגעים לאותם זמנים.

— בעוד שהיום אינך קשור לקהילה היהודית הרי, לפני שנים לא רבות קיבלת על עצמך תפקיד מרכזי בקונגרס היהודי העולמי.

נכון, אך זה היה לזמן קצר. התחלתי לעבוד בפברואר 1976, חודש בלבד לפני ההפיכה, וסיימתי את תפקידי בסוף אותה שנה.

תאצ'ר מפרקת את בריטניה

שלטונה הממושך של מרגרט תאצ'ר חילקה את בריטניה לשניים, על־פי החלוקה המסורתית של צפון־דרום.

ההבדל החדש הוא, שבבריטניה הצפון הוא העני והדרום עשיר. סקוטלנד, ויילס והעריים התעשייתיות של אנגליה המרכזית הצביעו למען ניל קינוק, אך לא היה ביכולתם להתמודד עם שכבות הביניים שהתעשרו בדרום ותמכו בשלטונה של השמרנות המוניטריסטית.

תאצ'ר הצהירה, כי היא מכינה את בריטניה למאה ה־21. על־פי מדיניותה, היא מכינה את חלוקת בריטניה לשניים, כאשר הצעירים, עובדי התעשייה, המובטלים והשחורים יהוו "בריטניה השנייה".

3 מיליון מיותרים בתהליך הכלכלי

לשמרנים בבריטניה אין שום תוכנית כלכלית לפתרון בעיותיהם של למעלה מ־3 מיליון מובטלים. אין להם תוכנית סבירה לקיום שירותי חינוך, בריאות ורווחה. בפתרון בעית האבטלה מטילים השמרנים את יהבם על האמונה העיוורת בכוחות השוק, שלא פתרו אותה במשך עשר השנים האחרונות. בחינוך ובריאות חותרים השמרנים להחרפת הפער (על־פי יכולת התשלום) בין שתי רמות חינוך, כאשר ההנחה המובלעת היא כי אין שום הכרח להעניק חינוך סביר לבני הפועלים, שממילא יהיו מיותרים בתהליך הכלכלי העתידי. במקום שירותי רווחה אוניברסליים יחזירו השמרנים את בריטניה לתקופת הסער של חלוקת מרק חם למובטלים.

המטרה שהציגה לעצמה תאצ'ר — להרוס את הסוציאליזם בבריטניה לנצח — לא הושגה, אף לדעת משקיפים שמרניים. הלייבור נשאר מועמד ריאלי להחלפת השלטון, אם כי שיטת הבחירות הנהוגה בבריטניה פועלת לטובת השמרנים. שיטה זו

מרגרט תאצ'ר
ניצלה את הרגע האחרון

מותאמת למשטר של שתי מפלגות בלבד, וכניסת מפלגה שלישית במרכז פוגמת בתפקוד הבחירות להביא לחילופי שלטון.

השמרנים זכו בכל מושב בפרלמנט עם 29 אלף מצביעים, בעוד הלייבור נזקק לכ־40 אלף מצביעים ומפלגת המרכז ל־340 אלף קול על כל נציג בפרלמנט. כך זוכים השמרנים, עם כ־40 אחוז של הקולות, לכ־60 אחוז של הנציגות הפרלמנטרית. אולם ברור כי בבחירות אלו עדיין לא בא לידי ביטוי מלוא המצוקה של בריטניה השנייה. שכבות הביניים עדיין נהנות מטובות הנאה של טרום־בחירות, כגון חלוקת מניות בזול ויצירת תנאי רווחה לכל סקטורי השירותים הלא־התחרותיים (עורכי־דין, רופאים, מסחר, בורסה, וכו'). אך הרכוש הציבורי הנותר לחלוקה מתמעט, וכאשר גם שכבות אלה יתחילו לסבול מהעדר ביטחון בעתידם יחלו לנוע לקוטב הפוליטי הנגדי.

הפיצול — גם על רקע לאומי

מדיניות תאצ'ר, כאמור, מסכנת את אחדות

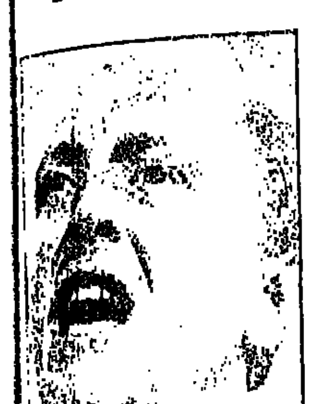

ניל קינוק
אלטרנטיבה ריאלית

בריטניה. היא עשויה לפלג את [...] לשלוש מדינות על־פי החלוקה ההיסטורית בין סקוטלנד, ויילס ואנגליה. [...] קריטריונים של רבדי אוכלוסיה [...] שהמשך שלטונה מסוכן לקיומה [...]

יתכן כי הבוחרים עדיין לא רואים [...] ויתכן שכאשר יתעוררו יהיה כבר [...] אך לא מן הנמנע כי שלוש [...] תאצ'ר לא יוכלו להמשך [...] חמש שנים נוספות. [...] להתערער. למרות הרוב הפרלמנטרי [...] זה אינו מבוסס על רוב הציבור.

תאצ'ר הצליחה לנצל נקודה [...] התייצבה בקו המגמה הכללית [...] והשכילה להקדים את הבחירות. [...] הכללית של פופולריות יורדת [...] ביטוי גם בבחירות אלה. למען [...] ניתן רק לקוות, כי בחירות אלו [...] סוף התאצ'ריזם.

בני הורביץ

התמוטטות אימפריה נטולת בסיס

החדשות האחרונות שסיפקו האחים הורביץ גרועות מקודמותיהן. מתברר, כי היקף החובות של יוני ויואב הורביץ מתקרב ל־50 מיליון דולר — הרבה יותר מההערכות הראשונות, לפיהן הם חייבים בין 30 ל־40 מיליון דולר. החוב הגדול ביותר הוא לבנק לאומי — כ־20 מיליון דולר.

נודע, כי שווי הרכוש שבו מכוסה החוב הזה לבנק לאומי נע בין 5 ל־10 מיליון דולר. לבנק הפועלים חייבים האחים הורביץ כ־9 מיליון דולר והחוב לבנק הבינלאומי הראשון מגיע ל־6.5 מיליון דולר. הבינלאומי מימן עבורם את רכישת חברת "הספקה". לפני כשנה, החברה נרכשה מכונס הנכסים ב־4.25 מיליון דולר. לבנק טפחות חייבים האחים הורביץ כ־2 מיליון דולר. יש להם עוד חוב קטן, פחות ממיליון דולר, לבנק המזרחי וחוב של כ־2 מיליון דולר לבנק דיסקונט. טפחות הלווה להם את הסכום הזה למימון רכישת שוק תלפיות בחיפה, והשוק משועבד לבנק. אבל בכך לא מסתיימים החובות. לארגון מושבי הצפון חייבים האחים הורביץ 4.5 מיליון דולר ונוסף על כך יש להם חובות לגורמים בשוק האפור שאיתם עבדו. היקף החובות הללו אינו ידוע.

לאחר פנייתו של בנק לאומי לבית המשפט, בבקשה למנות מפרק זמני לשלוש חברות בבעלות האחים הורביץ, פנה ביום שישי שעבר גם הבנק הבינלאומי לבית המשפט, והוא מינה את אבי פילוסוף ויגאל בורשטיין כונסים־מנהלים לחברת "יריב הספקה", החייבת לבינלאומי 6.5 מיליון דולר. "יריב הספקה" משועבדת לבנק הבינלאומי והכונסים־מנהלים ינסו להפעילה כעסק חי, בכוונה למכור אותה. בין השאר הם יבדקו את הצעת עובדי החברה לרוכשה.

הבעיה המרכזית בפרשה היא, שנכסיהם של האחים הורביץ מכסים פחות ממחצית החובות ואם מביאים בחשבון נכסים שיהיה קשה לממשם, באופן מיידי, יתכן שמדובר אף בכיסוי של רבע מהיקף החובות.

המפרק הזמני שמונה לבקשת בל"ל, עו"ד ישראל קנטור, החל ביום שישי בפעולות ראשונות לתפיסת הנכסים של יוני ויואב הורביץ. בנק לאומי מכוסה בעיקר במגרשים, בהם המגרש שעליו עמדה בעבר מחלבת טנא־נוגה ברמת־גן. עדיין לא ברור איזה חלק מהנכסים האלה ניתן למימוש. בנק הפועלים נתן לאחים הלוואה לרכישת המבנה של אוטוקרס בחיפה והם השכירו את המבנה הזה לאורדן. השטרות המכסים את דמי השכירות משועבדים לבנק הפועלים. לבינלאומי, כאמור, משועבדת חברת "יריב הספקה".

לדברי נציג הבנק בבית המשפט, הוציאה החברה שתי אגרות חוב ללא הגבלת סכום, לצורך הבטחת כל התשלומים לבנק. אולם "יריב הספקה" לא עמדה בהתחייבויותיה לבינלאומי, בכך שלא פרעה משיכות־יתר ומשכה המחאות ללא בטחונות מתאימים.

חובם של האחים הורביץ לא נוצר פתאום. סימנים מדאיגים ראשונים נרשמו בבנק לאומי כבר במחצית השנייה של 1986, ונציגי הבנק ניהלו איתם מגעים מאז נובמבר אשתקד. לקראת סוף השבוע שעבר הפכו המגעים האלה לאינטנסיביים יותר. אולם בבל"ל הגיעו למסקנה כי לאחים הורביץ אין כיסוי להתחייבויות ודחו את הצעותיהם לפריסת חובות למשך 20 שנה.

הורביץ האב, בהידרשו להסביר איך נפלו בניו מהגג, אמר בסוף השבוע כי [...] נפלו במקום שנפלו בו אחרים, כמו סולל בונה וקלרין. הוא קבל על כך שבניו נפלו בגלל "הריבית הרצחנית" ששררה במשק בשנתיים האחרונות, "בשיעור של 100 עד 120 אחוז" — לאחר שנצמדו לחוזה בתשלומים שקיבלו. יגאל הורביץ הבטיח כי לא ינצל את מעמדו כדי לפנות לוועדת הכספים של הכנסת או לממשלה, ועתה נותר רק להמתין ולראות כמה ייאלצו הבנקים להפריש להוצאות מסופקים בעקבות פרשת התמוטטות הזאת. בסופו של דבר, הציבור בכללו ייאלץ לשאת גם בהפסד הזה, כי הבנקים עצמם כיום בבעלות ציבורית.

אודי נחשון

להמשיך בלביא עד לדולר האמריקני האחרון

הממשלה היא גוף פוליטי. לכן החלטותיה לגבי הלביא יתבססו בהכרח על שיקולים פוליטיים, להבדיל משיקולים ביטחוניים או כלכליים לטווח ארוך. אילמלא כן, לא היה שום צורך בדיון. צה"ל, המשתמש הפוטנציאלי במטוס, קבע את עמדתו; משרד האוצר ונגיד בנק ישראל סיכמו את ההיבטים הכלכליים, לפיהם המטוס יקר יותר מהאלטרנטיבה, ואין לו מקורות מימון; מבקר המדינה קבע, בדו"ח שטרם פורסם, כי כל החלטות שנתקבלו עד כה בקשר ללביא היו שגויות ולא התבססו על נוהלים תקינים של קבלת החלטות, כאשר האחריות העיקרית על כך מוטלת על השרים ארנס, כנין ושרון.

בהתייחסות הפוליטית לבעיית הלביא החל השר דוד לוי, אך לא רק הוא. מכאן ואילך תיהפך ההחלטה על המשך ייצור הלביא לא לשאלה עניינית, אלא לשאלה מרכזית במדיניות פנים ערב הבחירות. יש לזכור, כי ועידת תנועת החירות קיבלה החלטה בזכות המשך ייצור הלביא מבלי לבדוק כלל פרטים, כמו נתונים או תועלת ביטחונית. גם מימצאים כי הלביא יקר ב־2־3 מיליארד דולר מהאלטרנטיבה, וכי הזריגה בין האומדן לבין העלות בפועל היא 100 אחוז, לא הטרידו את צירי ועידת חירות.

מאחר שהעניין הפך לנושא של מדיניות פנים, גם מפלגת העבודה וגם מפלגות האופוזיציה אינן יכולות להתעלם מהזווית הזאת. האינטרסים הפוליטיים שלהן בציבור מצביעים אינם קטנים יותר מאלה של הליכוד, לפיכך קשה לצפות להחלטה ברמה פוליטית של ממשלת ישראל על הפסקת ייצור הלביא ועל מעבר לאלטרנטיבות.

כאמור, מלוא המימון של הלביא עד כה הוא מניצול כספי הסיוע הביטחוני האמריקני. סיוע זה טעון גם אישורים ספציפיים לכל הוצאה. לכן, אם הממשל בארה"ב מאפשר להשתמש בכספי הסיוע לייצור הלביא, קשה לממשלת ישראל להפסיק את הייצור. כאשר ביקר כאן נציג הפנטאגון דב זקהיים, הוא טען כי הלביא לא אפשר למימון פרוייקטים אחרים, כגון צוללות, סער־5, המרכבה וכו'. אולם במידה שהממשלה בארה"ב (כולל שני בתי הקונגרס) מאפשרת להשתמש בכספי הסיוע לצורך הלביא, יהיה עליה להקציב סכומים נוספים למימון צרכי ביטחון נוספים של ישראל, כי אין שום יכולת של ישראל לממן ביטחון / ייצור ביטחוני נוסף מאמצעיה שלה. לכן, על הממשל האמריקני לדעת כי מתן אישורים ספציפיים ללביא יהיה כרוך בהגדלת הסיוע הביטחוני לישראל בעתיד. אם הממשל אינו רוצה בכך, עליו להפסיק את ההקצבה, ולא להטיל זאת על ממשלת ישראל. כל עוד הלביא ממומן מכספי הסיוע אין לשום גוף פוליטי (להבדיל מגוף ביטחוני, כמו צה"ל) אינטרס להפסיק את הפרוייקט. לכן על הממשל האמריקני לקבל את ההחלטות בקשר לאופן ניצול הסיוע, ואם לא יקבל החלטות, עליו להביא בחשבון את הצורך בהגדלת הסיוע הביטחוני בעתיד. אם הממשל יפסיק את הלביא, ישראל תוכל לדרוש אלטרנטיבות תעסוקתיות, כגון ייצור והרכבה של האף־16 בארץ.

ייאלצו להגדיל הסיוע הביטחוני

אין ללביא שום קשר להגדלת או להקטנת תלותה של ישראל בארה"ב. התלות של ישראל בארה"ב היא פוליטית, צבאית וכלכלית. שום פרט משני לא יכול לשנות את התמונה של תלות מוחלטת. ישראל שלאחר 1956 לא פתחה בשום מלחמה ללא הסכמה או אישור אמריקני מראש. לא ב־1967 ולא בלבנון, וקרוב לוודאי שתנאים אלה לא ישתנו בעתיד. בכל מקרה, ישראל שוב לא תוכל לנהל מלחמה לבדה ללא גיבוי אמריקני.

ככל הנראה, ככל שיעבור הזמן, הפסקת פרוייקט הלביא תהיה פחות ופחות כדאית מבחינה כלכלית. עד כה הושקעו בלביא 1.4 מיליארד דולר והפסקת הפרוייקט תעלה עוד כ־400 מיליון דולר. הסכום שנותר להוצאה לפיתוח וייצור של 150 מטוסים נאמד בכ־4 מיליארד דולר נוספים. כעבור זמן מסויים נוסף, הסכום שיוותר להוצאה ישתווה לעלותה של האלטרנטיבה. אומנם ייצור הלביא ישלול מצה"ל גמישות בבחירת המטוסים, אך זו כבר איננה שאלה כלכלית אלא ביטחונית. מאחר שהחלטה לא תתקבל על בסיס שיקולים ביטחוניים, הסוגיה הזאת איננה רלוואנטית למקבלי ההחלטות.

מכאן המסקנה מובילה לכך, שאם הממשל האמריקני לא יחליט בקרוב להפסיק את מימון הלביא, עליו להביא בחשבון את ההכרח בהגדלת הסיוע הביטחוני לישראל בעתיד.

אין ספק כי קיים היגיון בגישה זו, הסבורה כי האמריקנים לא יקצצו בסיוע הביטחוני לישראל בעתיד. לא בהכרח יעשה בשבילנו הממשל האמריקני את העבודה של הפסקת פרוייקט הלביא. הוא יכול להסתפק בעמדה הנקוטה על־ידיו, לפיה: על ישראל להסתדר מבחינת הקצאת תקציבה הביטחוני במסגרת הסיוע של 1.8 מיליארד דולר. אם ישראל רוצה לבנות "לביא", שתביא בחשבון כי לא ישארו לה סכומים לפרוייקטים ביטחוניים אחרים. לעומת זאת טוענים אישים דוגמת השר ארנס, כי הפסקת הפרוייקט עשויה לפגוע בבקשות עתידיות לסיוע, כיוון שעל האמריקנים יעשה רושם רע שבזבזנו להם 2 מיליארד דולר על פרוייקט בלתי שקול ובלתי כדאי. גישה זו מבוססת על כך שארה"ב אינה יכולה להרשות לעצמה היחלשות ביטחונית או כלכלית של ישראל. עובדה היא, שהם הושיטו סיוע מיוחד גם לייצוב קונסולידציה של הכלכלה. מאחר שהגדלת השימושים הביטחוניים ממקורות פנים תערער שוב את הכלכלה, יעדיפו האמריקנים להגדיל את השתתפותם הישירה בהוצאה הביטחונית, אם בדרך של הגדלת הסיוע או באמצעים אחרים, כגון הוזלת מחירים ומחירי נאט"ו, השתתפות בפרוייקטי מו"פ מיוחדים (כגון מלחמת הכוכבים) או תקציבי פיתוח אחרים.

"טעויות והשמטות"

השקפה זו מבוססת על כך שסכומי הסיוע לישראל אינם מהווים בעיה לכלכלה אמריקנית ואינם גם בבחינת בעיה במדיניות הפנים האמריקנית. תוספת סיוע ביטחוני של 200 מיליון דולר לישראל תגדיל את התקציב האמריקני ב־0.003 אחוזים, או את הגרעון התקציבי ב־0.1 אחוזים. כלומר, הסכום הוא בבחינת "טעויות והשמטות". כלל הסיוע הביטחוני לישראל הוא פחות מאחוז מהתקציב הביטחוני האמריקני ורובו ככולו משמש למימון תעשיית הנשק המקומית. היבט נוסף של הבעיה הוא, כי סכומי הסיוע לישראל ומצרים הוצמדו — מאחר שמצרים זקוקה לתוספת משמעותית של סיוע, שתינתן לה על־ידי מחיקת חובות ביטחוניים, ישראל תוכל ליהנות מתוספת בזכות מצרים. לכן סבורים חוגים אלה, בהיגיון פוליטי רב, שכדאי לייצר את הלביא עד לדולר האמריקני האחרון.

אם תחזיות המימון יתאמתו, ואם האמריקנים לא יפסיקו את האישורים הספציפיים ללביא, אז על־פי הילכי הרוח הפוליטיים יהיה לביא. יהיו כ־75, 150 או יותר מטוסי קרב, שלא יהיה להם ביקוש ושצה"ל מעדיף לא לרכוש אותם, כי יש לו אלטרנטיבות נוחות, זולות ויעילות יותר. אולם שיקולים אלה הם שיקולים ביטחוניים לטווח ארוך, והממשלה איננה גוף המסוגל לקבל החלטות מסוג זה.

קיימת גם הבעיה של שימוש אלטרנטיבי במשאבים. סביר יותר היה להשתמש בכספים אלה ליותר מאשר פרוייקט אחד, לפי העיקרון שאין שמים את כל הביצים בסל אחד. אולם זהו שיקול טכנולוגי ותכנון הפיתוח של עתיד התעשייה, כלומר — שוב מחוץ לטווח שיקולי הממשלה.

אין איפוא ברירה אלא להסתגל למחשבה שהלביא יימשך, כל עוד ממשלת ארה"ב תחליט על הפסקת מימונו.

צבי טימור

קו מנחה של מניות

מניות רבות נכנסו עתה לתקופת עפש. וב"קו מנחה" מעריכים כי בינתיים אין מהפך בשוק. על כן, רק רשות הנמוכות מהוות הזדמנות נוספת להצטייד במניות בשערים נוחים. המלצת השבוע היא: להמשיך לקנות מניות מומלצות ומניות לא מסובכות.

ב"קו מנחה" מתייחסים בביטול לפרשנויות שפיעות בעיתונים חדשות לבקרים, בדבר עלייה/ירידה של הבורסה בגלל עודף/חוסר יציבות פוליטית או הפתעה/אכזבה מפרסום [...]. מומחי "קו מנחה" מזכירים, כי מדד המניות החופשיות עלה מתחילת יוני 86 ב־80 אחוז, שהם 68 אחוז במונחים דולריים ו־48 אחוז במונחים ריאליים. באותה תקופה הניבו קצרי מועד תשואה שנתית נומינלית של כ־30 אחוז, מניות הבנקים שבהסדר תשואה שנתית דולרית של 15 אחוז, ואגרות החוב הצמודות מניבות לפעמים תשואה שנתית לפדיון של 5 אחוזים. השאלה היא, אם זה ימשך, ותשובת מומחי "קו מנחה" היא — כן. להערכתם, גל העליות העיקרי יהיה מורכב, כבעבר, מגלים משניים של ירידות ועליות, אולם לאורך זמן ניתן להניח כי התשואות שהושגו בשנתיים האחרונות הן מקדמה לתשואות שיושגו במהלך השנה הקרובה.

מה לקנות? מה למכור? מה להחזיק?

השבוע מוצאים ב"קו מנחה" מספר רב של מניות בדרגת סיכון נמוכה ומתוכן מומלצות 18 מניות, ביניהן: כלל סחר, קריסטל, אלרוב, מישנאל, נכסי אזורים, לודזיה 0.4, מקט 5, אורדן, אלביט, כלל אלקטרוניקה, ליספקו 0.1, תעל. במעקב אחר המלצות הקנייה מהשבועות האחרונים מומלץ למכור רק את פוליגון (ברווח של כ־16 אחוז בארבעה שבועות).

לדעתם, כדאי להמשיך ולהחזיק בכל שאר המניות שהומלצו, ביניהן: ספנות 0.1, פיתוח ומשכנתאות, קבלנים ובונים, כלל ליסינג 0.5, חסנה, שופרסל ב, ניקוב 5, תים, אפריקה ישראל 1.0, הכשרת הישוב, כלל נדלן, מ.ת.מ. 1, מנרב, עסים, קוספאות פח 1, קליל 1, שלדות, דישנים 0.5, טבע, מפעלי נייר, אי.די.בי. פיתוח, פועלים השקעות, סמת 0.5, יצוא.

אודי נחשון

אזהרה:
המידע המתפרסם במדור זה מתבסס על ניתוחי חברת "קו מנחה", הנכונים ליום פרסומם על־ידי החברה במסגרת העלון "מעקב מנחה". אין החברה, עובדיה, הפועלים מטעמה, וכן מערכת "על המשמר", אחראים על טיב ההמלצות, מהימנות המקורות, שלימות החומר, אי־דיוק, שגיאה השמטה או כל ליקוי אחר. כל הפועל על סמך ההמלצות הניתנות במדור זה עושה זאת על אחריותו בלבד.

מבזקים כלכליים

■ חברת ישראכרט מפעילה החל מהחודש תכנית חדשה של "אשראי גמיש", המאפשרת ללקוחותיה לקבל מסגרת אשראי מיוחדת למימון רכישותיהם באמצעות הכרטיס. מסגרת האשראי החדשה תינתן למחזיקי הכרטיס באישור הבנק שבו מתנהל חשבונם, נוסף על מסגרות האשראי הרגילות שמעמיד לרשותם הבנק.

"האשראי הגמיש" נוסף על תקופת האשראי הניתן חינם במסגרת ההסדרים הרגילים של קנייה בכרטיס ישראכרט עד 30 יום ומתום תקופה זו. במעמד הקנייה יוכל הלקוח לבחור בין חיוב במתכונת הרגילה של רכישה בישראכרט לבין חיוב במסגרת החדשה, והוא יציין זאת על גבי שובר הקנייה.

הריבית החלה על הסכום המנוצל במסגרת "האשראי הגמיש" היא בשיעור רבית ה"פריים" בתוספת 1.75% לחודש (כיום: 3.25% לחודש), והיא תיגבה אחת לרבעון.

■ יריד תעסוקה מיוחד, לצורך מציאת עובדים מובטלים שיביעו נכונות לעבוד ולהיקלט באילת, יתקיים השבוע בבאר־שבע. מנהלי כוח האדם של בתי המלון הגדולים באילת הוזמנו ליום חמישי לבאר־שבע כדי לקחת חלק ביריד עבודה מיוחד זה. אילת היא העיר היחידה בארץ בה קיים מחסור חמור בכוח אדם ולמעשה קיימת דרישה מתמדת לעובדים. נמסר, כי עקב המחסור בכוח האדם נאלץ שרות התעסוקה לתת רשיונות עבודה ל־500 עובדים בעלי דרכונים זרים.

■ תת־אלוף (מיל.) יעקב חפץ, המשמש מנכ"ל חברת "רלק" נתמנה ע"י שרי הביטחון והאוצר לשמש כדירקטור בדירקטוריון התעשייה האווירית.

■ בחודש מאי השנה נכנסו לישראל 111,800 תיירים, מהם 93,900 בדרך האוויר, 16,500 בדרך היבשה ועוד 1,500 בדרך הים. נוסף על כך הגיעו 12,200 נוסעים בשיוט. מתברר, כי רמת התיירות הנכנסת בחודשים אפריל־מאי השנה קטנה במקצת מזו של החודשים פברואר־מארס.

התעשיות עתירות הידע:

הטבות מס במקום סיוע תקציבי

הממשלה אינה מסייעת בשיווק מוצרים עתירי־ידע, אלא במימון מו"פ בלבד — אמר ד"ר צבי הרשפלד נציג הענף במסיבת עתונאים, בתגובה לפרסום דו"ח ועדת גבאי, שעסק בבחינת העידוד למחקר ופיתוח לפירמות קטנות ובינוניות עתירות־ידע.

הפירמות הקטנות נתקלות בבעיות של זמינות הון במהלך השיווק, ולכן ממליצה הוועדה לתת להן סיוע תקציבי. להמלצה זו מתנגד ארגון התעשיות עתירות הידע, המאגד 100 פירמות קטנות ובינוניות. הם דורשים הקמת קרן השקעות להון סיכון בהיקף של 200 מיליון דולר, בה יזכו המשקיעים בהקלות ופטורים ממס הכנסה. הארגון אינו מבקש מענקים ואינו רוצה בסיוע תקציבי, אלא בקרן שהציבור ישקיע בה על־פי הדגם של קרנות כאלה במדינות המערב המתועשות. צוואר הבקבוק הכלכלי הוא בשלב המעבר ממחקר ופיתוח לייצור המוני, משום שאין בידי בעלי המפעלים מקורות למימון הוצאות הייצור.

מחר תיפגש משלחת מטעם ארגון התעשיות עתירות הידע עם ועדת הכלכלה, כדי לשכנעה בצורך שבהקמת הקרן.

ד.מ.

"כלל ביטוח" ו"ציון" יתמזגו

בעקבות פירסום דו"ח הרווחים של קבוצת הביטוח של "כלל" ושל חברת הביטוח "ציון", יתחדשו בקרוב המגעים בין שני הצדדים, במגמה להביא לשילובה של ציון בקבוצת כלל תחת חברת אחזקות אחת.

המגעים הראשונים בין ראשי "כלל ביטוח" לראשי "ציון" החלו כבר לפני כשנתיים. בשלב הראשון עסקו נציגי הצדדים בקביעת השווי של תיק ביטוח החיים, שערכו אינו מופיע במאזן. תיק ביטוח החיים של "ציון" ישן יותר, והרווחים משנים מוקדמות גבוהים יותר מרווחי השנים המאוחרות.

לאחר חודשים ארוכים של מגעים בנושא זה הגיעו הצדדים בסוף 1986 לקביעת ערך שווי מוסכם. אולם אז החליטו להפסיק את המגעים ולהמתין לתוצאות של 1986. עתה, לאחר פרסום התוצאות, צפוי חידוש המו"מ.

לדברי יו"ר ומנכ"ל "ציון", רמי טייכר, מכירת "ציון" לכלל לא עמדה מעולם על הפרק, ונידונה אך ורק בשילוב "ציון" בקבוצת כלל תחת חברת אחזקות משותפת. טייכר אינו זר לקבוצת כלל. הוא חבר זה 15 שנה בדירקטוריון "כלל ישראל". ככל הנראה קוראים ב"ציון" את המפה של ענף הביטוח, והולך לקראת התכנסות לגופים גדולים יותר ומיזוגן של חברות קטנות עם חברות האם.

קבוצת כלל היא קבוצת הביטוח השנייה בגודלה כיום בארץ ואם צירופה של "ציון" יתבצע, תחלוש כלל על כ־20 אחוז משוק הביטוח ותעשה צעד נוסף לצמצום הפער עם "הסנה", השולטת בכשליש משוק הביטוח. "ציון" תשיג במיזוג יתרונות בתחום הארגון והשיווק ובמגעים עם מבטחי־משנה בחו"ל.

אודי נחשון

האוצר יבטל אג"ח מיוחדות לחברות ביטוח

משרד האוצר עומד על כך שהחל מה־1 בינואר 88 תופסק הנפקת חלק מאגרות החוב מסוג ח"ץ, לכיסוי פוליסות ביטוח חיים.

בפגישה בין הממונה על שוק ההון והביטוח באוצר, יהודה דרורי, לבין ראשי חברות הביטוח אמר דרורי כי על־פי תוכנית האוצר מדובר בהנהגת תוכנית אחת של פוליסה משתתפת ברווחים החל מהשנה הבאה.

בתחילת השבוע שעבר נפגשו ראשי חברות הביטוח עם שר האוצר משה נסים, וביקשו לדחות את צמצום הנפקת אגרות החוב ח"ץ. אולם דרורי הבהיר כי האוצר איתן בדעתו לבצע את ההפחתה בהדרגה החל בינואר 88.

יו"ר ומנכ"ל "ציון", רמי טייכר, אמר כי הוא מטיל ספק אם ניתן להיערך עד תחילת השנה הבאה עם פוליסות ביטוח חיים מסוג זה, כיוון שהדבר כרוך בעבודות הכנה מקיפות, כולל התארגנות שיווקית חדשה.

א.נ.

גלגלי הבורסה

התחדשו העליות במניות

אתמול חל מפנה במסחר במניות החופשיות — ערך השוק שלהן עלה ב־1.6%, בעוד ערך השוק של מניות ההסדר ירד ב־0.1%. העלייה הגדולה ביותר — 3.26% — נרשמה במניות מזון וטבק. בנק ישראל הקטין ברבע אחוז את שיעור הריבית על איגרות החוב הצמודות למדד מ־5.25% ל־5%.

בקרנות הנאמנות לא היו פדיונות גדולים ואף לא השקעות גדולות נוספות.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח, מזה 25 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 95% מע"נ ו־15 מיליון ש"ח מסוג "גליל" לעשר שנים במחיר מינימום של 90% ע"נ. שתי הסדרות החדשות ישאו ריבית בשיעור של 5% לשנה. כך הוריד בנק ישראל את שיעור הריבית השנתי ברבע אחוז לעומת הסדרות הקודמות שהנפיק בשבועות האחרונים.

בשוק המניות עלו 219 שערים, לעומת 56 שירדו ו־114 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 36 ב־5% ויותר ו־7 ירדו ב־5% ויותר. לא נרשמו "קונים בלבד" ולא "מוכרים בלבד". המחזור הסתכם ב־17 מיליון ש"ח, מזה כ־2.2 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נעו העליות בין 0.3% (אי די בי ב') ל־0.9% (דיסקונט ב') והירידות — בין 0.3% (אי די בי רג') ל־1.2% (מזרחי מ'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 13.56% (המזרחי ש') ל־14.35% (דיסקונט א'). הפועלים ש' — 14.01%, הפועלים מ' — 13.99%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 0.2% (כללי מ"ר 1) ל־7.3% (הסמנות 0.5).

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלה מדד השערים מ־167.73 ל־168.56 בסיבוב הראשון, ל־168.76 בסיבוב השני ול־169.23 בסיבוב השלישי. נערכו 241 עסקות בתמורה כספית של 3.8 מיליון ש"ח. אחרי הצהריים עלה מדד מ.ר.צ. ל־170.64.

ב"משתנים" עלו 17 שערים, לעומת 4 שירדו ו־2 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר — 2.96% — נרשמה בפטרוכימיים והירידה הגדולה ביותר — 1.99% — בישפרו. במסחר אחרי הצהריים נקבעו עליית פטרוכימיים ב־5.53% וירידת ישפרו ב־5.17%.

במניות החופשיות עלו ב־10%: רוגובין 1, כבלי ציון 1, ציקלון 1, תאת אופ' עלתה ב־10.4%. לעומתן ירדו ב־10%: גלי זוהר 1, מתכת סרום ירדה ב־12.3%. שער עפר וסלע ירד ב־10.1%.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 1% בצמודות למדד בלבד ועד 3% בסוג "ברירה כפולה". בצמודות לדולר עלו השערים עד 2% בסוג "רמון" ועד 3% בסוג "גלבוע". לעומתן היו ירידות ב־3% בסוג "ארמון". המחזור בשוק אג"ח ירד ל־4 מיליוני ש"ח, מזה כ־916 אלף ש"ח בסוג "שגיא" ו־755 אלף ש"ח בסוג "גליל 4.25%".

במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 12% ל־18.5%, תוך מחזור של 4.2 מיליון ש"ח.

"אליאנס מפעלי צמיגים וגומי" דיווחה על הפסד נקי של 5.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל־6.7 מיליון ש"ח בשנה שקדמה.

"אורן מבנים פיתוח והשקעות": עקב מינוי כונס נכסים לחברת "אורן", הופסק המסחר בני"ע שלה החל מאתמול.

"דובק" הודיעה על המלצת ההנהלה המיוחדת לחלק דיווידנד בשיעור 50% (ברוטו) לשנת הכספים 1986, בה הסתכם הרווח הנקי שלה ב־3.4 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ־2.3 מיליון ש"ח בשנת 1985.

"מ.ת.מ. מבני תעשייה ומלאכה" דיווחה על הפסד נקי מתואם בסך 356 אלף ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986, לעומת 601 אלף ש"ח בשנת החשבון הקודמת.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עליזה ונוי

מבט ראשון

אופנה ברוח הדאדא

מאת דורית קדר

במוזיאון ינקו דאדא מוצגת תערוכה שתהיה פתוחה לקהל משך כל חודש יוני — „מודהדאדא". שילוב של המילים מודה (לאמור, אופנה) ודאדא על־פי חזרם האמנותי עצמו. הכותרת מדברת בשם עצמה — אופנה ברוח הדאדא, שפירושה התמרדות, סילוק פרות קדושות, הומור שחור, מחאה, הליכה אחר האבסורד, ניתוץ מיתוסים של היפה והטוב, ובסופו של דבר — הליכה בדרך של האי־רציונלי. כל זה, לפחות, על־פי הדאדא המקורי.

מעצבי האופנה הפעם הם תלמידי בית־הספר הגבוה למדעי הטקסטיל ואופנה „שנקר" והמכללה לעיצוב של חיפה הרסה־ויצ'רקנזה.

תלמידי המכללות שמעו קורס מזורז להבנת מושג הדאדא והגיבו כדרכם. מה שמעניין מאוד היא אותה דרך. האי־רציונלי והפרדוכסלי אינם מהווים את ציר התייחסותם. להפך, דאגותיהם נתונות לענייני דיומא בוערים, כאשר אלו מסווים באמצעות שפה „פראית" ולפעמים עתירת דמיון. התוצאה — אי־אפשר להצביע על רוח דאדא טהורה אבל בכל זאת יש עבודות יפות וכנות המערבות מעוף, כוח־המצאה ויכולת תיאטרלית, ועיצוב ה„בגד" מתקבל כמעין פסל בפני עצמו.

התפאורה בשחור־לבן שעשתה יהודית שנדר, מנהלת המוזיאון, טובה ותואמת. פסי האדום־שחור מעניקים רוח תיאטרלית ומיקום העבודות מחייב את הצופה לנוע בצורה דינמית.

כרזות התערוכה עצמן מבטאות, אף הן, יכולת גרפית גבוהה ורמה מקצועית מבטיחה, אבל שוב - הרבה מן הדאדא אין כאן. השחרור המאפיין את עיצוב האופנה לא מתקיים פה. קיים תכנון־יתר. רצון לשחזר את ה„דאדא" הלא כל־כך קליט בעירוב גרפיקה שהיוותה חלק מהתנועה עצמה. אבל תכנון היתר והמאמצים ניכרים, והם הופכים את הכרזות לפסאודו־דאדא. התנועה עצמה ממלכדת בטיבה. היא התעתדה להרוס, לנתץ, לשבור קריטריונים, להתמרד ולמחות נגד תרבות אירופה. אבל כאמור דווקא מתוך כוחות האנרכיה הללו צמחו כוחות בונים ונפתחו אפיקי יצירה חדשים, ודווקא עובדה זו היא שבסופו של דבר מיסדה את התנועה ועל־ידי כך הרסה את אישיותה.

אילו היה התרגיל של התלמידים מצליח ממשית — היה זה חיקוי לזרם הדאדא, והחיקוי עצמו היה מהווה עלבון לדאדאיסטים. לאמור — הם האנרכיסטים, הם המתמרדים התמידיים, הפכו לקלסיקה ונקודת אחיזה צורנית...

דווקא הכישלון לנגוע באבסורד, דווקא הכישלון לממש את אי הקשר הרציונלי בין המוצג הויזואלי לבין הכותרות — דווקא בזה זכתה התנועה הישנה לאנחת רווחה.

כשלון הניאו־דאדא, אם כך, הוא נצחון הדאדא אחרי הכל, ומעז יצא מתוק.

חליפת ערב לגבר האלגנטי - תופיק סעיד מממלכת ויצ"ו

פסטיבל קאן (ה)

זהות כפולה

מאת שפרירה זכאי

לואי מאל הוא במאי צרפתי ידוע, שביים סרטים רבים. הפעם הוא נדד עם מצלמתו לארצות הברית, ועשה סרט בשם „הרדיפה אחרי האושר". זהו סרט דוקומנטרי שעוקב אחרי חייהם של מהגרים מארצות שונות לארצות הברית של אמריקה. המהגרים נמצאים בשלבים שונים של חייהם במולדתם החדשה, החל מאלה שרואים את עצמם אמריקאיים לגמרי נטמעו והצליחו, וכלה באלה שעדיין מנסים להגשים את החלום, ונתפסים במעברי הגבול בין ארה"ב ומקסיקו בנסיונם להסתנן לארה"ב באופן בלתי חוקי.

זהו סרט מאלף מאוד, שראוי להקרינו בארץ, ביחוד בטלוויזיה. הבעיות שבהן נתקלים המהגרים החדשים, והקשיים הניצבים בפניהם זהים בהרבה מקרים לאלה של העולים החדשים אצלנו, בהבדל בסיסי אחד: אין טענות ואין כלפי מי לטעון. איש לא הבטיח להם דבר, כי אם להיפך. לרוב הערימו קשיים על כניסתם לארה"ב, ומאותו רגע הם ברשות עצמם.

בין המרואיינים יש אתיופים (!) והרבה יוצאי קמבודיה, וייטנאם, הודו, ארצות דרום אמריקה וארצות האיסלאם, וכמובן, גם יהודים ממוצא רוסי שחיים ב„אודסה הקטנה" שבברוקלין. כולם מאושרים ומברכים את ארצם החדשה, ומפליא לשמוע איזו אנגלית טובה הם מדברים. לא מזמן — הוקרנה בטלוויזיה אצלנו כתבה, ובה צויין שבקולג'ים בארה"ב אחוז התלמידים המצטיינים מבין יוצאי המזרח הרחוק הוא גבוה בהרבה מחלקם באוכלוסיית התלמידים, וזאת בזכות מוטיבציה גבוהה ונכונות להשקיע עבודה מרובה על מנת להצליח.

ואכן זה המוטו החוזר ונשנה בדבריהם של כל המהגרים, בין אם כבר הגיעו להישגים מרשימים, כמו האסטרונאוט הראשון, שאינו יליד ארצות ארה"ב, ובין אם הם נמצאים עדיין בשלבים של שטיפת כלים. הרצון העז להוכיח את עצמם ולהצטיין ובדרך זו להודות למולדתם החדשה ולהחזיר לה חוב.

מעניין שמעטים מודים, שהם מתגעגעים לארץ מוצאם. ויש כאלה שמתנגדים ל„גרירת" המסורת הישנה ולכפייתה על הדור הצעיר. לעומתם אחרים, ביחוד יוצאי ארצות המזרח הרחוק והודו, ממשיכים לטפח את החינוך והמסורת הישנים בביתם לפנימה.

גם בעיית הזהות הכפולה עולה מדי פעם, וכן קונפליקטים הנגרמים עקב דעות קדומות של הסביבה, בייחוד מצד שכבות בדרגים הסוציאליים הנמוכים. מהגרים נלחמים בכך ע"י מאמציהם להוכיח, שאין הם נופלים מאחרים, כי אם להיפך, הם אורחים מועילים התורמים לחברה.

המשפחה מתנגדת

דעות קדומות, זהות כפולה ואפלייה בגלל מוצא הם הרקע לסרטו הצרפתי של ג'ראר בליין „פייר וג'מילה". סרטים לא מעטים נעשו בצרפת העוסקים ביחסים בין יוצאי צפון אפריקה לבין הצרפתים ה„טהורים". ידוע שצפון אפריקאים רבים מהגרים לצרפת מטעמים כלכליים, ובערים הגדולות יש שכונות גדולות המאוכלסות על־ידי מהגרים אלג'יראים ומרוקאים. הם מקימים בשכונה מיסגד, מבשלים את מאכליהם שלהם ומשווים לאזור צביון חדש. כשזה קורה נוטים הצרפתים לעזוב את השכונה, במידה ומצבם מאפשר זאת.

בשכונה כזאת גרה משפחה אלג'יראית, שילדיה כבר נולדו בצרפת. הבן הבכור עדיין חולם על אלג'יר ומשגיח על התנהגות נאותה של הבנים הצעירים וביחוד הבנות. בבית ממול גרה משפחה צרפתייה שבנה, פייר, מתיידד עם ג'מילה, האלג'יראית. מתפתחת ביניהם אהבה טהורה ועדינה. אולם משפחתה של ג'מילה מתנגדת לקשר הזה, ומתכננת לשלוח את הילדה לאלג'יר כדי להינשא שם לבן למשפחה. הסוף הוא טראגי. מעין סיפור רומיאו ויוליה של ימינו. הסרט עצמו עשוי בשגרתיות, והוא צפוי מראש ואינו מחדש הרבה. האיכות הבולטת ביותר שלו הוא משחקם של שני הצעירים, ונוכחותם הבלתי אמצעית והחביבה על האקרן.

איך מגיעים לשמים

ואם פתחנו בדיווח על סרט דוקומנטרי, נסיים בסרט שהוא דוקומנטרי מעצם הגדרתו ואופיו, אבל התוצאה המתקבלת היא שונה, בזכות הגישה והתפיסה. מדובר בסרטה הראשון של השחקנית דיאן קיטון, הפעם כבמאית, וכמובן שהוא משך בשל כך תשומת לב מרובה. הבמאית ניסתה לבדוק מה אומר המושג „שמיים" במובן הרחב של המילה. היא פנתה לאנשים שונים והציגה להם שאלות כגון: האם אתה מאמין בגן עדן? האם אתה מאמין בגיהנום? האם יש חיים אחרי המוות? האם אתה מתאר את אלוהים? איך מגיעים לשמים וכו'. בארצות הברית הגדולה לא חסרות כידוע כנסיות של מאמינים שונים מהזרם הפונדמנטליסטי המורמוני ועוד ועוד. די לראות בימי ראשון את המטיפים המופיעים כשחקנים מיומנים בטלוויזיה האמריקאית ומדברים אל אלוהים, על ישו, על גן עדן ועל אש הגיהנום... ועל הקהל השותה בצמא ובאמונה את דבריהם, כדי להבין שלא קשה למצוא אנשים מוזרים ובלתי שיגרתיים על מנת להוציא מהם תשובות מעניינות, פיקנטיות, מצחיקות ומטורפות לחלוטין על כל השאלות הנ"ל.

וכשמראיינים אנשים זקנים (ביניהם סבתה של דיאן קיטון) הם נוטים, כמשאלת לב, להאמין שיש חיים אחרי המוות, ושהם יחיו בגן עדן, מוקפים במלאכי השרת ובידיהם משכבר כימים. מי שמתבונן לעיתים בטלוויזיה הלבנונית, ושומע על הניסים שקרו למרואיינים בתוכנית מועדון 700, יכול לתאר לעצמו פחות או יותר את סוג התשובות שהתקבלו מהמרואיינים השונים של דיאן קיטון.

האנשים מצולמים על רקע של תפאורה בלתי ריאליסטית, קטעי הראיונות ערוכים בצורה מקוטעת וקופצנית ובלווי מוסיקה מתאימה, ומדי פעם הם נפסקים במעבר חד לקטעים מסרטים הוליבודיים העוסקים לרוב בטעם סכריני ומגוחך בנושאי החיים, המוות, גן עדן וגיהנום.

העריכה הזאת יוצרת פסיפס משעשע מאוד. אותי שעשעה תשובה אחת באופן מיוחד, דווקא בהגיון שלה. ילד ענה לשאלה „האם עושים אהבה בגן־עדן": „לא כי מה יצא מזה, מתים קטנים?" ובכן, כאמור סרט משעשע אם כי לאחר כ־40 דקות בערך הוא מתחיל לחזור על עצמו, ונראה לי שהנסיון למתוח אותו לאורך של סרט עלילתי הוא מאולץ במקצת. מתוכניותיה העתידיות של דיאן קיטון: הפקת ובימוי „המלאך הכחול" בכיכובה של מדונה. בפסטיבל השנה היא גם מופיעה בתפקיד קטן של זמרת בסרטו של ידידה לשעבר וודי אלן, „ימי רדיו".

רומיאו ויוליה בין אלג'יר לצרפת. ז'אן פייר אנדרי ונציה רסקי כפייר וג'מילה

ערב למכורים באמת

מאת יוסי ונונו

מוראותן מוסיקה הודית קלאסית שמתפרש על פני לילה שלם (13.6) הוא בהחלט מופע אמיץ מבחינה הפקתית. האולם לא היה מלא ונדמה לי שזה לא הפריע לאף אחד. הערב נבנה מלכתחילה למכורים באמת. הכוונה כמו שניסח אותה אבשלום סרגזן המפיק, היתה להגיע לעומק הדברים, לגעת במורכבויות מוסיקאליות שלא מתאפשרות במופע של שעתיים.

כדי לתת דוגמה. קטע הפתיחה סולו של קרישנמורטי סרידהר נמשך יותר משעה וחצי, כשהוא לוקח את הזמן שלו בלי לעשות חשבונות של זמן מופע ואם הקהל יקשיב או לא יקשיב. נכון, שמופע מהסוג הזה תלוי בתגובת הקהל. אך הדברים שפוכים. הקהל הוא שצריך להגיע אל האמן ולא להיפך.

אפשר להרחיב את הדברים על הפסגות המוסיקאליות שהגיעו אליהם הנגנים במהלך הערב, אבל זה מיותר. זו היתה הזדמנות ראשונה וכנראה חד־פעמית לשמוע מוסיקה במתכונת הזו, ומי שהחמיץ, החמיץ.

מלבד מוסיקה הודית קלאסית היו במופע קטעי סולו של אמנים ישראלים ושילובים מוסיקליים שונים בין הנגנים בין כדואטים שלשות או כל המוסיקאים יחד וגם הזדמנות נדירה להקשיב לראגות של בוקר. „קול הלילה" — כך קראו לערב הזה.

מלה אחרונה על סרידהר. הוא מוסיקאי גדול, מנגן בכלי קשה ונדיר ומשלב וירטואוזיות עם מלאות מוסיקאלית. האילתור שלו הוא בתוך המסגרת הקשה והממושמעת של המוסיקה ההודית, ולכן היא קשה יותר מאילתור של נגני ג'אז. הוא עומד בכך כבנה. איש יפה ועמוק במובן הרחב של המלה, שעמד במרכזו של לילה שלם, היה פשוט חוויה מוסיקאלית.

קולנוע

קסמי הקפיטליזם

„נשיקה אדומה" ב„הקולנוע — בית ציוני אמריקה" בתל־אביב

„נשיקה אדומה" - סטאלין נגד ריטה הייוורת

מאת יעל ישראל

הסרט „נשיקה אדומה" יזכיר לרבים, שנעוריהם עברו בשנות ה־50, את ימי הפילוג בין תנועת הנוער של „חולצה כחולה והיא עולה" לבין הנוער „המושחת" של המסיבות הסאלוניות. גם גיבורת הסרט הצרפתי „נשיקה אדומה" קרועה בין הנאמנות והציות האידיאולוגי לחובות התנועה לבין פיתויי „העולם הבורגני", הקורן בצורת סרטים, קוקה־קולה, וגם — רחמנא ליצלן — גרבי ניילון ושפתון פופולרי ואדום כדם, ששמו „נשיקה אדומה".

הסרט הוא סרטה השני של הבמאית והמפיקה היהודיה־צרפתיה ורה בלמון, שביקרה בארץ עם הקרנת סרטה בפסטיבל הסרטים האחרון של ירושלים (בעקבותיו נרכש הסרט להפצה מסחרית בארץ). במוכנים רבים מודה בלמון שעלילת הסרט היא אוטוביוגראפית, גם היא, כבת דמותה שארלוט, התבגרה בראשית שנות ה־50 בבית הורים מהגרים יהודים מפולין, שגידלוה כסטאליניסטית נאמנה. בת דמותה שארלוט (שארלוט ואלנדריי), מתמכרת לוויכוחים סוערים ולישיבות אידיאולוגיות נחרצות אל תוך הלילה, שמנהלים חבריה לתא תנועת הנוער הקומוניסטי בפאריס. על רקע כרזות צבע של לנין וסטאלין מתווכחים הנערים הנלהבים בלהט על קומוניזם וסטאליניזם, יוצאים להפגנות אלימות, מחלקים פאמפלטים של המפלגה ומוכרים עיתונים קומוניסטיים בברכת הוריהם, הגאים בדור הנאמן שצמח.

סרטה של בלמון הוא סרט התבגרות טיפוסי. אך יותר מכל הוא מזכיר את סרטה של מרתה מאזרוש ההונגריה „יומן נעורים", שאף הוא התרחש על רקע הבקיעים באמונה העיוורת ב„שמש העמים", וגם בו הנערה בת דמותה של הבמאית והמרידה נגד הפאנאטיות הפוליטית של בני משפחתה.

שארלוט בת ה־15 היא חיילת נאמנה למפלגה בראשית הסרט, גם היא משתתפת בחמדה גלויה ב„משפטי הראווה" שעושים חברי התנועה נגד מי שמנסה ללכת נגד [illegible] האינדיבידואליסטית, ולפיכך — נגד [illegible] התנועה. דווקא הפיתויים ה„זוהרים" שקורצים, מסתבר, לכל בני־העשרה, הם אלו שמחוללים את הסדקים הראשונים בהשקפת עולמה המוצקה ונטולת הפשרות. תהליך ההתבגרות ההדרגתי של שארלוט מזכיר את אותו תהליך שעוברת גרטה גארבו בסרטו הנפלא של ארנסט לוביטש „נינוצ'קה". שם היא מגלמת קומיסארית בולשביקית המוצבת בפאריס ומתאהבת באמריקני. תחילה היא מגלה שאט־נפש כלפי כל הגילויים הבזויים של קפיטליזם. אבל אט־אט נשבית בקסמן של אותן זוטות מקסימות כשפתון, מחוך עם סילסולים, בירזיות שחורות וגרבי משי.

גם שארלוט (כמו הנערה מסרטה של מאזרוש) בורחת אל העולם „האסור" והמשיחות של סרטים הוליוודיים, שם היא מתנחמת בסקרלט או'הרה, גרטה גרבו וריטה הייוורת. פסע אחד אחר הזדהותה עם גיבורות הקולנוע הזוהרות והרומאנטיות תבוא כמובן התאהבותה באקזיסטנציאליסט יפהפה (לאמבר וליסון), הגורר אותה לבילוי אסור במרתפי הג'אז של סן־ז'רמן ומעורר בה את ראשיתן של תהיות אידיאולוגיות. גם בבית היחסים מתוחים עם אמה (מארתה קלר) [illegible] אביה המאמץ (גונטר לאמפרכט [illegible]) ב„ברלין אלכסנדרפלאץ" של [illegible] שמגיע לביתם אהובה לשעבר [illegible] גם אביה האמיתי של שארלוט [illegible] מברה"מ, מספר לשארלוט [illegible] „משפטי הראווה" של „שמש העמים". שארלוט מתפכחת מאמונתה העיוורת [illegible] באמא רוסיה ולא מסכימה להמשיך [illegible] על פי דין התנועה. ניתוקה הסופי מהתנועה מתבצע כשחבריה עושים לה משפט חברים משפיל ומגנים אותה על קשריה המזויים עם „גבר בורגני".

חברה חדשה

מאת גדי יציב

חרדים נגד המורשת

מה הם עושים למורשת שלנו, מה זהם עושים לה? הנה מה שהם עושים, למשל, לדין השמיטה, שהוא אחד מן החוקים המצוינים ביותר שקבועים במורשת היהודית. כאלה שעשויים היו להיות לנו למקור גאווה וכבוד. שהרי מה יודע היום כל קורא עיתונים ממוצע על השמיטה? הוא יודע שזהו טרוף־דעת מגוחך: המדינה עומדת להפסיד לפחות תשעה מיליון דולר, משום ששר התעשיה נכנע לדבקות הבלתי־הגיונית של חבורת חרדים ואנטי־מחשבה שמסרבים לאכול תוצרת הארץ כל שבע שנים.

טרוף־דעת גורר לטרוף מערכות. ישראל עומדת לייצא את כל החיטה שלה, בשנה מבורכת זו, על מנת לייבא חיטה אמריקנית מסובסדת. זה מה שנקבל מאיתנו החרדים ללמוד על מורשתנו המשותפת.

לאמיתו של דבר חוק השמיטה הוא החוק האנטי־קפיטליסטי הראשון שחוקק אי־פעם על פני תבל. הגיון החוק הזה הוא הגיוני של קרל מארקס, כאשר [illegible] את תהליך הצבר ההון, וכאשר קבע כי הצבר ההון הוא העוול החברתי היסודי אשר יש להעבירו מן הארץ.

כדי להילחם נגד הצבר ההון, נצטוו ישראל לשמוט כל שבע שנים את כל [illegible] שצברו: הון בצורת נכסים (קרקע ואדמה), הון בצורת כוח עבודה (עבדים), והון פיננסי (חובות של זולתם). [illegible] כאן חד־משמעית: כל פרק זמן [illegible] עוצרים את מירוץ ההתעשרות [illegible] מפסיקים להתהדר בהישגים [illegible] וחוזרים לחשוב במכרים אמיתיים [illegible] המוחלט ומי כאן רק יחסי [illegible] מביטים ימינה ושמאלה אל עבר [illegible] במירוץ, דואגים להם, מגשרים [illegible] הפער החברתי, מיישרים הדורים [illegible] את החברה, ורק אז ממשיכים [illegible] עד לנקודת השמיטה הבאה. „כי [illegible] בך אביון", אומרת התורה לישראל. „מאחד אחיך באחד שעריך, בארצך אשר ד' אלוהיך נותן לך, לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידיך מאחיך". גם מפני האפשרות שלקראת שנת השמיטה יחדלו העשירים להלוות לעניים, מזהירה התורה: „השמר לך, פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר — קרבה שנת השבע שנת השמיטה, ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו, וקרא עליך ד' והיה בך חטא... ועל כן אנכי מצווך לאמר — פתח תפתח את ידך לאחיך ולעניך ולאביונך בארצך".

בתקופת בית שני, כאשר הסתבר שתוקף חוק התורה אינו משכנע די — „נמנעו העם מלהלוות זה לזה" — תיקן הלל הנשיא את תקנת הפרוזבול — כדי לעודד הלוואות לנזקקים גם לפני שנת השמיטה. על־פי תקנה זו בוחן בית־דין כל מקרה לגופו, ובמקרים שהוא מוצא כי לראוי ונכון הוא מבטיח ללווה לקבל את הלוואתו על אף השמיטה.

מה רצו, אפוא, אבותינו כאשר קיבלו על עצמם את חוקי השמיטה — שנשגע את החקלאים שלנו על־ידי החלפת החיטה שלהם בחיטה זרה, או שנאבק נגד אי־הצדק החברתי הכרוך בהצבר ההון?

[illegible] לא כאן בעצם יורש יותר לגיטימי של תורת ישראל — מי שדבק בגילויים העתיקים, הבלתי־רלוונטים [illegible] אותה מורשת, או מי [illegible] דרכים מודרניות [illegible] כדי להאבק נגד אותו עוול [illegible] אשר נגדו נאבקו גם יוצריה של [illegible]

פקק. ההגיון של השיטה

ליבראליזם לפני הצומת

צעד ראשון: להוריד מן הכבישים את כל הנהגים שלא שירתו בצה"ל. צעד שני: להוריד מן הכבישים את כל הנהגים שלא נולדו לאם יהודיה, ולא התגיירו כהלכה. צעד שלישי: להוריד מן הכבישים את כל הנהגים שלא נשבעו אמונים לעקרונות הציונות. צעד רביעי: להוריד מן הכבישים את כל הקיבוצניקים, השמאלנים ויפי־הנפש. זהו זה, ואחרי שינקטו את כל הצעדים הדחופים וההכרחיים האלה — בכל זאת, ועל אף הכל, עדיין יהיה צפוף כאיד על הכביש, ויהיו פקקי־תנועה בכל שעות היום.

מדוע יהיה צפוף על הכביש ומדוע יהיו פקקי־תנועה? משום שמעולם ולעולם גדול יותר ומהיר יותר קצב התוספת של מכוניות פרטיות חדשות על הכביש, מאשר קצב סלילת כבישים חדשים. כך היה, כך יהיה — ואין סיכוי לשינוי. עכשיו אנחנו לומדים לדעת שבשש־עשרה השנים האחרונות גדל שטח הכבישים בארץ רק בחמישים ושישה אחוזים (56%), אורך הכבישים גדל רק בשלושים ושמונה אחוזים (38%) — ואילו מספר כלי הרכב עלה במאתיים אחוז (200%) ומספר כלי הרכב הפרטיים, שהם גורמי הצפיפות העיקריים, עלה ביותר משלוש־מאות שלושים וחמישה אחוזים (336%).

כה כאן הסיפור: סיפור זכויות הפרט. לנוע בדרכים באופן חופשי, כל שעה, לכל מקום — זוהי אחת מזכויות הפרט. דרך הגשמתה של הזכות הזאת על־ידי קניית רכב פרטי היא הדרך הליבראלית. זוהי דרך ישרה, הגונה וצודקת. כל עוד רק מעטים מסוגלים לממש אותה. כאשר מתממשת הזכות הזאת הלכה למעשה, וכל אזרח יכול ליהנות ממנה — נוצרים על הדרך הזאת המכשולים, הפקקים, התקלות, והמערכת מתמוטטת. בריכוזי אוכלוסיה גדולים ובארצות קטנות וצפופות המערכת מתמוטטת לפני שהיא מתפתחת. בארצות גדולות־מרחבים והאזורים שוממים יחסית מתעכבת. אבל ההתמוטטות והשבר יגיעו גם יגיעו לכל מקום, ויתוחים הגיון השיטה.

כה עומדים שתי אפשרויות: או שמתחילים לקצץ בזכותו של הפרט לנוע באופן חופשי, על־ידי הגבלת תנועה, וגביית מיסוי [illegible] אפליה שונים ומשונים, או שמתחילים לקצץ את זכויות הפרט על־ידי תיכנון מחדש באמצעות העדפת התחבורה הציבורית [illegible] כדי שיפוטה באמצעות. זה אפוא הסיפור, סיפור הצונה של השיטה הליבראלית. זוהי שיטה הגונה וטובה, עד שהיא נגמרת ונדחקת מגורם שיבוש, ואז ניצבים לפרשת דרכים: שמאלה — אל עבר הסוציאליזם. ימינה — בכוון הפאשיזם.

הפח והלקח של ניל קינוק

בניצחון צפוי, אבל חשוב מאוד, זכו השמרנים בבריטניה. כיוון שהניצחון הזה אכן היה צפוי, ניסינו כבר במהלך החודש האחרון, במסגרת מדור זה, להצביע על שני ההישגים השמרניים רבי־המשמעות, שהעלו תרומה מכרעת לניצחון הזה.

ההישג הראשון, בתחום המעמדי־פוליטי התבטא ביצירת מחיצה ובכינון גבול בין־מעמדי חדש בחברה הבריטית — בין, מצד אחד, המיעוט הגדול של המקופחים, המובטלים ונזקקי־הסעד, לבין, מצד שני, שכבות הביניים שנלכדו באשליה שניתן כביכול להיטיב איתם על חשבון מוכי־הגורל וחסרי־הכל.

בדברי הסיכום הראשונים שלו, מייד עם היוודע התוצאות, התייחס מנהיג הלייבור, ניל קינוק, בדיוק לנקודה הזאת. הוא העריך והזהיר כי בינוני־המעמד הללו עתידים עוד לשלם מחיר כבד ומכאיב מאוד, כאשר יתפכחו מאשלייתם. ההישג השני שאליו התייחסנו קשור לתחום האמונות והדעות, או, במדויק יותר, לתחום האמונות התפלות והדעות הקדומות: השמרנים הצליחו לטעת בציבור הבריטי את הרעיון כי „אין אלטרנטיבה", וכי כל הרעה הזאת שהביאה הממשלה על העם היא מס־הכרח ותשלום־חובה בעבור הסיכוי לשיפור המצב.

עכשיו הגיע הזמן לומר משהו על המפלגה שנחלה תבוסה, מפלגת העבודה הבריטית (הלייבור). אין לי כל ספק שסוציאליסטים רבים, בכל רחבי העולם הדמוקרטי, מתייחסים אל תבוסת עמיתיהם הבריטים ברגשות מעורבים. התחושה התוקפנית יותר היא של מפח־נפש ואכזבה, וחרדה לבאות. אף־על־פי־כן, קיימת גם התחושה של „סוף סוף הם צריכים ללמוד את הלקח". מהו הלקח הזה — ומה לא למדו עדיין חברינו הבריטים?

ראשית — אל המדיניות הרשמית של הלייבור בתחום הבטחון מתייחסים בוחרים רבים בבריטניה כאל הפקרות פשוטה כמשמעה, הפקרת בטחון האומה. דווקא מפלגה מתונה בתחום יחסי החוץ, מפלגת שלום, מפלגה יונית — אסור לה ליפול בפח כזה. אני מכיר בבריטניה אנשי שמאל נאמנים, שהם גם מתונים מאוד בעמדתם כלפי המשא־ומתן עם ברית־המועצות על פירוק החימוש, שמסרבים להצביע עבור מפלגה שקוראת להתפרקות חד־צדדית מן הנשק הגרעיני. החד־צדדיות הזאת, הנכונות ליטול סיכונים שנראים בציבור כהפקרות, היא שהיתה למפלגה לרועץ. הרוב הגדול בוועידת המפלגה לא קיבל, באיוולתו, את הרעיון שאפשר להילחם למען פירוז גרעיני של אירופה בלי להתחייב לעשות זאת ראשונים ולבד — אלא הוא עמד על דעתו שקודם־כל בריטניה תתפרק מנישקה, ואחר־כך היא תצפה בסקרנות אופטימית לתגובה נאותה מצד הסובייטים. גישה כזאת אינה יכולה למצוא לה מסילות אל לב הבוחר.

שנית — מפלגת העבודה הבריטית היא המפלגה הדיסטריבוטיבית ביותר במערב אירופה, דהיינו — היא מסורתית במיוחד כמאבקיה הבלעדיים בתחום חלוקת ההכנסה. לעומת הצרפתים והסקנדינבים, נראים הסוציאליסטים הבריטים כחסרי־דמיון, חסרי־מעוף וחסרי־תעוזה. אל מול חזון השמרנות החדשה, ומדיניות הפריווטיזציה של מרגרט תאצ'ר — לא הציבו אנשי הלייבור שום תשובה מעודכנת וחדשה. הם ניסו להתמודד עם האתגר השמרני החדש על־ידי הגנה על הישגי ממשלת הלייבור של אחרי מלחמת העולם השניה. המאבק על לב העם הוא מאבק של חזון מול חזון. ואילו אנשי הלייבור נכנסו למערכה זו נטולי־חזון.

על רקע שתי חולשות אלו ניתן להעריך את ההישג הבלתי־מספיק שלהם כהישג נכבד מאוד יחסית, אבל את הלקח שלו צריך ללמוד ולשנן היטב.

קינוק. צריך לשנן היטב

שטחים מתחת לשטיח

איך להיפטר מרעה־חולה? לעצום את העיניים, להתעלם ממנה, לכסות אותה בשטיח גדול מקיר־אל־קיר.

אני חושש שזו התגובה שהולכת ומתגבשת אצלנו בקשר לרעה החולה של שליטתנו בשטחים. העיניים שלנו, הרואות את הרעה הזאת, הם חיילי צה"ל — ואת העיניים הללו מבקשים עכשיו לעצום.

את תפקיד השטיח מקיר־אל־קיר עומדים כנראה להטיל על משמר הגבול. יותר מדי סימנים מתקבלים בזמן האחרון בכיוון זה. צריך להזהיר מפני הכוונה הזאת. אני מבין בהחלט את דאגתם של מפקדי צה"ל מבזבוז הזמן הנגרם לכוחות שיועדו מלכתחילה לשרות־קרב אחרים לגמרי. לא פחות מכך אני מבין את דאגתם של מחנכי הדור מפני הצלקות שמותיר השירות בשטחים בנפשם הרכה והתמימה של נערינו ומילואינו. בייחוד אני מבין את דאגתם של הפוליטיקאים מחשבון־הנפש המתעורר בליבם של אזרחי ישראל המגויסים, כאשר הם ניצבים אל מול נציגים בשר־ודם של העם הפלשתיני.

אף־על־פי־כן, את כל הדאגות הללו צריך לתרגם לאנרגיה עירנית שתחתור למוצא־של־שלום — ולא לתיחמונים ולתיחכולים שנועדו להמציא לנו טכניקה יעילה של עצימת־עיניים.

מפזרים הפגנה. צלקות בנפש הדור

רשות הקורא

מי מפחד מאזרחות כפולה

במאמרה „מתי סוף־סוף נלמד" (עמוד זמורה, 10.6.87) טוענת יעל לוטן כי האפשרות שישראל מעניקה לעולים חדשים להחזיק בדרכוניהם הזרים, כלומר אזרחותם „הכפולה", היא שגורמת התנהגות פוליטית קיצונית (כהנא) וירידות ימינה אליה בארץ. היא מציעה שלא ניתן לאזרחים אלה להיות חברי כנסת ואולי — שלא ניתן לעולים בכלל להחזיק באזרחותם הקודמת.

אם הכנסת תחוקק חוק כזה, מה יהיו תוצאותיו? קודם כל, פגיעה רצינית בעלייה ובעלייה פוטנציאלית מהמדינות המערב ומארה"ב בעיקר. שלילתי עלייה יעזבו כולם, שההיתר להחזיק בדרכון אמריקני מאפשר ביקורי משפחה בארה"ב ללא ויזה. וזה דבר חשוב לעולים רבים.

אבל נניח שאנו מוכנים לשלם מחיר זה — ויתור על יהודי ארה"ב — למען הסופר פתרונות של יעל לוטן. האם רק ישראלים שמחזיקים בדרכונים זרים הם קיצוניים? ואם נכפה על בהגא לוותר על דרכונו האמריקני — הוא יהיה פחות קיצוני?

מספיק בנים שיהיו להם דרכונים זרים נפלו במערכות ישראל, כדי שיעל לוטן ודומיה לא יטילו ספק בנאמנותם למדינה היהודית. המחזיק בדרכון זר, בדרך כלל עושה זאת כדי לאפשר ביקורים אצל משפחתו בארץ שממנה עלה. כל עוד שאנו חיים בעולם של מדינות, גבולות, דרכונים וויזות, אין סיבה לוותר על דרכון זה.

ארה"ב מאפשרת לאזרחיה להחזיק בדרכונים קנדיים או ישראליים ללא חשש. גם בבריטניה ובמדינות חבר העמים יש היתרים כאלה. מי מפחד מאזרחות כפולה? רק אנשים שאינם בטוחים בזהותם.

אריק לי, עין דור

שוב — הראי אשם

אנשי הימין שוב יצאו למלחמה נגד הטלוויזיה. הפעם [illegible] נגד הסרט שהוצג [illegible] הנהיגים בין [illegible] ליד [illegible]. אכן, הסרט לא היה נעים כלל [illegible] לא נאה לראיה [illegible] של המשפט [illegible] של הימין [illegible] הישראלית. [illegible] אינו מראה [illegible] לב. אולם, כל הדברים האלה, ועוד רבים אחרים — קרו וקורים יום יום בשטחי הגדה המערבית ורצועת עזה. הטלוויזיה רק הציגה אותם לעינינו.

אנשי הימין, בהתנפלותם על הטלוויזיה, דומים לאדם מכוער שהדמות המשתקפת מולו בראי אינה מוצאת חן בעיניו, ובתגובה הוא מנפץ את הראי.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

ימי דוד המלך

בתוכנית הטלוויזיה לציון 20 שנה למלחמת ששת הימים אמר אחד המרואיינים, כי לדעתו הערבים יותר קרובים לדוד המלך מאשר המתיישבים היהודים, משום שצורת לבושם ועיסוקים בחקלאות ובמרעה מזכירים לו את התקופה הקדומה.

ברצוני לשאול את המרואיין המלומד, האם סממנים חיצוניים אלה מעידים על המשכיות, או אולי דברים הרבה יותר מהותיים, כגון זהות בשפה, באמונה ובמורשת ההיסטורית, בין היהודים של היום לבין היהודים של תקופת דוד המלך?

נכון שהיה ניתוק פיסי בין היהודים למולדתם במשך מאות בשנים, אולם כמה זכותנו על הארץ נופלת מזו של הגרמני, הצרפתי, האמריקני או הסורי על מולדתם? האם בשלב מסויים בהיסטוריה לא השתלטו בכוח הזרוע על הטריטוריה שלהם? האם חשבו אי־פעם להתנצל על כך?

הבה נתחיל להתנהג בטבעיות: אין לנו כמה להתבייש ועל מה להתנצל.

יעקב צדקה, ירושלים

מוכנים להיפגש

קראנו כי במדור „רשות הקורא" („על המשמר", 21.5.87) הופיעה קריאה החתומה על־ידי 17 צעירים משוחררי צה"ל מקיבוצי השומר הצעיר אל צעירי גוש אמונים. מטרת הקריאה — הידברות, שמגמתה „קידום תהליך השלום".

על אף העובדה שהגישות הנ"ל אינן לרוחנו, נשמח לארגן פגישה בין חותמי המכתב לבין צעירי גוש אמונים. נודה לכם אם תפרסמו מכתבנו ותעבירו המסר לצעירי הקיבוצים רוצים ליזום פגישה כנ"ל.

גוש אמונים, מחלקת ההסברה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

יוון על הגג האירופי

סביר להניח שכשאתם קוראים שורות אלה עוד חוגגים בחוצות אתונה • יחגגו שם עוד הרבה זמן בעקבות הזכיה ההיסטורית של נבחרת יוון בכדורסל באליפות אירופה לראשונה בתולדותיה • בגמר דרמטי והפכפך ניצחו גאליס (40 נקודות) וחבריו את ברית־המועצות 101:103 לאחר הארכה • דבר כזה עוד לא היה בשום מקום בעולם

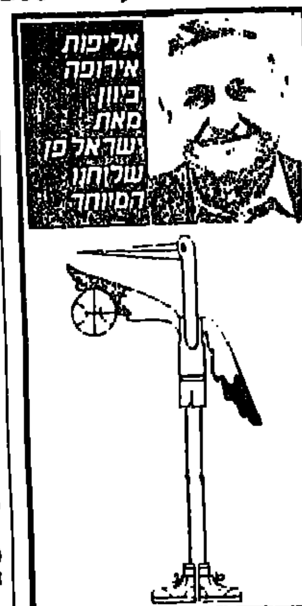

ממש לא יאמן. דוד ניצח את גוליית. יוון הסרה את כל התחזיות כאשר זכתה אמש בהיכל הספורט בפיראוס, לעיני 20 אלף צופים, בתוכם נשיא המדינה ושריו, לראשונה באליפות אירופה בכדורסל בגוברה על ברית המועצות בהארכה 101:103.

כאשר אני כותב שורות אלה חוגגת המדינה כולה את נצחון נבחרתה. המונים יצאו לרחובות מנופפים בדגלים וקופצים לכל מזרקת מים אפשרית ברחובות אתונה. כמעט כל מכונית נוסעת צופרת בקולי קולות ונדמה שאין ברגע זה דבר חשוב יותר ליוון מאשר הזכיה באליפות אירופה.

ואכן זה היה מבצע בלתי רגיל. במשחק גמר הפכפך, דרמטי ומלא ארועים הצליח הכוכב היווני שישחק ביום רביעי בתל־אביב, ניקו גאליס לקלוע 40 נקודות תוך כדי שהוא עושה צחוק מההגנה הסובייטית, בה לא נמצא אף שחקן, לבר מחומיצ'וס, שהצליח לעצור אותו.

3000 שוטרים באולם ובסביבתו ואלפי אנשי בטחון שבאו עם נשיא יוון ושרי הממשלה היוו חיץ בין הקהל החוגג לבין השחקנים. אותה שעה נראו ביציעים ורנוקי שמפניה באלפים והועפו זיקוקי די־נור שהוסיפו נופך לחגיגה הגדולה.

ואכן, יוון היתה ראוייה לזכיה ההיסטורית רק בזכות לחימתה. גאליס היה אמנם כוכב עליון אבל כל שחקן שעלה למגרש השקיע את כל יכולתו תוך כדי מבצעי התאבדות על הכדורים.

אמנם יוון אינה הנבחרת הטובה ביותר, מבחינה איכותית, אולם ניצלה את הביתיות בצורה בלתי רגילה כששחקניה, גם הבינוניים, וכאלה רבים, נישאו על גלי ההתלהבות.

ברית המועצות היתה בעמדת זכיה לפני תום המשחק וגם בהארכה, אולם דווקא שחקניה המנוסים, כמו חומיצ'וס, וולטרס ויוביישה, לא יכלו לעמוד מול הלהט היווני שגבר בדקות האחרונות והאולם כולו היה כאילו מכושף לטובתה של יוון.

השופטים, הקנדי סטיבס והספרדי סאנשו, עשו עבודה נהדרת ולא חששו גם לשרוק פעמים רבות, גם במצבים קריטיים, נגד היוונים.

שש דקות ו־25 שניות לסיום הוליכה ברית המועצות 68:75 ולאחר מכן 74:82, אולם דווקא אז עם יציאתם של שני הכוכבים היוונים פאסולס ויאנאקיס בחמש עבירות הצליחו להשוות מ־83:87, שתי דקות לסיום, ל־89:89. חמש שניות לסיום החטיאו היוונים ויוביישה קלע סל אולם זה נפסל לפי הוראת המזכירות שקבעה: „אחרי הזמן".

בהארכה העלה גאליס ל־89:93 אולם הסובייטים הפכו ל־93:96 לטובתם ו־95:98. שוב מהפך — 98:101 לטובת גאליס. 36 שניות מהסיום הישווה יוביישה, אחד הטובים בנבחרת ברית המועצות, ל־101:101 בסל של שלוש נקודות וארבע שניות מהסיום קלע קאבוריס שתי קליעות עונשין 101:103. יוביישה עוד ניסה להשיג סל נצחון אבל נכשל ואז פרצה השמחה בכל עוזה.

היוונים הוליכו במחצית הראשונה 16:23, 32:37 ובמחצית רק 41:42.

עד למפנה במחצית השניה עלתה ברית המועצות ליתרון 60:66, 63:71 ו־68:75 ואז, בלי מארצולאניס וטאקאצ'נקו שיצאו בחמש עבירות, הצליחו היוונים לחולל את המפנה הדרמטי.

עדו יעבור זמן רב עד שהכדורסל הבין־לאומי יעכל את ההפתעה האדירה שהיתה בפיראוס.

● ליוון קלעו: גאניס 40, פאסולס 12, יאנאקיס 10, קאבוריס 10, אנדריטסס 10, יואהנו 8 ורומאנדיס 8.

● לברית המועצות קלעו: וולטרס 23, יוביישה 17, מארצולאניס 16, טאקאצ'נקו 14, חומיצ'וס 10, פאנקראשקין 8, טאראקנוב 5, וולקוב 4 וגוגורוב 4.

איטליה חמישית

נבחרת הכדורסל של איטליה, זכתה במקום החמישי באליפות אירופה בפיראוס, לאחר שניצחה את מערב גרמניה 84:87 (44:51).

לאיטליה הירבו לקלוע הוותיק אנטונליו ריווה (26), ריקרדו מוראנטוטי (19) וולטר מאניפיקי (17). לגרמניה וולף (17), פאפרט (16).

הדירוג הסופי
1. יוון
2. בריה"מ
3. יוגוסלביה
4. ספרד
5. איטליה
6. גרמניה
7. פולין
8. צ'כיה
9. צרפת
10. הולנד
11. ישראל
12. רומניה

יומן פיראוס/ישראל פז

פיראוס — ויד־אליהו

תמיד חשבנו שהיכל־הספורט ביד־אליהו הוא היפה ביותר. שאין רבים כמותו. אבל לא נרתיק נסוע כדי לראות אולם מפואר, בנוי במחשבה רבה. עם אולמות אין ספור. לאימונים. למסעדות, לתקשורת. הכל ממוזג. ממש אימפריה.

כזהו ההיכל „שלום ואחווה" בפיראוס.

ממש מכל גבעה באתונה וסביבתה ניתן לראות את המתקן. דמוי ספינה. או אם הדמיון פורה אצלכם, דמוי קונכיה. ההיכל הוא חלק מהנוף בבירת יוון, כמו האקרופוליס.

מרהים להיכנס להיכל ולראות את תכולתו. לכן גם לא התקשו היוונים לארגן את אליפות אירופה בכדורסל ללא בעיות. אליפות מושלמת. הייתי בהרבה אליפויות אבל ביכולת ארגון כזו טרם נתקלתי.

ידידי גרשון פורמן, מנהל היכל־הספורט ביד־אליהו, נוהג להתפאר ב„ממלכה" שלו. כדאי שיקפוץ פעם לאתונה (זה לא רחוק) וילמד מה יש לשפר ביד־אליהו.

עתונאים אירופיים שנוהגים לבקר מעת לעת בישראל, במיוחד במשחקי גביעי־אירופה, אינם יכולים להבין — והם אמרו לנו זאת גם בפיראוס — כיצד במדינה, כמו ישראל, אין בהיכל המרכזי שלה, רשת טלפונים. הם מבקשים לא פעם מעמיתים ישראלים לעשות להם טובה, לקחתם למערכות העתונים כדי שיוכלו לדווח. גם מקומות הישיבה לעתונאים מתגמדים לעומת פיראוס, למעשה כלום.

באתונה היתה התקשורת בכל עוצמתה. כל הדרוש היה. לא היתה בעייה שאי־אפשר היה לפתור אותה.

לכן נזכרנו תמיד ביד־אליהו ובידידנו המנהל גרשון פורמן.

אם נזכה פעם לארח אליפות אירופית — לא יוכל ההיכל ביד־אליהו, במצבו הנוכחי, לעמוד בתביעות.

טוב שמשנים את השיטה

שינויים היו תמיד באליפויות אירופה בכדורסל. בעבר הרחוק יותר הגיעו כל הנבחרות שנרשמו לאירוע למקום המשחקים. האליפות היתה מתמשכת עד בלי סוף, שלושה שבועות, ואפילו יותר. אחר־כך צימצמו את האליפות ל־12 נבחרות, עם תחרויות מוקדמות.

עתה עומדים שוב לשנות את השיטה. תחילה יחולקו 16 הנבחרות בדרגה א' — 8 הראשונות מפיראוס ו־8 נוספות, מנצחות ארבעה טורנירים מוקדמים — לבתים, בהם ייערכו משחקים בשיטת בית וחוץ. 8 נבחרות יתמודדו בחצי־הגמר ו־4 בגמר.

שיטה זו טובה במיוחד בגלל שני דברים: האחד, משחקי הליגה בבתים המוקדמים יתנו אפשרות גם לצופים בבית לחזות שלוש פעמים בנבחרתם. השני, לא תהיה עוד אליפות שתימשך שבועיים במדינה אחת.

תאמינו לי, התעייפנו בצורה בלתי־רגילה בחום של פיראוס ואתונה (רק באולם היה תענוג ממיזוג האוויר). המשחקים התמשכו עד בלי די. כל עוד נערכו התחרויות בבתים והמאבקים היו על זכות העלייה — היה העניין גדול, אבל ברגע שהתחילו משחקי הדירוג איבדו מהמתח והתנופה שלהם.

לא מדובר, כמובן, במאבקים על המקומות הראשונים, בהם שורר מתח־שיא, אבל איזה עניין יש להתמודדויות בבית 9־12. נבחרת ישראל, למשל, נאלצה לשהות ארבעה ימים נוספים באתונה, אחרי שסיימה את משחקיה, רק כדי להשתתף בטקס הסיום...

אבל לא רק במיפגשים על המקומות האחרונים מדובר. אפילו הדירוג הגבוה יותר, מהמקום החמישי ומטה חסר כל ערך, כל משמעות. בזבוז זמן של עשרות שחקנים, שרבים מהם איבדו מהאתגר שלהם ורצו לשוב הביתה, לחופשה, אחרי עונת משחקים מתישה.

לכן טוב ששינו את השיטה. זה יוסיף לאליפות אירופה מימד חדש, יעיל ותכליתי. המשחקים לא באירוע מרתוני. הם יתמשכו על פני שנתיים וכדורסלני הנבחרות יוכלו להשתלב בפעילות השוטפת.

צפויה לנו עונה עמוסה

עונת הכדורסל תיפתח בספטמבר בפעילות רצופה ועמוסה, עד כי בישראל קשה מאוד להעריך מתי תתחיל הליגה הלאומית. הקבוצות הבכירות יהיו עסוקות במשחקי גביעי־אירופה (אל נשכח שהשנה יהיו לנו שש קבוצות במעגל האירופי), ומכבי ת"א גם בגביע הבין־יבשתי. הנבחרת הלאומית תצטרך לתקן את פיראוס ולחזור לדרג א'.

מה צפוי לנו בספטמבר? נתחיל בנבחרת הלאומית. זו תצטרך להתמודד בשלושה משחקים מתורכיה (בה כבר יתקיימו התחרויות בסוף אוגוסט), או בבולגריה, או בשוייץ או בבלגיה, כדי לשוב לצמרת האירופית. שכן אם לא תצליח בכך תיפגע פעילותה למשך זמן רב. גרוע יותר, המוניטין שלנו בזירה האירופית יספגו מהלומה כבדה.

מכבי ת"א תתמודד באמצע חודש ספטמבר בגביע הבין־יבשתי באיטליה, וכמה קבוצות ייכנסו למעגל תחרויות השלב הראשון בגביעי־אירופה, שיתחילו כבר ב־22 בספטמבר.

לוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל צפויה איפוא עבודת תכנון מרוקרקת. אסור להחמיץ אף אירוע. חוששני שהמועדונים „יעקמו את האף" בקשר לנבחרת. לדעתי, אסור לוותר להם, שכן שיבה לדרג א' באירופה זו משימה לאומית!

איגוד הכדורסל ייבחן עתה ביכולתו לעמוד לא רק בלחצים אלא גם בתכנון. לחברי הוועדה המקצועית צפויים חודשי קייץ קשים. אני מקווה שיצליחו לגשר על כל ניגודי האינטרסים.

יוון רוצה אולימפיאדה

היוונים עשו „לובינג" רציני למשחקים האולימפיים ב־1996, אותם הם מבקשים לארגן. הם קוראים למשחקים אלה „אולימפיאדת הזהב". אז ימלאו 100 שנה למשחקים האולימפיים המודרניים, שעריסתם ביוון.

היוונים כבר החלו בפירסום ענק. הם ביקשו לשכנע את מאות אנשי כלי התקשורת שביכולתם למלא את המשימה בכבוד. ואכן, רוב הנציגים שנכחו באליפות אירופה בכדורסל בפיראוס יעזבו היום את יוון בהרגשה שמדינה זו מסוגלת „להרים את המשא".

ממשלת יוון הצטרפה לאקסטזה שאחזה בתושבי המדינה, שכולם יחד הפכו את משחקי הכדורסל לפסטיבל סטגוני, שמח אבל קצת לאומני מדי. ראיתי כבר קנאות באירועים בין־לאומיים שנערכו במדינות שונות אבל שגעון כזה, כמו באתונה, טרם ראיתי.

לא רק 15־20 אלף הצופים שנדחסו להיכל בפיראוס במשחקיה של יוון הגגו. אלה היו המאושרים שזכו ל„התרסק" ממראה עיניהם אבל יוון כולה נלכדה במקסם־האליפות. כלי התקשורת, ובמיוחד הטלוויזיה, לא פסקו לפאר את המשחקים וכמובן את הישגיה של יוון.

עתונות קנאית, עם סופרלטיבים שנלעשו לא פעם לתרבות היוונית הקלאסית, הלהיבה את הדמיון. כל אירועי הפוליטיקה נדחקו הצידה. כל העתונים פירסמו את המשחקים בכותרות ראשיות ענקיות. תמונות „האלילים החדשים" כיסו עמודים שלמים. שטיפת־מוח? לאו דווקא. גאוות היוונים הגיעה לשיאים דוגמתם לא ידענו. אנו הורים.

נפרדנו אמש מאליפות אירופה בהרגשה שיוון אכן תארח את „משחקי הזהב" באולימפיים ב־1996.

נבחרת אירופה ונבחרת ישראל נוחתים הערב

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת אירופה, יחד עם נבחרת ישראל בכדורסל, ינחתו היום לפנות ערב לנמל התעופה בן גוריון בטיסה 542 של אל־על.

נבחרת אירופה על שלל כוכביה, בראשם ניקו גאליס, מיזון ודראזן פטרוביץ' מיוגוסלביה, תצא הישר מנמל התעופה לאימון בהיכל הספורט ביד אליהו.

מאמן נבחרת אירופה פאבל פטרה מבקש לנסות לגבש את חניכיו שלא התאמנו אפילו פעם אחת יחד.

ארבעה משחקני מכבי תל אביב שבנבחרת ישראל, דורון ג'מצ'י, חן ליפין, מוטי דניאל ואיציק כהן יצטרפו מחר ליתר חבריהם במכבי תל אביב המתאמנים באופן סדיר מיום רביעי שעבר.

מאמן התורם של מכבי תל אביב יאיר שרון קבע לשחקנים הנמצאים בארץ אימון היום בשעה 6 בהיכל הספורט שם יתקיים ביום רביעי ב־8 משחק הפרידה ללא סילבר נגד נבחרת אירופה.

סילבר יחד עם מגי, ברקוביץ, ארואסטי, סימס ויתר חבריהם מגלים שיפור בכושרם. סילבר אמר אתמול: „יש לי כושר ל־15 דקות. עוד שניים־שלושה אימונים אוכל לשחק 20 דקות ולדעתי זה יספיק".

מחר תתאמן מכבי תל אביב בהרכב המלא והחזק, כולל שחקני הנבחרת ואת הקבוצה יאמן לראשונה לאחר הפסקה של ארבע שנים המאמן רלף קליין שסיים את עבודתו במערב גרמניה ויחדש את אימוניו בישראל.

זה לקח זמן אבל לבסוף הצליחו לערוך אמש את הטקס והעיקר את הגביע לאלופי אירופה הטריים – שחקני יוון. התמונה מדברת בעד עצמה. (תצלום: איפי)

גאליס — מצטיין האליפות

ניקו גאליס נבחר בשחקן הטוב באליפות, במשאל העתונאים, כשצבר 81 נקודות לפני הסובייטי מארצולאניס 44.

חמישיית האליפות: גאליס (יוון), מארצולאניס (בריה"מ), פאסולס (יוון), חימנז' (ספרד), וולקוב (בריה"מ).

הישראלי דורון ג'מצ'י דורג העשירי, מתוך 30 שחקנים, עליהם הצביעו העתונאים.

רק כדורסלנים המסונפים לפיב"א ישחקו במשחקים האולימפיים

לוס־אנג'לס אלופת האנ.בי.איי בעמוד ראשון

מאת ישראל פז, שליחנו לאליפות אירופה

„במשחקים האולימפיים בסיאול ישתתפו רק כדורסלנים המסונפים לפיב"א. הטורניר הפתוח הראשון, בו יטלו חלק גם שחקני האנ.בי.איי, יהיה, כנראה, ב־1990 באליפות העולם בארגנטינה ואילו במשחקים האולימפיים בברצלונה ב־1992 בבר יהיה הטורניר פתוח לכל השחקנים" — דברים אלה אמר אתמול במסיבת עתונאים בפיראוס מזכ"ל פיב"א בוריס סטנקוביץ'.

סטנקוביץ' הדגיש כי רוב הקבוצות אינן יכולות לשמור יותר אזורית בגלל שיטת 3 הנקודות, והוא רואה בכך חיוב רב. הוא ציין לשבח את העובדה שהנבחרות השונות הופיעו באליפות אירופה צעירים רבים, שיהיו כוכבי העתיד ורווח את הביקורת כלפי השופטים, שלדברי מזכ"ל פיב"א הם החובבנים האחרונים. „המאמנים משתכרים יפה והשחקנים מקבלים סכומים אסטרונומיים והיו שופטים על השופטים" — אמר סטנקוביץ'.

באליפות העולם בארגנטינה ב־1990, ישתתפו 16 נבחרות ולא 24 כמו בעבר.

הטורניר הקדם־אולימפי האירופי לסיאול יהיה בין ה־28 ביוני ל־10 ביולי 1988 בארבעה בתים בערי הולנד והגמר יהיה באמסטרדם. כל נבחרות אירופה ישתתפו בטורניר ואף נבחרת לא תעלה אוטומטית.

1991 תוכרז כשנת חגיגות ה־100 לכדורסל.

סטנקוביץ' אמר כי [illegible] חוקים של פיב"א עמוסה את [illegible] ההתאחדויות חייבות לתמוך [illegible] שלא יפגעו משחקי הליגה [illegible] השנות.

רפי שמואל הלהיב בפתיחת אליפות הקט־רגל

מאת משה ויזנברג

אליפות ישראל בקט־רגל נפתחה אתמול באולם בחולון בהשתתפות ארבע קבוצות מבית א'. המשחקים נמשכו כארבע שעות.

רק 100 צופים חזו בעליונות ברורה של קבוצת הפועל ת"א שניצחה במשחק הפתיחה את בני יהודה ת"א 0:4. רפי שמואל, המצטיין בהפועל ת"א, הבקיע צמד שערים, הוד הרשליקוביץ וליאור ברגס השלימו את הרביעייה לרשת בני יהודה שהופיע בהרכב בלתי מוכר.

במשחק השני נפרדו מכבי פ"ת והכח רמת־גן בתיקו 1:1. עמוס חלפון הצעיר את הכח ליתרון 0:1. יגאל ממן הישוה סמוך לסיום.

במשחק השלישי ניצחה בני יהודה 3:5 את הכח רמת גן משערים של קוסטיקה, מרר, קורן עטיה וראובן מורחי: להכח כבשו עמוס חלפון, סומר ויגאל דואל.

המשחק האחרון היה גם הגא ביותר ובו הביסה הפועל תל אביב 1:9 את מכבי פ"ת. רפי שמואל, בגלל השליטה המעולה בכדור, הבקיע 3 שערים, ליאור ברגס הוסיף צמד שערים, הרשליקוביץ כבש שני שערים. ניסים חלפון ופנחס סגל כבשו שער כל אחד. את השער היחיד לפ"ת הבקיע סגל.

היום תצטרפנה עוד 12 קבוצות שישחקו בשלושה בתים.

● משחק אלוף האלופים בין בית"ר ירושלים למכבי ת"א יערך בין ה־5 ל־9 בספטמבר.

טבלת בית א'

1.	הפועל ת"א	2	1־13	4
2.	בני יהודה	2	7־8	2
3.	הכח ר"ג	2	6־4	1
4.	מכבי פ"ת	2	10־2	1

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.03 שעת כושר. 08.40 בלי סודות — צירה 4. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון משוט ד' — מבוא לשברים (כ). 09.55 מאתיים שנות לבטוח לאומי — דפי מידע — טלטקסט. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — רגע עם דורלי. 11.00 ערבית מדוברת — אלערם. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת — ממזרח ומים למולדת (כ). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — מי מפחד מארמית? 13.00 פלאי הטבע — 3000 קופים חכמים. 13.30 צרפתית — העשרה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.03 שעת כושר. 14.15 קסים קסס — סימנים ותמרורים. 14.35 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.00 גברת פלפלת — פלפלת וצופי. 15.15 קשר משפחתי — משפחת אביעד משוחחת עם אחי יותם על בעיות שונות ופתרונם. למשל, קימה בבוקר. יציאה מהבית ועוד. 15.55 שעת כושר. 16.05 המונרק בעריץ חמשת המייל — פרק 27: סיפורי נוסעים — החבורה עוברת תלאות רבות בדרכה למקום החדש. הם נשדדים, מואשמים בשוד וצליל יתרום הולך לאיבוד. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 דוכי־כמת לי — הפרק השישי: חלומות בהקיץ. 18.00 הילדים מרחוב דגרסי — הפרק השמיני: הכדור אצל קוני. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.00 שניים בראש אחד (ערוץ 2). 19.30 חדשות (ערבית). 19.30 ברכת הלבנה — הבריאה הטבעית (ערוץ 2). 20.00 כותרות מבט. 20.00 מבט שני — רכבת ישראל (ערוץ 2). 20.02 המצורה — הפרק החמישי: אנדרו הש, כי לא יצליח במאבקו נגד המס המוטל על הרופאים. קריסטין מדרבנת את בעלה להמשיך בלימודי הרפואה לתואר נוסף. ניתוח מסוכן של כריתת זרועו של כורה, שחייו היו בסכנה, מקנה לאנדרו תהילה. קריסטין הרה, ואנדרו המאושר ממשיך בניסוייו במשנה מרץ. הוועדה הרפואית המקומית מאשימה את אנדרו בעריכת ניסויים בלא רישיון ושוקלת לפטרו. קריסטין מפילה את עוברה. למרות שהוועדה הדנה בגורלו החליטה להימנע מלפטרו, אנדרו מחליט לעזוב את אברולו ולעקור ללונדון. 20.45 ויוארפום (ערוץ 2). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 בשידור חוזר — תכנית בשידור ישיר. בתכנית משוחזרים פשעים חמורים, שהמשטרה לא פענחה, והציבור נקרא לענות על שאלות ולעזור בפתרון הפשעים. 22.35 סרט טלוויזיה — הסיפור תצחי. 23.35 בשידור חוזר — דיווחים וערבונים מסכמים. 23.45 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה נינוחה. 08.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר — משירי שאול טשרניחובסקי. 12.00 בן הסרטיה — שוברט: 2 שירי לכת ברה מג'ור לפסנתר ב־4 ידיים. שוברט. עידים. צבי אבני: מאחורי הסרגוד — רביעיית פסנתר. 13.05 בהאונה נינוחה. 15.00 הסברה מוסיקלית — ווצק של ברג — תכנית עשירית. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם תזמורת „צוויץ המעריכה/ריצ'רד היקוק פטרים/סטנפורד: רקוויאם (ביצוע בכורה), הנדל: טה דאום דטינגר (אנסמבל ארתור מהולנד), ארנולד: 5 שנסים, הידן: 5 קטעים לשעון עוגב. פרנסה: שעת הרועה. 18.00 דגש על הביצוע — על אחת כמה וכמה. 19.00 בין חברים — מעולם מטעמי המוסיקה מיצירות: סוצ'ינר, כרובינר, פיביר ומעייני. 20.05 אינטרלוד • רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 באולמי הקונצרטים בעולם. התזמורת הסימפונית של רדיו צפון גרמניה / שירל ריטואה 15.6.86. ב.א. צימרמן: שקט ותוהו ובוהו. פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 2 בסול מינור, לכנור ותזמורת. ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית. 22.30 פעם ועוד • וויליאם א. סמית: אביתות ניצחיות לרביעיית כלי נשיפה. 23.00 מחזורי יצירות — שוברט: סונטות לפסנתר.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 הפוגה להוגה. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. 11.10 השידור היומי לבתיה"ס ספור אני שומע — לכתות ב',ג': רגע חושבים. 11.30 שירי עמים. 12.05 מעורב ירושלמי — עם העמרנים. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 השכלה ודעת לכל. 16.05 גיל הבינים. 17.10 שירים עבריים. 17.20 האוניברסיטה הפתוחה. 18.06 מינחת ערב. 19.05 עיונים בפרשת השבוע. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב — עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת — מגזין יומי. 11.30 סע לשלום — עם גדעון הוד. 12.10 אלף־אלף בבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 כח צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 שעה חופשית — מגזין שבועי לענייני חנוך. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 הדין והדברים — מגזין לענייני חוק ומשפט. 20.05 כולם זמרים — מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 פינת הג'אז. 23.05 משחקי לילה.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — מדרש האגדה — הדרשה עבעיס. מרצה: ד"ר חננאל מאק. 06.30 פוקחים עין — הכותרות הראשונות של היום. עם גירב איפיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב. 10.55 שירותרום. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 מקום טוב באמצע — עם מולי שפירא וגבי אלדור. 14.05 דו רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 מסע הקסם המיסתורי — אני מרוכא. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון יעל דן וגוני סביר. 18.05 ראיון מיוחד עם מנכ"ל משרד הבטחון אלוף (מיל') דוד עיברי. מראיין: נחמן שי. 18.45 מישולש — עיונות יומי בעניני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.50 תיק פלילי — 173/86 — מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 קלאסי כאן — מנאוין גלי צה"ל על הנעשה בארץ במוסיקה קלאסית. 21.00 מבטו לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מדרש האגדה וש"ח. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — בתכנית ישולבו תורות לתורמי השירותרום השנה ששמותיהם עדין לא הוקראו. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם פרופ' עקיבא פלכסר. 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבסים — מידע, ר"ציס, מישחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 קול הג'אז הזה.

רשת ג'

06.11 בחורה לאויר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע! — עם אבי אתגר. 10.05 בעקבים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאם. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בידי חול — עם מנחם פרי. 14.06 פונון חוזר. 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית — עם יהיר אביב. 18.00 היה היה... — מצעד פזמוני העבר. 20.05 קצת אחרת — פופ מתקדם. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: מועדון גן העדן 5, 7.15, 9.40

אורלי: ילדים הורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30

בן־יהודה: טיפול נמרץ 5, 7.15, 9.10

גת: סיפור מהחיים 1.15, 6.15, 9.15

גורדון: נישואיה של מרית בראון 7.00, 9.30

דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.10

דרייב אין: מעבר לשיא 7.30

הוד: קוטנרבון 5, 7.15, 9.10

ליבוד הדיש: רחובות זהב 4.10, 7.15, 9.10

ג'ואאן ת"א: ביתו של סוכן 7.30, 9.10

סינמה 1: כנקו 5, 7.15, 9.10

סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.10

פאר: תלונות בתוקים 5, 7.30, 9.10

פאריס: בני כלו 12, 2, 7.15, 9.30

סינטגרו 23.00

רב־חן:

חן 1: בי"ס למשבר אורחי 5, 7.10, 9.30

חן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.25, 9.45

חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45

חן 4: חנות קטנה ומטריפה 11, 2, 5, 7.40, 9.45

חן 5: אני והחברה 11, 2, 5, 7.40, 9.45

שחק: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30

תל־אביב: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.30

תכלת: החנות מעבר לפינה 4.10, 7.00, 9.35

רמת־גן

ארמון: מועדון גן עדן 4, 6.40, 9.30

לילי: הבוקר שאחרי 7.15, 9.10

אלמוג: בי"ס למשבר אורחי 5, 7.30, 9.45

רב־גן:

גן 1: קרוקודיל דנדי 5, 7.20, 9.40

גן 2: אני והחברה 5, 7.20, 9.40

גן 3: מישהו פראי 5, 7.10, 9.40

גן 4: חנות קטנה ומטריפה 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 4.30, 7.15, 9.30

אורנע: בי"ס למשבר אורחי 4.30, 9.15

בית אגרון:

אלוהין וכנורות הקסמים 16.30

חורה לנעורים 18.00

כיומי פיתן טעם החיים 19.45

הקונג האחרון בפריז 21.45

כפיר: עם הורד 4.00, 7.00, 9.30

אירגיל: סיפורים שבלב 4.10, 7, 9.15

מיטשל: ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.00

סמדר: שנת הדרקון 7.00, 9.30

רפידה: סיפורים שבסיפורי לאפא 4.30, 7.15, 9.15

אורין

אור 1: ללא רחמים 4, 6.30, 9

אור 2: בני כלו 4.30, 7.00, 9.00

אור 4: חנות קטנה ומטריפה 6.30, 9.00

אור 5: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00

עדן: פושע מוכשל וילדה קטנה 4.30, 7.00, 9.00

תיאטרון ירושלים: כלו 18.45, 21.45

חיפה

אורה: ימים של תהילה 4.30, 7.00, 9.15

חן: קרוקודיל דנדי 4.30, 6.45, 9.00

עצמון 1: ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15

עצמון 2: ציוות מלובלכות 4.15, 7.15, 9.30

עצמון 3: מעבר לשיא 4.10, 7.00, 9.15

פאר: בי"ס למשבר אורחי 4.30, 7.00, 9.15

רון: קוטנרבון 4, 6.30, 9.00

אכסיו: הבוקר שאחרי 4.30, 7.00, 9.15

אורלי: עם הורד 6.15, 9.15

ירון אור המתחדש: שבוע עדין 7.00, 9.15

נתניה

שרון: בי"ס למשבר אורחי 5, 7, 9.15

בעורי: פושע מוכשל וילדה קטנה 5, 7, 9.15

חולון

ספיר: ילדים הורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30

מיגדל: בי"ס למשבר אורחי 6.00, 9.00

ארמון: נערת ליווי 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: מעבר לשיא 5.00, 7.15, 9.10

מלון דניאל - האודיטוריום:

חליפת ערב 19.15, 21.40

באר־שבע

חן: מעבר לשיא 4.30, 7.10, 9.10

פתח־תקוה

היכל 1: קוטנרבון 5, 7.15, 9.10

היכל 2: ילדים הורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.10

היכל 3: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.10

עפולה

מיסתרון: פלאטון 8.30

רעננה

אירוס: ללא רחמים 4.10, 7, 9.00

גבעתיים

הדר: ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.10

ראשון־לציון

רון 1: קוטנרבון 4.30, 7.15, 9.10

רון 2: ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.10

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 15.6

מירלה אפרת: 17.30, 20.30

אינשטיין - בינתרף: 20.30

צוותא

לתרבות מתקדמת

יום ב 15.6 בשעה 16.30

אפוקליפסה משיחית - עם חנן פורת על תהליכי גאולה בימינו

בשעה 20.30

החילוני האחרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים לבית קפה (חנות) בקומת קרקע ברחוב דיזנגוף מס' 300 גוש 6959 חלקה 23.
תיק בנין 300־187
בקשה מס' 870245
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בכסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים למשרד עו"ד בקומה ב' לתקופה של 3 שנים ברחוב המאספים מס' 6 גוש 7099 חלקה 35.
תיק בנין 006־4/787
בקשה מס' 862058
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בכסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
(להלן: החוק)
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן: הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7654, חלקה 368, רח' הגפן. מבוקשת הקלה 4% משטח עיקרי — היתר: 44% במקום 40% המותרים לפי תכנית רע/1/71.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים ובשעות המקובלים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך 15 יום מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון בגוש 6599 חלקה: 250 ברחוב: הדיה 13 המסווגת כאזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים קוטג'.
ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6.44% בקומת קרקע.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. ורבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון
ת.מ. 8201

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — בקשה לשימוש חורג
בהתאם לסעיפים 146־150 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית בקשה לשימוש חורג לגבי חלקה 747 בגוש [illegible]. השימוש החורג מתבטא בכך שהוועדה המקומית תתיר את השימוש [illegible] לתקופה של 5 שנים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבנייה, ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית בשעות העבודה הרגילות [illegible].
יחזקאל הרמלך — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, רחובות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים למשרדים לועד הורים המרכזי בקומה ב' לתקופה של 5 שנים ברחוב שינקין מס' 37 גוש 6934 חלקה 39.
תיק בנין 037־18 בקשה מס' 870180
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בכסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

עיריית עפולה
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה: קו בניין צדדי 3.30 מ' במקום 4.0 מ' קיר ללא פתחים וחלונות. בנוסף הקלה מבוקשת 4.3% משטח המגרש. גוש 16692, חלקה 5 (חלק), עפולה.
את ההתנגדות להתרת ההקלה הנ"ל [illegible] תוך שבועיים מתאריך הודעה זו [illegible] בשעות קבלת קהל.
ש. אבוטבול — מ"מ ראש העיר, יו"ר ועדת משנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, עפולה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור להקלה לפתיחת פתח בין החנויות ברחוב אבן גבירול מס' ע"ז גוש 7085 חלקה 16/1, 17/3.
תיק בנין 009־496 בקשה מס' 881738
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בכסי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
טובים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טובים הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא שינוי מס' 9 לתכנית מפורטת 103/03/8 — קרית מלאכי, ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מגרש 11 מיעוד ציבורי פתוח לאזור מגורים ב' (קוטג'ים) וצרופו למגרש 46. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 7.440 דונם. גוש: 301, 309, 310. מגרשים: 71, 46.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
[illegible]
שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
טובים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 155/03/8 — מיתחם ב'.
שעיקרי הוראותיה: יעוד שטחים למבני מגורים בדפוסי מגורים שונים, שטחים צבוריים פתוחים, שטח למבנה מסחרי, מעברים להולכי רגל, דרכים וחניות לרכב. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־121 דונם. גוש: 309 חלקות שונות. קרית מלאכי מתחם ב'.
אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3242 מיום 29.8.85 עמוד 3272.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טובים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.
שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים קופ"ח — עין יהב, חולה.

חולון אהרון — הופיין 12, מכבי — שנקר 35.

ירושלים קופ"ח — ברפאת רוממה, רח' דמ"ג 28.

נתניה קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.

פתח־תקוה עירגנים — חזון איש, פינת גורדון.

רמת־גן קופ"ח כללית — היתר 25.

תל־אביב בני — דיזנגוף 174. קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה יבנה — אבן סינא 7.

רחובות כללית — בני מיכה.

רעננה־כ"ס השרון — דרך השרון — הוד השרון.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444. חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רודה, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות לביקורים החופים - כל השבוע כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים - ילדים. הדסה ע"כ - פנימית, כירורגית, אורטופדיה, א.א.ג. מיבגב לדך - נשים. שערי צדק - עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יבצר בירע טלפוני בימים א־ה' [illegible] 08.00-15.00, [illegible] 08.00-20.00. טלפונים: 03-433500, 03-433400.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון

לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ירושלים - 02-241358, ת"א - 03-226037 (24 שעות), חיפה - 04-229488 (11.00-20.00), גליל מערבי - 04-922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' - טל. 222763.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221080 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49. טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג'. טל' 524566. פתוחה כל יום בערב, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה - המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי השעות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 [illegible] קומה א'. טל' 03-285822, 294669.

מרכז מידע לנפגעות אונס לרעננה ואזור השרון. טל' 052-22432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227271

ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פילוג מטרדים

בוקר עת"א לביקרים ודוסים — טל 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד, רמלה — 101, טל' 08-221023. עפולה — [illegible]. נהריה — [illegible]. באר־שבע — טל' [illegible].

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.18.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג, בלבד.

טלקס

● פתרון מקורי למצוקת הדיור לעולים

15 משפחות מקהילת פרובנס מצאו פתרון מקורי לבעיית המחסור בדיור בארץ. במכתב לראש מחלקת העליה והקליטה בסוכנות היהודית, חיים אהרן, כותבות המשפחות, המונות כ־60 נפש, שהחליטו לעלות לישראל כקבוצה מאורגנת יחד עם רב הקהילה, והן מבקשות לבנות בירושלים בניין עם כ־20 דירות עבורן ועבור המשפחות שיצטרפו אליהן בעתיד.

הן מבקשות מהסוכנות להעמיד לרשותן קרקע בשכונות הירושלמיות בקעה, המושבה הגרמנית או תלפיות והן תרכושנה את האדמה ותדאגנה בעצמן להקמת הבניין. כל שהן מבקשות הוא לאשר להן משכנתא לכל משפחה.

אם יצליח הפרויקט – כותבים העולים הפוטנציאליים – יהא זה תקדים לדוגמה לכל הקהילות היהודיות בעולם בכלל, ובצרפת בפרט.

אתי רונאל

● עובדי בתי־ח תובעים הסכם שכר ענפי

עובדי המינהל והמשק והאחיות בבתי־החולים הממשלתיים תובעים הסכם שכר ענפי.

במקביל החליט הוועד הארצי של עובדי בתי־החולים הממשלתיים לתבוע הקמת רשות אישפוז עצמאית. בקרוב אמורים לדון בנושא נציגי הרופאים, האחיות, ועובדי המינהל והמשק בתיאום עם ההסתדרות. על כך מסר דובר ועד עובדי המינהל והמשק והאחיות, מ. שיפמן.

יוסף שמי

● כנס בינ"ל לזיהום קרקע ומי תהום

כ־50 מדענים מהארץ ומחו"ל שהתכנסו אתמול במרכז וולקני בבית־דגן לכנס בינלאומי, ידונו במשך חמישה ימים בנושאים הקשורים בזיהום קרקע ומי תהום על־ידי כימיקלים ודרכים למניעתו.

זהו הכנס השני המוקדש לנושא זה שנערך במרכז וולקני, ועריכתו בישראל מבטאת את הוקרת הקהילה המדעית הבינלאומית להישגי החוקרים הישראלים בתחום זה.

יוסף גלילי

● סכסוך עבודה ברדיו ובטלוויזיה

האיגוד הארצי של עתונאי ישראל הכריז אתמול על סכסוך עבודה הן בעתונות המודפסת והן ברשות השידור. הסיכסוך הוכרז בגלל העדר רצון מצד איגוד העתונים היומיים, שהוא הגוף המייצג את בעלי העתונים, לנהל מו"מ ענייני על תביעות העתונאים אשר הוגשו עוד באפריל השנה.

(שע"ה)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 294 בגוש 8274 רח' הולנד בחריגות בהקלה: 7.6% בקומת קרקע, ותכנית 386/85 בגוש 8274 חלקה 261 חריגה מבוקשת — בניה בקומה השלישית.
את התכנית 70/87 ות.ב. 2448 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממגורים למשרד תכנון אופנה בקומת קרקע ובקומה א' לתקופה של 3 שנים ברחוב הכובשים מס' 3 גוש 6915 חלקה 3.
תיק בנין 410־008 בקשה מס' 870158
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסמי, מגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חה"כ גרוסמן ונמיר ייפגשו עם נציגי השלטון במוסקווה

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חברות הכנסת חייקה גרוסמן ואורה נמיר ייפגשו עם נציגי השלטון הסובייטי במהלך ביקורן בברית־המועצות במסגרת ועידת נשים בינלאומית שתיפתח ביום ג' הבא.

במשלחת הישראלית משתתפות מלבד גרוסמן ונמיר עוד 13 נשים, חברות בארגוני נשים המקורבים להק"ח ובוועד לשיפור היחסים עם בריה"מ.

ח"כ אורה נמיר נוטלת חלק בוועידה על פי הזמנה אישית. ח"כ גרוסמן אמרה, כי העדיפה שההזמנה תישלח למפ"ם והיא משתתפת בוועידה כנציגת המפלגה. ח"כ נאוה ארד נוטלת חלק בוועידה כמשקיפה מטעם האינטרנציונל הסוציאליסטי.

היוזמה לכינוס הוועידה באה מארגון נשים דמוקרטיות בבריה"מ והיא מתקיימת תחת הסיסמה "לקראת שנות האלפיים ללא נשק גרעיני".

בוועידה משתתפות כ־2000 נשים והן יטלו חלק בחוגים ובסדנאות שידונו בבעיות הנשים, תפקידן בתחומי חברה, עבודה וחינוך ומעורבותן במאבק למען שלום, פירוק הנשק, שחרור לאומי, עצמאות והגדרה עצמית.

הוועידה תימשך ארבעה ימים.

כץ־עוז: 224 מדענים ירדו מהארץ בשנתיים האחרונות

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

224 מדענים בכירים מדרגת ד"ר ומעלה ירדו מהארץ בשנתיים האחרונות. על כך מסר ח"כ כץ־עוז, יו"ר האגודה הישראלית לעצירת הירידה, במפגש שנערך בסוף השבוע בתל־אביב בהשתתפות תעשיינים, אקדמאים ופוליטיקאים.

כץ־עוז הוסיף, כי בחודש האחרון ירדו חמישה מדענים צעירים מבריקים במיוחד שעבדו במכון וייצמן ברחובות.

לדבריו, מועסקים 2300 ישראלים יורדים באופן ישיר ועקיף על־ידי מוסדות המדינה בחו"ל, ההסתדרות, הסוכנות, חברת העובדים, אוניברסיטאות ורשויות ציבוריות אחרות. מדובר בתפקידים ומישרות שניתן להחליפם בעובדים מקומיים או שליחים ישראלים.

יו"ר ארגון התעשיות עתירות הידע בישראל, משה כהן, הכריז אתמול על פתיחת מאבק ציבורי נגד מה שהוא כינה "מדיניות האוצר המביאה להרס התעשיה עתירת הידע בישראל".

מצב התעשייה המתוחכמת גורם לבריחת מוחות מן הארץ הוסיף כהן. הוא הציג את נתוני הוועדה הישראלית לעצירת ירידה מהארץ שמהם עולה, כי בשנתיים האחרונות ירדו מן הארץ למעלה מ־200 מדענים בכירים מדרגת ד"ר ומעלה.

פרקליטות המדינה:

לביהמ"ש לתעבורה סמכות לדון בתיק אסון „הבונים"

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

התובעת במשפטו של נהג הקטר שהיה מעורב באסון הבונים הגישה את טיעוניה לבית השלום לתעבורה בחיפה, בהם היא מבקשת מבית־המשפט להמשיך ולדון בתיק וקובעת, כי לבית־המשפט הסמכות לדון בכך.

כזכור, בתום הישיבה הראשונה של בית־המשפט במשפטו של שלמה סומך, המואשם בגרימת מותם ברשלנות של 22 בני־אדם ופציעתם של 16 נוספים, ביקשה השופטת רחל חווה מהתביעה וההגנה להגיש לבית־המשפט את טיעוניהם והשגותיהם באשר לסמכותו של בית־המשפט לדון בכתב־האישום שהוגש לו.

בטיעוניה אומרת עו"ד סלכבצקי, כי יש לראות במסילת הברזל דרך וברכבת כלי תחבורה כמקובל בחוק ואין להבדיל ביניהם. עו"ד סלבצקי מעלה בטיעוניה את הסברה, כי אילו הוחלט להגיש אישום נגד נהג רכב שהיה מעורב בתאונה עם רכבת אין ספק שהעניין היה נדון בבית־השלום לתעבורה. היא מסתמכת על פסיקתו של השופט מאיר שמגר הנוגעת לחוק פיצוי נפגעים ומבקשת בסיכום מבית־משפט השלום לתעבורה לדון בתיק.

הבוקר תתקיים בבית־המשפט הישיבה השנייה במהלכה תחליט השופטת חווה אם לקבל את עמדת הפרקליטות ולדון בתיק או שתחליט כי לבית המשפט אין את הסמכות העניינית לדון בתיק ואז יידחה המשך המשפט.

לכתבנו נודע, כי גם ההגנה במשפט תבקש ככל הנראה מהשופטת להמשיך ולדון בתיק.

3 נפצעו בקטטה בכפר טובא בעת הכרזתו למועצה מקומית

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

3 אנשים נפצעו ו־10 נעצרו במהלך קטטה המונית שפרצה בכפר הבדואי טובא שבגליל העליון בעת הכרזתו למועצה מקומית.

השר משה ארנס הגיע למקום אתמול אחר הצהריים והשתתף בטקס בו הוכרזה טובא למועצה מקומית. חלק מהתושבים התנגד למהלך זה ולהעמדתו של חוסיין עלי, מנהל בית־הספר המקומי, בראשות המועצה המקומית.

בתום הטקס פרצה קטטה המונית בין שני הפלגים היריבים בישוב. למקום הוזעקו מיד כוחות גדולים של משטרת ראש פנה. מפקד התחנה, פקד עסיס חינאווי, שניסה להפריד בין הניצים חטף אבן בפניו ואושפז בבית־החולים בצפת. שני תושבים נפצעו ואושפזו גם הם בבית־החולים בצפת.

המשטרה עצרה עד אמש 10 אנשים כחשודים בהשתתפות בתיגרה. המשטרה סבורה שמספר הפצועים גדול יותר אולם הם חוששים ממעצר ולכן נמנעים מלקבל טיפול.

אמש שרר שקט בכפר ובמקום נשארו כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול לשמור על הסדר.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 12.6.87

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קנית	מכירה	קנית	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6745	1.6954	1.6838
דולר אמריקני	1	1.55	1.63	1.5881	1.6079	1.5969
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8848	0.8959	0.8899
לירה סטרלינג	1	2.59	2.71	2.6352	2.6681	2.6506
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2648	0.2681	0.2662
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1115	1.1254	1.1175
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7857	0.7955	0.7900
פרנק שווייצרי	1	1.05	1.10	1.0691	1.0824	1.0750
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2534	0.2566	0.2550
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2390	0.2420	0.2404
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2353	0.2383	0.2367
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3640	0.3685	0.3662
דולר קנדי	1	1.16	1.22	1.1842	1.1990	1.1906
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1387	1.1529	1.1449
ראנד דר' אפריקני	1	0.48	0.80	0.7935	0.8034	0.7979
פרנק בלגי	10	0.42	0.44	0.4267	0.4320	0.4292
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2591	1.2749	1.2664
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2209	1.2361	1.2274

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקווה
הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי תוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקווה בקשה למתן הקלה בגוש 4042, חלקה 56, ברחוב כנסת ישראל מספר 23—25. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בניין דיור בן 2 קומות, 60 אחוז בניה, 8.42 דירות. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן שני קומות ועליות לגג, 60.36 אחוז בנייה, 9 דירות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה, פתח־תקוה

בפלילים

מאסר ממושך למשליכי בקבוקי תבערה

בית־המשפט הצבאי ברמאללה, בראשות אל"מ דני גואטה, גזר בסוף השבוע 13 ו־14 שנות מאסר בפועל על שלושה הפליטים גלזון, אשר הורשעו בפעילות חבלנית עויינת בשליחות הפת"ח.

התובע הצבאי סגן עמוס גוראל טען, כי עמאר איסא אל חאדי, סורוגה עלי מוסטפה שפוקה ואליד מוסא אדין השתתפו באפריל 86' בהשלכת בקבוקי תבערה לעבר אוטובוס "אגד" על אם הדרך ירושלים־שכם ובזריקת רימון יד לעבר אוטובוס "אגד" סמוך לעין סיגא שבנפת רמאללה.

בשני פיגועים אלה לא נפגע איש ולא נגרם נזק.

(עתים)

סוהרת נאשמת בקבלת שוחד מאסיר

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

רחל שמעון בת 34, סוהרת בכלא עזה, מואשמת בבית המשפט המחוזי בבאר שבע בקבלת שוחד מאסיר בתמורה לטיפולה בניכוי שליש מעונש המאסר שלו.

בכתב האישום נאמר, כי הסוהרת שימשה בתפקידה 15 שנה. באמצע שנת 1985 קיבלה הסוהרת באמצעות שוחד מאחיו של האסיר שכלל כבש, קפה, ירקות ודגים וכן תשלום עבור מסגור תמונות שמסרה לזגג בעזה. בתמורה, נטען בכתב־האישום, הבטיחה לפעול לניכוי שליש מתקופת מאסרו.

התביעה טוענת, כי סמוך למועד התכנסות ועדת השיחרורים בכלא עזה שוחחה הנאשמת עם חבר הוועדה וביקשה ממנו לפעול לשיחרור האסיר.

הבוקר יתקיים דיון בבקשת הפרקליטות לעצור את הנאשמת עד תום ההליכים המשפטיים נגדה.

שנתיים מאסר לדוקר חברו במסיבת בר־מצווה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

אברהם אוריה, עולה חדש מאתיופיה המתגורר במרכז הקליטה בבאר־שבע, נידון אתמול בבית המשפט המחוזי בעיר לשנתיים מאסר בפועל ושנתיים על תנאי לאחר שהורשע בדקירת עולה אחר במהלך מסיבת בר־מצווה.

בכתב־האישום נאמר, כי במהלך מסיבת בר־מצווה ב־23 במארס השנה התפתח ויכוח בין הנאשם לחברו. לפתע שלף הנאשם סכין קפיצית ודקר את חברו 6 דקירות בגבו, צווארו, חזהו ומצחו. הנאשם הורשע על־פי הודאתו.

חשוד בביצוע מעשים מגונים בילדות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מרדכי רחלובסקי בן 35 מתל־חנן נעצר אתמול לארבעה ימים בבית־משפט השלום בחיפה כחשוד בביצוע מעשים מגונים בקטינות. המשטרה תגיש נגדו כתב־אישום תוך תקופת מעצרו.

בבקשה להארכת מעצרו טען נציג המשטרה, רס"ב חיים שרון, כי בשבועיים האחרונים ביצע החשוד שורה של מעשים מגונים בקטינות. באחד המקרים חשף את מבושיו בפני קטינה בת 11 שבה נתקל באקראי בחוצות קרית־מוצקין, ואילו במקרה אחר, בגן ציבורי בקריית־חיים, ביצע החשוד מעשים מגונים ב־3 קטינות כשהוא חושף את אבר מינו ומגפף אחת מהן.

נציג המשטרה טען, כי החשוד ניסה לברוח בעת שהשוטרים באו לעוצרו. החשוד הודה במעשים שייחסה לו המשטרה.

טרמפיסט סירב לרדת ממכונית ודקר שוטר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שוטר תחנת זבולון נדקר אתמול בתחנת המשטרה על־ידי טרמפיסט שסירב לרדת מהמכונית שאספה אותו.

החשוד, תושב כפר תמרה, נאסף אתמול בבוקר על־ידי נהג מכונית פרטית שנסע מאיזור גוש שגב לקריית־אתא.

בהגיע המכונית לקריית־אתא ביקש הנהג מהטרמפיסט לרדת, אולם זה שלף סכין, איים על הנהג וסירב לרדת מהמכונית.

הנהג נסע לתחנת משטרת זבולון והזעיק את השוטרים. אחד משוטרי התחנה ניגש למכונית וניסה לשכנע את הטרמפיסט לרדת מהמכונית. החשוד סירב לרדת ודקר את השוטר בבטנו. כוח משטרה הצליח להשתלט על החשוד באמצעות גז מדמיע ולכלוא אותו.

החשוד יועבר להסתכלות פסיכיאטרית כדי לבדוק את מצבו הנפשי.

להברתנו רביבה כנען והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האבא־סבא
שלמה שר־שלום
קיבוץ מסילות

חל שיפור בעמדת הציבור כלפי העולים החדשים

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

ממצאי סקר של משרד הקליטה ומכון פורי מעידים על שיפור משמעותי בעמדות הציבור הישראלי כלפי העלייה והעולים.

הסקר מתייחס לעמדות הציבור בספטמבר 1986. 82 אחוז מהנשאלים אמרו, כי העלייה חיונית למדינת ישראל — גידול של 10 אחוזים בהשוואה לסקר דומה, שנערך ב־1979. 64 אחוז מהנשאלים, לעומת 31 אחוז ב־1979, אמרו, כי הם מסכימים להמשך הסיוע לעולים, גם אם יפגע הדבר ברמת־החיים הפרטית שלהם.

עוד עולה מהסקר, כי למן 1979, קטן מספר הישראלים הטוענים, כי העלייה גורמת קשיי־דיור לאוכלוסיה הוותיקה, מ־62 ל־44 אחוז. עם זאת, לא השתנה אחוז הישראלים הסבורים, כי העלייה גורמת קשיים בהשגת עבודה בארץ, והוא מגיע ל־39 אחוז.

הסקר מגלה, כי הציבור הישראלי רואה בעולים החדשים קבוצה מתחרה על המשאבים הציבוריים המוגבלים, המוקצים לקבוצות נזקקות בתחום הדיור והתעסוקה. הנשאלים בסקר דרגו את העולים בדרגת עדיפות רביעית בלבד לקבלת עזרה מהמדינה, אחרי משפחות ברוכות־ילדים, חיילים משוחררים וזוגות צעירים. רק הסיוע לישראלים חוזרים שובץ ברמת עדיפות נמוכה יותר.

בסקר רואיינו 1,202 איש, המהווים מידגם מייצג של כלל האוכלוסיה היהודית מגיל 18 ומעלה, פרט לחברי קיבוצים.

אזכרה לחברות שמיר שנטבחו בידי המחבלים

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

אזכרה, במלאת 13 שנים לטבח שערכו מחבלים שחדרו למכוורת קיבוץ שמיר ורצחו בדם קר ובנשק־חם שלוש נשים, נערכה ביום ו' בקיבוץ שמיר.

המשתתפים התייחדו עם זכרן של חברות הקיבוץ שושנה גלילי, עדנה מור וג'ודית סיגנון, מתנדבת מניו־זילנד.

"עמידתם של חברי שמיר בכוחות עצמם, לחיסולם של ארבעה מחבלים, לפני בוא הצבא, היוותה מיפנה משמעותי במלחמה במחבלים ובטרור" — אמרו ... הרמטכ"ל ואלוף פיקוד הצפון דאז, מוטה גור ורפאל איתן.

"אם ניצלו הילדים בבית־הילדים והחברים בחדר־האוכל — יעדיהם של המחבלים — היה זה בזכות תושייתם ואומץ־ליבם של חברי הקיבוץ, שקמו על המקומם להורגם", אמר אפרים אורן, מזכיר הקיבוץ.

חברים קראו פרקי־זכרונות מחיי הנרצחים ואת שירו של ליאונרד כהן "...", שהוקדש לזכרה של המתנדבת ג'ודית סיגנון, ש"נפלה" משלוות ניו־זילנד אל אותה "ארץ טובה, שהרבש בעורקיה אך דם בנחליה כמים נוזל", ... מזכיר שמיר.

כנס להגדלת ייצוג הנשים ברשויות המקומיות

מאת יהושע מרקוס, כתב "על המשמר"

ייצוגן של נשים ברשויות המקומיות מגיע ל־3 אחוזים — אפילו לא לייצוגן בכנסת, שם הן מהוות כ־7 אחוזים מהנבחרים. נתונים אלה ... מסע־הסברה להחדרת המודעות לחשיבות הייצוג של הנשים בבחירות המוניציפליות.

דברים אלה אמרה עורכת־הדין ציונה פסל, סגנית ראש עיריית הרצליה, בפתיחת כנס נשים נבחרות בשלטון המקומי, שנערך אתמול בהרצליה, בהשתתפות ראש העיר אלי לנדאו, נציג משרד הפנים בנימין ריקרדו ומנכ"ל מרכז השלטון המקומי מיכאל אלמוג.

פרופ' אליס שלווי, יו"ר שדולת הנשים בישראל, שהיא דתית, אמרה, כי היא שוללת את ההבדלה בין גבר לאשה כדי לתת לגיטימציה למתן העדפה לגבר ומעמד נחות לאשה (לפי הפסוק "והוא ימשול בך"). היא הדגישה, כי בעידן המודרני והמהפכה התעשייתית, שהוציאה את האשה מהבית לעבודה בחוץ, אין צורך יותר לבחור בין עבודת־בית לבין הייצוג הציבורי, והאשה יכולה לפעול רבות ברשויות המקומיות בתחום חינוך ורווחה.

פרופ' יעל ישי, ראש החוג למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה, הירצתה על ייצוגן של נשים לקידום הדמוקרטיה.

אלי לנדאו עמד על תרומתה של האשה בחינוך, ברווחה ובתרבות, והתחייב לשתף יותר נשים כנבחרות מועצת העירייה.

תערוכת „שי לחג עברי" בסוף יוני — בסימן עשור

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

ב־28 ביוני, תתקיים תערוכה שנתית של מוצרים לוועדי עובדים, "שי לחג עברי", במלון הילטון בתל־אביב.

השנה מציינים מארגני התערוכה עשור לאירוע, ולדבריהם הושקע כסף רב בתערוכה על־מנת לתת לה צביון מיוחד.

בתערוכה יציגו כ־70 מציגים מכל מיגזרי התעשיה הקלה בארץ. להערכת המארגנים, ייתוספו מציגים נוספים מבין המפעלים המשתתפים בירידי "אדם ומקצוע".

המחזור השנתי של שוק המתנות בארץ נע בין 50 ל־60 מיליון דולר. עיקר ההוצאה מתבצעת לקראת חג הפסח. בראש־השנה מסתמנת האטה בכניסת המתנות.

תערוכת "שי לחג עברי" תתקיים השנה במתכונת שונה לרגל העשור ל"מבצע". תיפתח התערוכה גם לפני מנהלים, למען אותם מקומות־עבודה שבהם אין ועדים פעילים והמנהלים מקיימים את המסורת של הענקת מתנות לעובדים.

בעל שאשתו ברחה תובע להתיר לו לשאת אחרת

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בית־הדין הרבני בבאר־שבע יחליט בימים הקרובים, אם יש להכריז על אשה, שנמלטה עם בתה בת ה־3 לארה"ב, כעל אשה מורדת, ולהתיר לבעלה לשאת אשה שנייה.

באמצעות עורכת־הדין סימונה חיים, תובע הבעל, תושב עיירה בנגב, בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע לחייב את האשה לממן הוצאות טיסה שנייה בארה"ב, לצורך ביקוריו אצל בתו, עד למתן הכרעה סופית בתביעתו להעביר את הבת לחזקתו.

בכתב התביעה טוען הבעל, כי בשש שנות נישואיהם, התנהלה בינו לבין אשתו מערכת יחסים סדירה, שהתבססה על אמון ושותפות, אך כאשר חזר משלושה ימי־השתלמות מטעם עבודתו, נדהם לגלות, שאשתו נמלטה עם בתם לארצות־הברית, והשאירה לו מכתב פרידה, שאינו מצביע, לטענתו, על סיבות אמיתיות לעזיבתה הפתאומית.

הבעל טוען, כי אשתו עשתה דין לעצמה וניתקה ממנו את הבת בצורה גסה ואכזרית, שאינה תואמת את טובת הילדה. הוא ניסה לשכנעה, בשיחות טלפון, לשוב ארצה, אך היא סירבה והפנתה אותו לעורך־הדין המייצג אותה.

__הממשלה ממשיכה הסחבת__

ועדת שרים תקבע תוך שבוע את שכה"ל באוניברסיטאות

נבון הודיע על ביטול ההחלטה בדבר הנהגת שכר לימוד שונה ליהודים וערבים

מאת יצחק שור.

גם אתמול, לאחר סחבת בת חודשים אחדים, לא החליטה הממשלה מה יהיה גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות בשנת הלימודים הבאה. לעומת זאת החליטה הממשלה להטיל על וועדה בת 4 שרים (פרס, נבון, נסים ופת) לקבוע תוך שבוע מה יהיה גובה שכר הלימוד, ובכמה יפוצו המוסדות להשכלה גבוהה במקרה ששכר הלימוד יהיה נמוך מ־1850 דולר לסטודנט לשנה. במקרה של חילוקי דיעות יובא הנושא שוב להכרעת הממשלה כולה.

לדחיית ההחלטה קדם ויכוח בין שרי החינוך והאוצר. נבון תבע שהממשלה תקבע את גובה שכר הלימוד לתשמ"ח, ואילו ניסים תבע להקים ועדה ציבורית אשר תקבע את שכר הלימוד לחמש שנים הבאות. הממשלה קיבלה את עמדת נבון.

בפתח הדיון אמר נבון, כי החלטת הממשלה מלפני שלושה שבועות בדבר הנהגת שכר לימוד מפלה בין יהודים לערבים (1050 ליהודים, ו־1550 דולר לשנה לערבים) בטלה ומבוטלת.

נבון אמר, כי הממשלה היא שחייבת לקבוע עתה מהו גובה שכר הלימוד לשנת תשמ"ח בלבד, ולא לדחות את ההחלטה, משום שהדבר יזעזע את המוסדות. אשר לשנים שלאחר תשמ"ח, בכך תדון ותחליט ועדה ציבורית.

כן אמר נבון, שהממשלה צריכה לאשר את תקציב ההבראה והשיקום של האוניברסיטאות ובמקביל להחליט על גובה שכר הלימוד.

בעמדת נבון, לפיה יש לקבוע את שכר הלימוד לתשמ"ח בממשלה ולא בוועדה ציבורית, תמכו רוב השרים.

הממשלה לא קיבלה את עמדת שר־האוצר, לפיה לא יקבלו האוניברסיטאות תקציב נוסף מן הרזרבה, בכל מקרה, והסתפקה בהחלטה עקרונית בלי לקבוע מה יהיה גובה התוספת.

עולי אתיופיה: טרגדיה אנושית

עולי אתיופיה מפגינים מול משרד ראש הממשלה — צילום: אליהו הראתי

כמה עשרות מעולי אתיופיה הפגינו אתמול מול משרד ראש הממשלה בירושלים בקריאה לפעול לשחרור 37 יהודים הכלואים כמה חודשים באדיס אבבה ולמען איחוד משפחות.

ההפגנה נפתחה בתפילה למען איחוד משפחות מפי מספר קייסים. לדברי מארגני ההפגנה, יהודי אתיופיה נקלעו לטרגדיה אנושית, מאחר ורבות מן המשפחות מפוצלות בלי סיכוי נראה לעין להתאחד. בהפגנה השתתפו ילדים שהוריהם נשארו באתיופיה. הם קראו לציבור להצטרף אליהם במאבק.

ח"כ דדי צוקר (ר"צ) אמר למפגינים, כי הוא משוכנע שכל המפלגות תומכות בדרישתם של עולי אתיופיה וקרא להם להמשיך ללחוץ על הכנסת והממשלה בנושא. אל המפגינים הצטרפו גם ראשי התאחדות הסטודנטים היהודיים שהביעו הזדהות עם מאבקם וקראו לפעול לאלתר לאיחוד המשפחות האתיופיות כצעד הומני.

(עתים)

ישובי הערבה יקבלו חלק נכבד מכספי ארה"ב ל„קול אמריקה"

על כך החליטה הממשלה אתמול ● השר יעקבי יחתום על ההסכם ביום ה' בארה"ב

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

הממשלה אישרה אתמול השלמות להסכם עם ארה"ב על הקמת תחנת מימסר של "קול אמריקה" בערבה. שר התקשורת גד יעקבי ייצא השבוע לוושינגטון, כדי לחתום ביום ה' על ההסכם. מן הצד האמריקני יחתום על ההסכם מנהל סוכנות המידע של ארה"ב צ'ארלס ז. וויק.

ההשלמות שאושרו אתמול על־ידי הממשלה קשורות בעיקרן בטענת ישובי הערבה, כי הסכום החד־פעמי שארה"ב היקצתה למענם בהסכם, ייועד להוצאות אחרות והם לא יצליחו ליהנות ממנו.

הסכם המסגרת בין ישראל וארה"ב שנחתם אשתקד, קובע, כי ארה"ב תשלם לישראל סכום חד־פעמי של 16 מליון דולר, ובתמורה ישראל תישא בדמי החכירה, בתשלומים לישובי הערבה, במיסים המקומיים למעט שרותים בפועל וכן בהוצאות הבטחון העקיפות שייגרמו בעת ההקמה.

נציגי הישובים טענו, כי 16 מליון הדולר לא יוכלו לכסות את ההוצאות. אתמול החליטה הממשלה, לאחר מגעים נמרצים בין שר האוצר והתקשורת, כי חלק נכבד מ־16 מליון הדולר ישמש לפיתוח הערבה ולשיפור איכות החיים של תושביה. כן יופנו לישובי הערבה כספים מהסוכנות היהודית ומשרדי האוצר והתקשורת, וצוות בהשתתפות נציגי משרדים אלה יקבע, בהתייעצות עם הסוכנות היהודית ונציגי הישובים, את הדרכים לניצול הכספים.

הממשלה אישרה אתמול גם מכתב לוואי בקשר לתעריפים של התחנה. כן רשמה הממשלה לפניה את תמצית חוזה ההפעלה. בין היתר תקבל יחידת תומ"ר, היחידה המפעילה את הפרוייקט במשרד התקשורת, סכום שנתי של 990,000 דולר בחמש השנים הראשונות להקמה, עבור ייעוץ ופיקוח. תומ"ר תקבל כספים נוספים עבור הכשרת כוח אדם ועוד.

נהג והולך רגל נהרגו בתאונות

נהג מכונית פרטית, תושב מגדל העמק בן 44, נהרג אתמול בהתנגשות רכבו עם משאית בכביש חיפה־טבעון.

מכוניתו סטתה בירידה לקרית־טבעון לצד שמאל של הדרך מסיבה בלתי ברורה והתנגשה במשאית שהגיעה מהכיוון הנגדי. נהג המכונית הפרטית נלכד ברכב. מכבי האש הוזעקו והצליחו לחלץ את הנהג, שהועבר במצב אנוש לבית־החולים רמב"ם בחיפה שם מת מפצעיו.

נהג המשאית נפצע פצעים קלים.

אהרון פייביש, בן 81 מבאר־שבע, נדרס למוות במוצאי שבת, בעת חציית כביש.

התאונה אירעה ברחוב שמעוני בבאר־שבע, כאשר סמוך לשעה 22.30 בלילה ניסה המנוח לחצות את הכביש ומכונית דרסה אותו למוות. הנהגת, תושבת באר שבע, בת 32, נעצרה לחקירה במשטרה.

רופאי בית לוינשטיין פתחו בעיצומים — אין קבלת חולים

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

רופאי המרכז השיקומי בית לוינשטיין ברעננה פתחו אתמול בעיצומים ומנעו קבלת חולים חדשים למוסד.

הרופאים הכריזו על סכסוך עבודה במחאה על המלצת המועצה המדעית להסיר את ההכרה במוסד זה המכשיר מתמחים בתחום השיקום ועל חוסר הכוונות של מרכז קופת־חולים לפתור בעיה זו, לדבריהם.

המועצה המדעית המליצה בפני משרד־הבריאות להסיר את ההכרה מהמוסד, משום שמנהלו, פרופ' ראובן אלדר, שמונה לתפקידו לפני שנה וחצי, אינו בעל תואר בשיקום. דבר זה נוגד את הקריטריונים של המועצה המדעית. המלצת המועצה טעונה אישור של מנכ"ל משרד הבריאות ד"ר דב גולן.

במכתב ששיגר מנכ"ל משרד הבריאות ליו"ר מרכז קופת חולים פרופ' חיים דורון נאמר כי טרם הוסרה ההכרה במוסד.

עם זאת, הודעת המועצה המדעית גורמת לאי־שקט בקרב צוות הרופאים והמתמחים.